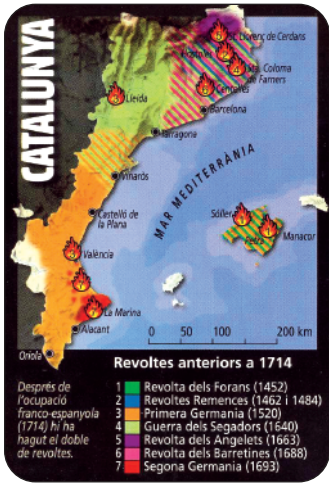

L'Estel
Bellavista,44
07240 Sant Joan

Telèfon
971 85 85 80
657 012 568

L'ESTEL

www.racocatala.com/esteldemallorca
E MAIL: mateuestel@gmail.com

AMB EL PATROCINI DE

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

ANY XXVIII. NÚMERO 672

1ER D'ABRIL DEL 2010

PREU: 2 €

RESTAURANT ES CRUCE

Fa 40 anys que en Miquel Bonet va fundar l'empresa de golondrines i xarters Coral al Port de Calarajada. Fan viatges i lloguen iots per hores. A la foto amb el seu fill Miquel àngels i el seu mecànic Pep Medina. Els agrada dinar al Cruce de Vilafranca. 669 799 600

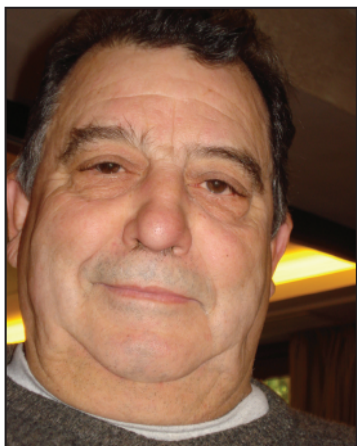

N' Antoni Vanrell i n' Ana Flores de s' Arenal van sovint a dinar al Restaurant es Cruce. N' Antoni és barman a l'Hotel Leman de la Platja de s' Arenal. N' Ana tenia una botiga de queviures al carrer Berga de s' Arenal. Ara està jubilada. 971 442 329

PORRERES

Fa un any que en Lluís Alonso i na Clàudia Schramm regenten el Bar Can Miquel a davant l'església de Porreres. Són especialistes en cocktails. El nom del bar ve d'en Miquel Rosselló que s'ha jubilat després de dur-lo 34 anys. 971 647 008

En Tomeu Crespí va fer de forner a Can Gustí i a ca n' Amer de s' Arenal. Llavors al Forn de Campos. Ara està jubilat a Campos i va a dinar qualche pic al Cruce de Vilafranca. 647 132 917

Na Maria Antonia Sureda és la Regidora de Cultura i n' Antoni Colom professor de català de l' Ajuntament d' Artà. Els trobarem dinant al Restaurant es Cruce amb 60 alumnes de l'Escola d' Adults del municipi. 639 821 568

Na Paquita Bauçà, n' Aina Rovira i na Pilar Valentí viuen a Portocolom. Els diumenges van a dinar al Restaurant Es Cruce. 670 538 671 vaivera@hotmail.com

SANTA MARIA DEL CAMÍ

Fa 10 anys que na Maria Caballero va obrir la Perruqueria Bona Imatge al carrer pare Miquel Cabot, 6 al costat de l' Ajuntament de Santa Maria. Demanau-li hora al 971620070

Fa 2 anys que na Masi Campaner és la madona de la Matança son Dalabau al Polígon de Son Noguera de Lluçmajor. La trobarem en diumenge venen els seus productes al mercat dels diumenges de Santa Maria. 658 806 792

CAMPANET

En Ricard Cerdà és l'encarregat del Restaurant Menestralia a Campanet. Bufet a 9 euros els dies feiners a 12 els dissabtes i a 18 els diumenges. 971 516 737

S'ARENAL

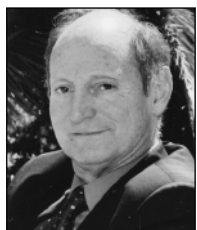
En Rafel Vallespir és el president del Club Nàutic Llevant des Molinar. El trobarem al Club Nàutic de s' Arenal amb en Tano Noguera mentre esperaven als seus al-lots que prenen part a la carrera optimist. 971 249 460

prou agressions
dels estats espanyol i francès
a la nostra llengua

Volem viure i ferament
EN CATALÀ

PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA

LA REVISTA DELS EMPRESARIS

PERE FELIP I BUADES

Des de temps immemorials l'activitat política ha estat vinculada a l'exercici del poder. Totes les organitzacions, partits i coalicions cerquen aconseguir i exercir el poder polític per tal d'implantar les seves idees.

Marx avançà que això està present, i de quina manera, en la lluita de classes. La classe obrera cerca emancipar-se de la burgesia aconseguint el poder com a classe. No hi ha mitges tintes... el poder el té una classe o l'altre.

Però encara que fins i tot puc apreciar moltes versions sobre el paper del poder en la política, moltes interessades, és clar, trobo una unanimitat estranya

sobre allò que està passant ara al món. Sobretot a la Unió Europea. I també a l'Estat espanyol.

La Unió Europea, que ha eliminat bona part de l'autoritat econòmica i legislativa dels països que la conformen, acaba de donar una altra passa. Amb l'excusa de la crisi i amb el fi d'aplicar un pla d'ajustament decidit a esquenes del poble grec, el seu govern i les seves institucions, acaben de fer de Grècia una espècia de protectorat que ha de passar un examen per demostrar que és capaç de posar les tisores als drets dels seus ciutadans si vol seguir pertanyent al "prestigiós" grup de l'euro i de la Unió Europea. No hi ha tan sols diners a canvi com feia el Fons Monetari Internacional en una sort de xantatge. El govern grec ha de demostrar que és capaç de mostrar el seu

menyspreu a la democràcia i als seus ciutadans. No hi ha discussió. No hi ha altres mesures a prendre. Cal seguir fent despeses en guerres, cal seguir ajudant als bancs, privatitzant empreses i posant-ho tot al servei dels especuladors. Dona pena veure en Zapatero pregant als especuladors que se portin millor i deixin d'especular contra el deute espanyol... Amb les ajudes que els ha donat. Qui l'obliga? Per que no governa per la majoria? Per que se sotmet?

Però a més, cal donar exemple. Per que Espanya, Portugal, Itàlia aprenguin. Que queda de la sobirania de les nacions? Qui exerceix el poder polític realment? Per que serveixen les eleccions?

Hi ha en joc qualque cosa més que el nostre salari, les nostres pensions o les nostres condicions de feina.

Els que tracten de donar lliçons a Cuba o a Veneçuela de democràcia sense empegueir-se, pretenen que ens sotmetem a n'aquesta sort de protectorat.

Però els treballadors, els ciutadans no semblen estar d'acord. Una vaga general, després d'una sèrie d'importantes vagues parcials, ha paralitzat Grècia el passat 24 de febrer. Els manifestants han cremat la bandera de la Unió Europea i han cridat consignes contra la burocràcia de Brussel·les.

Hi ha mobilitzacions a Portugal, en sectorials europees de l'automòbil... I aquí les mobilitzacions contra l'augment de l'edat de jubilació han estat molt importants malgrat la desganada amb que s'han preparat. "Mobilització de guant blanc" titulava *El País*, que apuntava cap a un principi d'acord que permetés suavitzar la proposta

del govern en el Pacte de Toledo a canvi de cedir en altres punts importants de la reforma.

I aquí donam amb la clau. La posició dels dirigents sindicals. Dels representants dels partits d'esquerra. És possible defensar les pensions, els salaris i les condicions de treball sotmetent-se a la Unió Europea i al poder financer? Després de la que han envitricollat els anomenats mercats financers, ¿permetrem que segueixin un sol dia més enfonsant les economies, les condicions de vida, els drets, les nacions?

Cal rebutjar el *Pacte d'Estabilitat*. Cal exigir un pla d'emergència a favor dels treballadors, prohibir els acomiadaments, que defensi les pensions, la sanitat i l'ensenyança i que posi fre a especuladors i lladres nacionalitzant el sector financer.

JOAN LLADONET

El PP forma una legió disciplinada contra les llengües catalana, basca, galaico-portuguesa...

Els dirigents del PP, com si es tractés d'una secta, segueixen disciplinadament les consignes que sorgeixen de Madrid, i segurament del cervell central de les idees que és la FAES. La consigna de fa un parell d'anys, i que de cada dia es renova amb més fervor, és la d'aconseguir una Espanya una, gran i lliure, com la que els va quedar en perdre les darreres colònies ultramarines. I han d'atacar com l'avantguarda de qualsevol exèrcit, saben que l'arma més poderosa que tenen les nacions que formen l'Estat espanyol és la seva llengua. Per tant, les han d'atacar fins a exterminar-les (i eliminar el fet que siguin nacions damunt el paper com volen fer ara a l'Estatut), però n'han après, com que saben que perseguir llengües de manera oficial i amb la cara descoberta és cosa de borbons dels segles XVIII i XIX o de Francos i dictadors del segle XX, volen fer-ho "a la democràtica", és a dir,

enganant a part, si pot ser a la majoria, de la gent, i han ideat la manera de fer-ho, que és posar-se en el lloc de les víctimes i fer com si la llengua castellana, la llengua dominant, la llengua que imposen i s'imposa fos la víctima, i que els defensors de les llengües minoritàries fossin els dictadors que volen imposar aquelles llengües sobre la bona, l'única, la magnífica, la dels cents de milions de parlants.

Al País Basc no els preocupa massa la llengua, perquè és minoritari el seu ús, encara que desmuntaran tota la feina feta durant els anys de Govern nacionalista. A Galícia, seguint la tàctica expressada més amunt, deroguen el decret d'ensenyament del gallec vigent i en fan un de nou (ja s'han menjat l'idioma portuguès, per allò que no se'n vagin amb Portugal, i també el galaico-portuguès, perquè no fos cas que perdés el galaico, i l'han deixat en gallec, per a més endavant convertir-lo en dialecte del gran castellà). En aquest decret deixen que els pares puguin triar l'idioma de l'ensenyament, amb la qual

cosa creen ràpidament la separació entre la població, de cap manera la integració. Això és una conseqüència de la ràbia que tenen al sistema de la conjunció lingüística que s'aplica al Principat, i que se n'han adonat que és l'única manera de salvar l'idioma territorial i propi. Segons el president de la Xunta, Feijóo, el nou decret pretén establir un equilibri entre el gallec i el castellà, paper de víctima, diuen que ara està desequilibrat a favor del gallec, i això sabem que és una gran mentida, però ells segueixen la seva tàctica "democràtica".

Són les mateixes consignes que seguia el PP a les Illes abans d'aquesta legislatura. Per tant, també hi inclouen el trilingüisme. Afirmen que "la intenció és que les matèries escolars s'imparteixin en quantitats d'un terç en gallec, un terç en castellà i un terç en anglès o una altra llengua estrangera i que els pares puguin triar el predomini d'una sobre l'altra." Aquest final vol dir reduir el gallec a assignatura per ensenyar-lo. I sabeu què diuen aquestes persones que

usen la tàctica d'actuar d'aquesta manera perquè afirmen que són víctimes dels nacionalistes? Doncs, diuen que l'objectiu final és acabar amb el monolingüisme. Com si el gallec o el català ja fossin monolingües en els territoris respectius. Diuen que "passam d'un decret en el qual s'imposava als infants la llengua amb què havien de parlar a classe a un decret en el qual se'ls dona llibertat". És una simbiosi total del paper de víctima i de la mentida. No se sap on acaba un ni on comença l'altra. He fet classes en català i sempre he tengut alumnes que parlaven en castellà i només he exigut que em parlassin en català quan els avaluaava d'expressió oral. De la resta del temps només rebien recomanacions per part meua perquè el practicassin. I això és el que passa a la majoria de classes. Les úniques prohibicions són les que han fet "ells" en temps de repressió quan es prohibia i es castigava els que no parlassin en castellà.

A València sabem que tenen el valencià (català) ben estabornit. Si no fos per molta de gent

que coneix clarament la seva història i la seva identitat, ja se l'haurien carregada, la llengua, com quasi ja han fet devers Alacant.

Com si d'un clon es tractés el president del grup municipal del PP de l'Ajuntament de Barcelona, Alberto Fernández Díaz, ha impugnat el Reglament d'Usos Lingüístics que aprovaren els altres partits durant el mes de novembre. Ha presentat un projecte alternatiu on es defensa la llibertat i el reconeixement del bilingüisme, perquè el castellà no sigui exclòs de l'Ajuntament. És el paper calcat i seguidor de la consigna esmentada amb els ulls clucs i l'enteniment rovellat.

Com que l'article es fa massa llarg, només em referiré que ja hi ha hagut una manifestació contra el decret del PP gallec i es preparen vagues generals en l'ensenyament per a defensar-lo a l'escola. Tanta sort que al Principat són un partit minoritari i no passen del ridícul, però allà on són majoritaris fan política de terra cremada.

BERNAT JOAN I MARÍ

Qui pactarà amb Unió Mallorquina?

La resposta és ben senzilla, i lògica: tothom. Per començar, hi acaba de pactar Esquerra Unida (i ho han fet bé, des del meu punt de vista). Mentre fa menys de dues setmanes, els Grosske, Abril, Santiago, Rosselló i companyia organitzaven manifestacions anticorrupció i s'estripaven les vestidures perquè qui fos parlava (ep! parlava) amb la colla d'UM, a dia nou de març han votat –i bé que han fet– una vicepresidenta del Parlament de les Illes Balears (Isabel Alemany) d'UM.

Però no serà només Esquerra Unida / Izquierda Unida qui voti amb UM sempre que li faci falta, sinó que ho faran, també, la resta de forces polítiques. Potser l'exemple donat no serveix, o queda devaluat, perquè tothom sap que els dirigents d'IU farien el que fos per mantenir els càrrecs i la injusta influència política que sempre aconseguixen. Però farà el

mateix, sempre que li convengui, el PSM. I també és lògic. Seria absurd que el Bloc per Mallorca, posem per cas, hagués posat en perill imminent la continuïtat d'una legislatura en què, al cap i a la fi, ha de poder oferir obra de govern feta, per poder afrontar amb unes mínimes garanties les eleccions de 2011.

I ho faran els socialistes, màxims beneficiats d'una bona entesa amb UM (a hores d'ara del tot necessària per a ambdues forces polítiques). Del cantó socialista, allò que més sorprèn (o que, almanco, m'ha sorprès més a mi) ha estat el fet que el president Francesc Antich tragués del govern tres consellers d'UM nets de pols i palla, que presentaven un full de serveis implacable i que es trobaven entre els més ben valorats del govern. Hi ha qui diu que la decisió va ser forçada per una rabieta de na Calvo, suposat braç executor de la "destroyer" De la Vega a les Illes Balears, i dels seus acòlits (entre ells, nombrosos

eivissencs). Però a mi, particularment, em costa de creure. Tenc prou respecte pel president Antich per no pensar que ha actuat mogut per aquesta raó. Tot i que se m'escapen les raons reals de la moguda realitzada.

He deixat ben a consciència el PP per al final. De la mateixa manera que IU, PSM, Els Verds, el PSIB-PSOE i qualsevol grup menor de l'esquerra o de l'extrema esquerra votarà amb UM sempre que li faci falta (o sempre que en pugui treure algun tipus de rèdit particular), també ho farà, quan li calgui, el Partit Popular. Si a les pròximes eleccions es produeixen uns resultats semblants a les passades (pensem que, passi el que passi, a les illes Balears, el moviment electoral d'unes eleccions a unes altres sol ser mínim), els mateixos que avui s'esgargamellen contra el pacte entre socialistes i UM per a l'elecció de presidenta i vicepresidenta del Parlament de les Illes Balears correran a

negociar amb ells un possible govern liberal-conservador per a les nostres illes. Com ho varen fer després de les eleccions de 2007. A penes havien passat vint-i-quatre hores de la presentació d'un llibre denigrador de na Maria Antònia Munar, a la qual acudiren tots els candidats de primera línia del Partit Popular, quan aquests mateixos personatges s'anaren a agenollar davant la pròpia Munar perquè oblidàs el greuge i els concedís el favor d'un pacte de govern. Na Munar, per segona vegada, els va enviar a filar. I per això fou possible que Francesc Antich (PSIB-PSOE) accedís a la presidència del govern de les Illes Balears (amb els vots imprescindibles d'Unió Mallorquina).

Per això he de confessar que el teatre polític balearic em fastigueja una mica. Hi deu haver més hipocresia per polític quadrat que a cap altre lloc de la Vella Europa. D'una banda, s'esgrimeix una superioritat moral, una santa indignació

davant la corrupció i una confiança absolutament cega amb la totpoderosa justícia espanyola (si és que pot ser justícia i espanyola alhora). Però, de l'altra, tothom corre a besar la mà uemita i a retre pleitesia a aquesta formació política sempre que en té necessitat. I després, encara, hi ha algun vell comunista aferrat a la poltrona (i ja em perdonareu l'oxímoron) que es queixa que hi ha càrrecs públics que no li donen prou importància a la corrupció! L'espectacle és tan salvatge que s'escapa dels vergers ignots de l'escèptic Ionesco per anar a florir mones a la selva esbudelladora i caníbal de Quentin Tarantino. Si no fos perquè aquells moralistes que esgrimeixen permanentment una suposada superioritat moral mai no es miren al mirall, ni intenten aplicar-se a si mateixos la medecina que, dia rere dia, estan receptant a tots els altres. Ah! Enyorat liberalisme. Ah! Enyorat sentit democràtic.

QUIM GIBERT
psicòleg i coautor de
Removent consciències

La fotografia apareguda en premsa l'estiu passat a propòsit de centenars de calamars gegants, mortalment estesos en unes platges de Califòrnia, a primera vista em va semblar un muntatge mediàtic. Però de seguida vaig adonar-me que si bé la imatge era esgarrifosa, no per això deixava de ser ben real. I és que darrerament s'ha detectat la presència d'aquests carnívors marins varats en diferents punts costaners del planeta.

És possible que l'escassetat d'aliments i l'escalfament global expliquin el fenomen. I és que l'hàbitat natural del

calamar gegant és el món fosc que hi ha en les fosses i carenes oceàniques, conegut com el mar abissal. Haver d'abandonar el seu ecosistema els fa extraordinàriament vulnerables, sobretot davant de seu principal depredador, el catxalot. Però també perquè el seu teixit muscular no els proporciona la sustentació necessària per mantenir-se en condicions a la superfície. I, aleshores, la mort els arriba per descompressió (dràsticament disminueix la pressió de l'abisme marí sobre l'organisme animal). Just en aquesta tessitura, quan es mouen en un context advers que els dificulta sobreviure, la literatura d'aventures ha fantasiejat entorn la seva agressivitat.

En aquest sentit, Jules Verne fa dir a un dels intrèpids personatges de *Vint mil llegües de viatge submarí*: «Recordo per-

fectament haver vist una embarcació arrossegada al fons del mar pels braços d'un cefalòpode». El capità Nemo i els altres protagonistes ho verificaran horroritzats, des dels finestrals del Nautilus, quan notaran que els observa l'ull d'un calamar gegant. L'ull d'aquestes criatures misterioses impacte tant perquè és el més gros de la natura. De fet, Verne s'inspirarà en la llegenda nòrdica del Kraken, un colossal calamar, equiparat a voltes a una sèpia o un pop de semblants dimensions, que amb les fuetades dels tentacles causarà enfonsaments i devorà mariners. *Krake* és un mot suec que es pot traduir per un animal «feble», «malalt». I fins i tot, per «un pobre diable». Aquesta és una dada cabdal atès que la pròpia mitologia escandinava, que ha convertit el més gran dels inver-

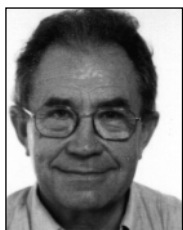
tebrats en un espectacle terrorífic, delata que etimològicament és tracta d'una bèstia salvatge, però tanmateix afeblida i malaltissa. Si és així és perquè fugint de les profunditats abismals, no ha aconseguit altra cosa que sortir del foc per anar a raure a les brases. I, en alguns casos, el desenllaç no pot ser més desolador: trobar-se vora mar amb un fotimer de cadàvers d'una espècie animal.

Quan els humans no podem viure harmònicament en el nostre medi, també tendim a reaccionar malament. Lògicament ens treu de polleguera no poder estar còmodes a casa. Una situació disharmònica persistent afebleix el subjecte, fa emmalaltir i el força a moure's pel món com un pobre diable.

En aquesta línia, si el ficcitiu capità Nemo té un perfil enigmàtic és perquè és un prín-

cep fugitiu. Amb 10 anys serà enviat per la seva família índia a Europa per tal de gaudir d'una educació occidental. Havent cursat estudis científics, artístics i literaris, tornarà a l'Índia. Arran precisament d'aquesta formació, de seguida conspirarà contra el domini colonial anglès. Això l'obligarà a abandonar la seva terra natal i, a partir de llavors, a anar d'incògnit pel món. Però es negarà a fer-ho com una ànima en pena. Això explica la construcció del Nautilus, submergible que també li servirà per rescatar tresors de naufragis i destinar els guanys a ajudar els pobles oprimits del planeta. Nemo i el gegantí calamar, malgrat el coratge d'ambdós, són la imatge del deshereditat. Els pobles colonitzats jurídicament tampoc existim. No oblidem que *nemo* en llatí vol dir ningú.

Els pobres diables

ALEXANDRE PINEDA
FORTUNY

Reflexió sobre el mot populisme, lletra a lletra, fent-lo polièdric: és obvi preval l'adjectiu pejoratiu, i podem afirmar-ho sens dubte com a sentència, contemplem sinó, els moviments socials i les classes mitjanes empobrides que es van deixar portar sociològica i mentalment cap al nazisme, i el feixisme. Doncs, la intenció és la de capgirar impressions i cànons establerts, encara que sigui malejant aquests llibres tan útils fets pels homes com són els diccionaris. Cercar-li aspectes positius per el nostre moment polític, necessitem tots els arguments dialèctics. Agafem doncs, el mot, absolutament despulat i girem full, per donar-li una categoria superior i si pot ser excelsa. Idees convertides en propòsits polítics imprescindibles per a la llibertat. Per desvetllar consciències de tota la massa amorfa que necessita motivacions èpiques i messiàniques: com soldats que s'enrolen en exèrcits, per anar a guerres sense cap altre sentit que la de servei a benefici de l'Estat-nació, emperò, ara i aquí serà per a una causa justa. Digueu-me sinó s'ho val, si no paga la pena, entonar cants populars, usar el populisme d'alguns homes de l'esport, per erigir-los en líders, per fer avançar la societat cap a cotes noves, horitzons, perspectives que ens duguin llibertat, democràcia, qualitat.

Els entusiasmes populars poden ser positius, com ho són els dels seguidors d'equips de futbol, d'altres esports i esdeveniments diversos. Malgrat fer marrades, si es desviessin cap al populisme nefast, ja l'encarrirem cap al benaurat -el socialment positiu. No som pusil·lànim, no tenim l'ànim feble, coneixem les dificultats, malgrat això ens atrevim a grapejar el mot fins a capgirar-lo. Ja arribarem a bescantar-lo enraonadament quan ens convingui, un cop aconseguit l'objectiu. És populisme fer campanya política electoral, anunciant que la nostra proposta quan arribi a governar, equipararà els sous dels polítics als ingressos dels professionals, o sigui a la meitat del que cobren ara, sense afe-

gits per enrolar-se en comissions d'estudis (tota la feina compresa amb el just salari): Tanmateix complir-ho fil per randa, (els cabals públics són sagrats, pertanyen al poble). La ferma proposta, és: no estar en política més enllà de dues legislatures (vuit anys), i que se'n tornin a les seves feines un cop complet aquest temps. Certament aquest és populisme benefactor, a complir amb fermesa, que pot crear bons costums, no fent-ne estúpids professionals. Esbatre, treure'ns del damunt amb una sacsejada allò que afeixuga, oprimeix com les insuportables càrregues econòmiques que hi ha damunt la societat per culpa de l'immobilisme, i l'ambició pecuniària dels polítics. Aquests han de ser vocacionals, i entrar als afers públics, per objectius i amb components idealistes, necessaris per al poble, això és el que han de fer, sense endropir-se en els escons. Així doncs, populisme d'usar i llençar, populisme de la rebel·lia.

Advoco doncs, cap aquest populisme innovador, assossegat però tenaç, d'alta moralitat com a nervi ideològic, aprofitant les justes aspiracions del poble, de la societat, que condueixi a la gent a plantar cara a les injustícies. Portem un parell d'anys suportant la crisi actual, i durarà molt de temps, ens han portat la informació veraç del que ja intuïem: l'estafa dels banquers, financers, grans companyies i oligopolis de la indispensable energia, i la dels polítics corruptes. Hem constatat que la vertebració del regne en autonomies, no ha estat més que una maniobra de distracció per l'engany, ficats els ulls dels poders fàctics sobre els Països Catalans, amb el propòsit de desmembrar-nos. No tenim instruments de poder ni recursos econòmics, per afrontar la multiplicitat de problemes que genera la desindustrialització amb el seu atur, fins a la pobresa. Hem de garantir l'arribada de la immigració de manera humana, per exigir deures i drets: Harmonia, encaix social i cultural, sense fracassos, som una societat receptora plenament receptiva. L'actualitat ens retrotrau, ens torna a la memòria aquella Espanya invertida que li dolia al seu Ortega i Gasset, gran espanyolista investit de pensador il·lustre.

Populismes

La democràcia espanyola és sens dubte d'ínfima qualitat. Els partits polítics s'han valgut descaradament de la demagògia, sempre utilitzant mètodes emotius per portar el poble cap a l'artifici, recordeu frases de les campanyes electorals, promeses que sabien per anticipat que no complirien, no ha complert cap dels governants de la metròpoli en tots els afers, destacant l'engany de l'Estatut, el del finançament, fent passar bou per bèstia grossa. La demagògia els ha servit i situat al poder a través de l'ús fraudulent, descarat, de les paraules. Estem curats de demagogs a l'estil de l'espanyol Zapatero. Tanmateix no ens enganyaran, ni ens compraran com han fet amb els sindicats convertint-los amb instruments buròcrates que cobren del pressupost de l'estat per deixar-se domesticar. Caldria fer un tancament de caixes, ens hi porten amb les seves polítiques d'ofec del patrimoni industrial i comercial català. Corruptes les patronals. La capacitat de Catalunya per decidir en la crisi econòmica és zero, en total justícia, ens cal ésser intrèpids usar, paraules per trabucar, per capicular la política, el regne espanyol ens porta a la imminent ruïna. Hem de governar-nos nosaltres amb urgència.

Hi ha tanmateix, l'anàlisi acurada que ens dóna l'experiència de govern en els anys que han assumit poder el PSOE i el PP, els dos grans partits polítics espanyols, estan a favor de les grans entitats, siguin, bancs, financeres, superfícies, sempre contra els mitjans i petits industrials i comerciants, són doncs el capitalisme ferotge, es diguin com vulguin cara a la seva clientela militant i votant. Des de la perspectiva de llaurar-nos un futur en llibertat, ens cal peremptòriament l'obrir clivelles a la sedimentació mental que ha fet amb més de tres segles el pernicios nacionalisme espanyol damunt les espatlles del poble català, a un nivell arbitrari absolut. Hem de refermar-nos en el propòsit de superació. Han creat costums dins la nostra personalitat, han influït nociuament contra els nostres sentiments i mentalitat, molts dels nostres conciutadans estan sense saber-ho, sota el control ideològic del dominant i aquest és el regne espanyol. Als creadors

de murs i fronteres: Abatre'ls n'és l'exigència dins la lògica ideologia de l'emancipació, un dret que hem posar en pràctica. Aquesta premissa democràtica s'ha d'implantar, per salvar la nostra economia, el nostre patrimoni cultural, en definitiva el benestar de cada una de les cèl·lules vitals del poble mallorquí i tot el balear, valencià, català, un a un, persona a persona s'ha de beneficiar de l'entusiasme i la il·lusió del trencament amb un estat enquistat en formules i pensaments quasi medievals, instaurador d'absolutismes d'antuvi, i que avui continuen de manera críptica, amagats dins una falsa democràcia.

Qualsevol persona vol viure amb tota la joia que proporciona l'existència, aquests béns espirituals, morals, físics, i materials, amb el necessari nivell econòmic per a satisfer-los, amb la imprescindible qualitat civil: Per assolir-ho ens cal el populisme de la raó, justament rebels, arrossegats pels sentiments arribem al racionalisme en un benefactor exercici d'introspecció. Vivim dins la gruixuda capa d'ocultacions, ter-

giversacions i mentides, impulsades pels mitjans informatius, partits polítics en plena iniquitat. Esbocinarem fronteres. L'empenta de noves associacions que esdevindran partit polític, unida a la d'una persona que s'ha fet famosa en el món del futbol, seran l'eina popular per esbucar, demolir els murs antidemocràtics del nacionalisme que ens tenalla, fins esbata-nar-lo; obrir les portes de bat a bat tancades ara amb pany i forrelat. Aquest article el trameté a Joan Carretero de Reagrupament i a Joan Laporta, a ells els hi dedico per esperonar-los a unir-se, els catalans hem d'arribar amb molta empenta al futur. Han d'ésser la punta de la llança del nostre front patriòtic. El nostre pòsit cultural, els hàbits cívics prevaldran, l'enderrocament dels feixucs murs de contenció espanyols, que ens impedi-rien veure la democràcia, la tindrem a l'aguait i endegarem tot un procés de perfeccionament, on persona a persona tindrà la seva veu. Haurem establert la regeneració política, i amb sistemes de proximitat com els dels diputats de districte.

Fruits secs, per tenir el melindro dret

L'enquesta d'Eros català on us demanàvem quins aliments preneu per tenir més vigor sexual, ha servit per remarcar amb molta claredat que el millor afrodisíac són els fruits secs, amb un 39% de vots. La segona opció, mig sarcàstica, és una bona lleterada, amb el 12%, i en tercer lloc, el tradicional marisc, amb un 9%. La resta, pasta, refresc de cola, fruita, carn, peix o aigua entre molts d'altres, tenen votacions residuals. O sigui que ja ho sabeu: si voleu tenir el melindro dret, heu de menjar un fruit sec. O uns quants.

ANDREU SALOM I MIR

Hi ha algunes pel·lícules l'aurèola de les quals s'ha mantingut incòlume, i fins i tot s'ha incrementat considerablement, amb el pas dels anys - succés que només és a l'abast dels grans clàssics. **Viridiana**, del mestre Luis Buñuel, n'és una. Títol mític del cinema espanyol i mundial, tot l'enrevessat assumpte que envoltà la seva producció i la seva estrena, la convertiren durant molts d'anys en un film de culte i d'admiració profunda per a uns, i de blasfema i maleïda per a d'altres.

La història de la seva producció comença al 1959 a Mèxic, quan el director aragonès, exiliat en aquest país (que li havia permès continuar amb la seva carrera, i en què cal destacar, especialment, l'extraordinària **Los olvidados**) conegué, a través de l'actor Francisco Rabal (a qui havia dirigit, un any abans, en la també excel·lent **Nazarín**) l'elenc artístic i tècnic del film espanyol **Sonatas**, que aleshores s'estava rodant a terres mexicanes, dirigida per Juan Antonio Bardem i interpretada per Fernando Rey (actor que es convertiria en protagonista de molts

dels films posteriors del genial cineasta) i pel mateix Rabal. El fet és que li proposaren, en un impuls d'admiració indissimulable, de realitzar una pel·lícula a Espanya, on Buñuel no havia tornat a posar els peus. Refusà el projecte de seguida, car la seva animadversió a la dictadura franquista (juntament amb la seva ideologia republicana i anticlerical) era manifesta.

Però a l'any següent, al 1960, a Cannes, el realitzador de Calanda féu la coneixença de Carlos Saura i Pere Portabella. Aquest darrer, jove productor de projectes arriscats i compromesos (com **El cochecito**, de Marco Ferreri, i **Los golfos**, de Saura) el convencé finalment de viatjar a l'Estat espanyol, cosa que va fer amb un visat mexicà. Un cop a Madrid, Paco Rabal li presentà el productor asteca Gustavo Alatrisme i una actriu que seria decisiva per a la història de **Viridiana**: la també mexicana Sílvia Pinal.

A finals del mateix any, Buñuel digué a Portabella que tenia un argument, basat en una novel·la de Benito Pérez Galdós, que considerava adient per a rodar-se a Espanya. La producció aniria a càrrec d'Alatrisme i de les productores espanyoles UNINCI i FILMS 59 (per a la qual treballava l'inquiet cineas-

Irreverent Viridiana

ta català). Al mateix desembre, el director aragonès ultimava el guió a Madrid, que fou aprovat sense cap problema per la censura franquista (amb un petit retoc al final que el mateix Buñuel acabaria agraint, i que constituïa, val a dir-ho, una metàfora d'un suposat "ménage a trois"). El rodatge del film començaria al febrer del 1961 i s'acabaria a finals de març. El muntatge i les mesclades, però, es farien a París. Mentrestant, el director de **Belle de Jour** havia de suportar acusacions de traïdor per part de l'emigració republicana a Mèxic, que no entenia com havia acceptat treballar sota el règim de Franco.

Apartir d'aleshores les coses s'anaren succeint molt de pressa. Presentada la pel·lícula al Festival de Cannes just en el darrer moment (era el mes de maig), hi fou remesa directament des de París, sense haver-hi temps d'enviar-la a Madrid per al visionat corresponent. La seva projecció causà una gran commoció entre el públic i el jurat, fins al punt que obtingué la Palma d'Or. Davant l'absència de Buñuel, l'encarregat de recollir el premi fou José Muñoz Fontán, director general espanyol de cinematografia. Tot semblava perfecte (per al règim). Però la bomba esclatà poc després, quan aparegué un arti-

Luis Buñuel

cle en el conegut rotatiu catòlic *l'Observatore Romano*, que acusava el film de blasfem i impúdic. La resposta de Madrid (del Madrid ultracatòlic i feixistitzant) va ser fulminant (per als responsables de l'obra, és clar). Muñoz Fontán fou destituït immediatament i el mateix ministre d'Informació i Turisme, l'influent Arias Salgado, rebé una bona sacsada. La cinta es projectà a Franco, que va dir, lacònicament: "Que la cremin", i **Viridiana** es convertí en una pel·lícula clandestina, apàtrida i introbable, el sol esment de la qual estava totalment prohibit (el clima netament irreverent del film, amb escenes ben explícites de crítica i desafiament a les icones catòliques, com la cèlebre pantomima representada per

la colla de captaires, asseguts a la taula amb una inequívoca disposició que feia referència clara a **L'últim sopar** de Jesús amb els apòstols, havia estat excessiu per al dictador i la jerarquia eclesiàstica).

Malgrat tot, Gustavo Alatrisme va fer valer la seva condició de co-productor per a atorgar la nacionalitat mexicana al film, amb què s'estrenà a tot arreu - llevat d'Espanya, naturalment. Almenys, Buñuel es pogué reconciliar amb l'emigració republicana i, a més d'això, trobà nous amics i valedors incondicionals entre els professionals del cinema.

Durant dotze anys **Viridiana** no existí ... a l'Estat espanyol. Era un títol llegendari i oficialment anatematitzat. No va ser fins l'abril del 1977, després de la mort del dictador, quan es va poder estrenar, sense cap tall ni censura ... com a pel·lícula mexicana. Cinc anys després, al 1982 se li reconegué, finalment, la nacionalitat espanyola i, al 1984, el Ministeri de Cultura li atorgà l'Especial Qualitat, tot adquirint la categoria d'obra d'art. El geni, l'art i la cultura s'havien imposat, un cop més, a la ignorància, el fanatisme i la barbàrie, de la mateixa manera que ho féu, simbòlicament, el **Guernica** de Picasso.

Deliris de mossons

La nova fornada de dirigents polítics de la sucursal mallorquina del partit espanyol i neofranquista del PP, malèvolament radicals en les seves propostes polítiques i ideològiques, estan entestats a mostrar-nos el llautó de les seves provades intencions: donar un impuls decisiu a la liquidació de Mallorca com a terra de llengua i cultura catalanes. Si analitzam el tarannà inequívoc de l'esmentada formació política, tal actitud ja es veia venir des de fa anys. És una radicalització de connotacions clarament fatxenderes, protagonitzada per racistes antimallorquins que ens volen anorrear com a poble diferenciat del castellà o espanyol, i que volen imposar el seu pensament ignominios i malintencionat, propi de mossons aspirants a botifarres, de venuts i de renegats de mena. Estufats de palla d'ordi amb posat de lleteret presumptuos, de discapacitats intel·lectuals que s'omplen la boca d'estultícia i d'ignorància. Tan sols entenen el llen-

guatge banal de la prepotència insultant, que tostempes cerca la discriminació ultratjosa de la llengua i la nació de mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterers. El menyspreu de caracterologia racista d'aquesta colla de pinxos vanitosos és proverbial, i respon a una voluntat clara de créixer a l'empara de l'amo colonitzador que l'avalua. Se'ls exigeix, ben estès, el pensament únic, la submissió paralitzant i la supeditació absoluta a la metròpoli espanyola (fóra l'aspiració mimètica idiotitzant del "ofrendar nuevas glorias a España", que tant de camí ha fet al malmès País Valencià). No li mancava gens de raó a Pío Baroja quan afirmava que "a Espanya, allò que és pagat no és pas el treball, sinó la submissió".

Les llengües són com les espècies, s'han de protegir i fer tots els esforços per evitar la seva extinció. La desaparició d'una llengua constitueix una pèrdua important per a la riquesa lingüís-

tica i cultural de la humanitat, i qualsevol persona mínimament cultivada i sensible se n'ha de sentir afligit. Altrament, i en sentit contrari, com ens demostren aquests nous líders del PP, haurem de parlar de racisme lingüístic, de persecució lingüística i de lingüicidi, fet encara molt més greu si la llengua en qüestió que està en perill és precisament la pròpia del país, que en bona lògica haurien de defensar. El cas no pot ser més aberrant i és un clar indicador de l'ínfima categoria humana i moral d'aquests personatges, que reneguen de la seva sang, de les seves arrels i de la seva gent, a la qual manipulen de la manera més grollera imaginable, tot embrutant el seu esperit i la seva dignitat. El poeta nostrat retratà amb exactitud aquesta caterva de polítics impresentables amb uns versos tan lúcids com actuals:

*Fills d'una raça dreturera i forta
que unia el seny amb l'ímpetu,
no renegueu de vostra sang ... Oprobi
pel fill qui n'és apòstata!
Per honra té ésser bord. Son cor espuri
sols posa arrels paràsites:
no té l'arrel que del terror dels avis*

ne beu saba llegítima.

*Per ell és pàtria una buidor coberta
d'algun mantell de púrpura,
un tros de mapa, una abstracció volàtil,
un mot de la retòrica ...*

És legítim ser de dretes, però no ho és, no ho pot ésser en un país mínimament civilitzat, ser d'una dreta extrema ultraespanyolista responsable d'un intent manifest de genocidi cultural i lingüístic. Fem part d'un poble primer envaït i ocupat (d'una ocupació espanyola tan il·legal com aclaparadora) i, després, perseguit i represaliat (com solen fer sempre els països imperialistes amb les seves víctimes), però no som de cap manera uns éssers subhumans i tarats, com pretenen els nous caps etnocides del PP *mallorquí (sic)*, els tals Bauzà i Delgado. Les declaracions d'aquests dos perfectes estults, d'aquests dos pallassos, tan sols poden provocar rebuig i menyspreu entre els mallorquins que encara conservam el nostre cabal. Però indefectiblement, com a tots els representants públics indignes, el temps els posarà en el lloc que realment els correspon.

Andreu Salom i Mir

L' ANTIFEIXISME A MALLORCA. XVI LLIBRE

(Les lluites del segle XX)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI
Escriptor

Mateu Morro: la memòria històrica dels escriptors de les Illes – Presentació del llibre *Novel·la, poesia i teatre (Memòries 1968-2008)*

En Mateu Morro trucà un dia a la porta de casa. Era l'any 1973

En Mateu Morro trucà un dia a la porta de casa. Era l'any 1973. Feia poc, en Ricard Salvat i en José Monleón, a Alacant, m'havien concedit el premi de Teatre "Carles Arniches" per l'obra *Ara, a qui toca?*, i més recentment, amb una peça avantguardista basada en la lluita del nostre poble, *Les Germanies*, m'atorgaven el Premi "Born" a Menorca. Aquesta fou l'excusa, per part de l'OEC, per a venir a cercar-me. En Mateu, comissionat per la direcció, venia a demanar-me *Les Germanies*. Després -hem militant junts tant a l'OEC com al PSM- m'ha explicat que ja feia anys que "seguia" la meua trajectòria. L'interessaven els meus articles damunt Gramsci, Lukács, les concepcions culturals i literàries de Mao, Marx, Lenin, Trotski, les crítiques de la novel·la sud-americana, catalana o espanyola que escrivia per a l'*Última Hora* i el suplement de cultura de *Diario de Mallorca*, o els reportatges que publicava a la revista *Cort* sobre la conflictiva realitat illenca de mitjans dels setanta.

Fou la primera trobada, el primer encontre amb en Mateu; i significà, amb el temps, molts d'anys de militància comuna i de lluita per les mateixes idees de justícia, igualtat, socialisme i D'esquerra a dreta. Magí Moranta, Miquel López Crespí i el Conseller de Cultura del Consell Insular, Joan Font. Joan Font, Mateu Morro i Antoni Vidal Ferrando presentaren el llibre de Miquel López Crespí "Novel·la, poesia i teatre (Memòries 1968-2008)" (El Tall Editorial).

Aquell dia venia enviat pel partit, l'OEC. Tenia la missió de citar-me a una reunió secreta amb el secretari general, el menorquí Josep Capó (un dels actuals dirigents de la PIMEN) i convèncer-me de la necessitat d'entrar a formar part de l'organització. Jo ja coneixia, de feia anys, les activitats i la pràctica dels Cercles d'Obrers Comunistes, del FOC i de les JOC (fundadors de l'OEC). Havia estudiant a fons el famós "Document de Vigo" (una anàlisi profunda de la pràctica i la teoria del partit). També havia col·laborat en diverses ocasions amb les Plataformes d'Estudiants Anticapitalistes. En aquells moments, els darrers anys de lluita clan-

destina i contacte amb diverses organitzacions revolucionàries m'ho havien demostrat, en Carrillo no volia avançar vers el socialisme. Malgrat l'heroisme de molts militants del PCE (que ningú no nega), el cert era que la direcció només aspirava a conquerir certa influència entre el poble per a, després, poder pactar i negociar millor amb la burgesia un repartiment del pastís sense posar en qüestió ni l'Estat opressor, ni la propietat privada dels mitjans de producció, ni la futura forma d'Estat (monarquia o república). Per això vaig acceptar de seguida la proposta de Mateu Morro; i un dia, amb Josep Capó, ens reunírem a un banc de la Rambla i es decidí la meua entrada dins l'OEC. Mai no m'he penedit d'aquell pas.

La primera decisió que prenguérem conjuntament en Mateu, en Pep Capó i jo mateix fou estudiar on seria més rendible la meua militància per a l'activitat del partit. Finalment creguérem convenient que fes els exàmens de majors de vint-i-cinc anys i, com a estudiant, m'infiltràs a l'Escola Normal de Magisteri, un centre d'ensenyament on l'OEC i les Plataformes Anticapitalistes teníem molta força. Els altres fronts (barrios, pobles, sabata, hostaleria, fusta, metall) ja estaven ben coberts i no era qüestió d'obligar-me a una absurda proletarització forçosa en un ram de la producció aliè als meus interessos. Aleshores estaven de moda entre els partits d'influència estalinista o maoista certs "suggeriments" vers la proletarització. Hi havia alguns quadres dirigents provinents de la petita burgesia amb gran complex de culpabilitat per no portar calls a les mans.

L'amistat amb Mateu Morro s'ha afermat i consolidat en aquests darrers anys de lluita per un món més just i solidari, per una Mallorca lliure i socialista. Per això mateix és un honor que l'amic i company de lluites hagi volgut presentar la meua obra *Novel·la, poesia i teatre (Memòries 1968-2008)* (El Tall Editorial). Vet aquí la presentació que va fer de l'obra editada per l'Editorial El Tall fa unes setmanes al Saló Multiusos de la Misericòrdia.

Presentació de l'obra *Novel·la, poesia i teatre (Memòries 1968-2008)* (El Tall Editorial) (Intervenció de l'historiador i exdirigent del PSM-Ente-

D'esquerra a dreta. Magí Moranta, Miquel López Crespí i el Conseller de Cultura del Consell Insular, Joan Font. Joan Font, Mateu Morro i Antoni Vidal Ferrando presentaren el llibre de Miquel López Crespí "Novel·la, poesia i teatre (Memòries 1968-2008)" (El Tall Editorial).

sa Nacionalista, Mateu Morro)

"Aquesta nova obra d'en Miquel López Crespí que avui presentam és un treball que té el mèrit d'explicar-nos com es formal l'aportació literària d'un escriptor en paral·lel a com es succeeixen els moments històrics en els quals participa. Des de 1968 al 2008 transcorren quaranta anys que duen de la il·lusió i l'obertura del seixanta-vuit al fosc present actual. En Miquel fins i tot parla d'uns "temps tenebrosos". Aquesta és la paradoxa d'aquest llibre: el que era fosc, en temps de dictadures, esdevé lluminós per mor de la il·lusió transformadora, de la fe militant i altruista, i el que semblaria lluminós esdevé fosc per culpa del desencís, la desorientació i el cansament que ara ens caracteritza.

"En aquesta llarga trajectòria s'hi fan evidents dues coses: d'una banda el món de referències ideològiques i literàries que ha creat en Miquel i de l'altra la gestació de la seva pròpia obra, la qual, en aquest lligam entre història i escriptura, adquireix un ple sentit. Podríem dir que la multitud de novel·les, contes, poemes i obres teatrals que ha escrit en Miquel, es vinculen una amb l'altra i es fan comprensibles tan sols en relació a la nostra història col·lectiva. Així la seva obra literària es fa visible com una totalitat i s'aconsegueix un efecte unitari, de

coherència, encara que el llibre estigui format per un aplec d'articles. En acabar la lectura ens adonam que hi ha un sentit que recorre tot el llibre, un cordó umbilical que uneix el text amb la vivència i el pensament d'en Miquel. I, potser per això, amb el llibre aconseguim entendre aspectes dels escrits d'en Miquel López Crespí que abans no havíem captat o no havíem entès per insuficiència de les claus interpretatives que ara se'ns han descobert.

"La meua amistat amb en Miquel ve de lluny. Devia ser devers el 1973 quan el vaig anar a veure a casa seva. Havia llegit els seus primers llibres i n'havia copsat el seu posicionament ideològic. El seu segon llibre, "La guerra just acaba de començar", era com un programa polític que no deixava espai al dubte. La denúncia del reformisme i de l'estalinisme compareixien gairebé a cada pàgina. També llegia els seus escrits de combat al Diari de Mallorca i a la Última Hora. I eren prou clars. Un dia vaig parlar amb Antoni Serra a la llibreria Tous i li vaig demanar el telèfon d'en Miquel. El vaig anar a trobar al seu pis, que era com una llibreria, amb uns prestatges enormes carregats de llibres fabulosos. Llibres introbables, prohibits, duits de París, de Londres o de Roma al llarg dels viatges que en Miquel feia per res-

pirar els nous oratges que recorrien el món. Cada una d'aquelles eixides era com obrir la finestra i deixar passar l'aire fresc, com "penetrar en una galàxia de llibertat". En aquells prestatges atapeïts hi havia els clàssics del marxisme i dels moviments d'emancipació, però hi havia també el bo i millor de la literatura universal, un aplec immens d'autors dels quals ni tan sols n'havia sentit a parlar. Allà, envoltats de llibres i papers, en una taula còmoda i lluminosa, vaig començar a parlar amb en Miquel. Des de llavors ençà es va formar una amistat que ha perdurat fins ara. Fins el 1977 varen ser 4 o 5 anys molt actius, al costat d'uns companys excepcionals, en els quals vaig conèixer de ben a prop en Miquel. Després, a partir de 1978, coincidírem una altra vegada dins el PSM.

'La nostra adscripció al nacionalisme no s'havia desvetllat, però, el 1978. Venia de molt abans. Des del primer dia sabíem que no era possible cap societat justa en un país colonitzat. Record bé una anècdota en una discussió amb un grup de companys a la barriada de Son Rapinya. Aquell dia el nostre debat es va centrar en la qüestió nacional. Una part dels presents defensaven la teoria de l'internacionalisme que normalment encobria un espanyolisme evident. De cop en Miquel es rebotà, es transmutà per complet, i va haver d'abandonar la reunió. Va quedar molt afectat. De fet, varen passar uns dies abans de poder restablir una situació de normalitat. Record com si fos ara, la seva reivindicació de la cultura i de la literatura nacional. Ami aquell dia, i mirau que ja n'han passat 36 anys, em va cridar l'atenció que en Miquel es revoltàs contra els arguments d'aquells obrers que, víctimes de segles de rentat de cervell, proclamaven la unitat cultural i nacional de l'estat com un objectiu del proletariat, i que esmentàs noms com Francesc de Borja Moll, Gabriel Alomar, Josep Maria Llompart, Joan Alcover o Miquel Costa i Llobera. I no sols en Gabriel Alomar, sinó també, i ho vull remarcar, en Joan Alcover i en Miquel Costa i Llobera. Ens havien robat durant anys la nostra cultura, la nostra llengua i, a les portes, del final de la dictadura ens arribava un discurs espanyolitzador que de cap manera no podíem acceptar.

Les arrels són importants. I és un deure recuperar el treball de les generacions anteriors. El nostre poble tenia una rica memòria dels fets passats esdevinguts rondalles o llegendes, fets fixats a topònims o relats transmesos de manera oral. Ara la nostra memòria històrica és en perill de desaparició (Mateu Morro)

'Les arrels són importants. I és un deure recuperar el treball de les generacions anteriors. El nostre poble tenia una rica memòria dels fets passats esdevinguts rondalles o llegendes, fets fixats a topònims o relats transmesos de manera oral. Ara la nostra memòria històrica és en perill de desaparició. O

de quedar, anant bé, amagada en un caramull de llibres arraconats. Per això en Miquel ens retreu de manera constant els noms i els fets del passat. En Miquel fixa referències i les col·loca a un lloc visible per tal que tothom sàpiga qui són els seus i qui és ell. La memòria històrica no és una moda. És tota una altra cosa. És saber qui som i d'on venim. Saber què ha passat en la història. Destriar fets cabdals com les Germanies, la revolució francesa, els federats de la Comuna, la revolució d'octubre, els consells obrers d'Alemanya i Hongria, la revolució i la guerra de 1936... Aquesta és l'opció d'en Miquel, la fidelitat als ideals del seu pare i el seu oncle, allò que l'uneix de manera íntima amb la història del poble.

'En Miquel és un home compromès, fidel a tot allò que creu just i noble, però jo pens que és, a més a més, un home que escriu amb el cor. Per això les referències de noms i fets tenen tanta importància en el seu llibre: són fites intel·lectuals, però també i de manera especial són fites sentimentals. Aquest seguit d'autors i personatges exemplars en la lluita per l'alliberament individual i col·lectiu són l'exemple de fidelitat a les idees, són l'evidència de la lluita humana per combatre la injustícia. I aquestes persones i fets s'han de conèixer i estimar, llegint i viatjant als llocs on transcorregueren els fets. D'aquí l'emoció de la visita al cementiri de Père Lachaise de París o la visita al Fossar de les Moreres, en un pelegrinatge permanent per les seves ciutats estimades. Un sentiment que el du a construir una geografia "mítica" de la revolució i els revolucionaris de totes les èpoques i països.

'El viatge alliberador és una constant en la vida de Miquel López Crespí. Un viatge que no és ben bé una fugida sinó que és una acció d'alliberament. Quan es viu a una illa i es posseeixen uns ideals i una inquietud intel·lectual enorme no queda més remei que viatjar. Mallorca a principis dels anys seixanta i gran part del setanta era una veritable presó intel·lectual. Era difícil trobar qualcú amb qui parlar de segons quins temes, com escriu diverses vegades en Miquel. Calia barrejar-se dins l'onada de la joventut crítica europea per a sentir el seu alè vital. Per això ell agafava els atapeïts i participava a les grans concentracions dels obrers i els estudiants europeus. Després, en retornar, es trobava un altre cop amb el món ple de mollor que tant costava de remoure. Somniar és bo però després el contacte amb la realitat és dur. Per mantenir-se fidel a un mateix es fa necessari posseir una tremenda honestetat intel·lectual i una ferrenya força de voluntat.

'L'anàlisi del fet literari també ocupa un paper important en el llibre. En aquest àmbit destaca l'espai dedicat als llibres que constitueixen la gran novel·la sobre Miquel Costa i Llobera. El poeta de Pollença mereix una anàlisi històrica i biogràfica que s'endinsa en les con-

tradicions i dubtes del poeta, constatant la influència de l'entorn i de la base social. No vol prescindir de l'anàlisi de classe que és una aportació inqüestionable del materialisme històric. En diferents ocasions parla d'aquells escriptors de l'escola mallorquina que eren sacerdots i rendistes i generaren una literatura d'acord amb el seu món i necessitats. Per davall la serenitat del paisatge i l'equilibri formal que els caracteritzà hi havia la indiferència cap a la sort dels jornalers de peus descalços que treballaven a Formentor, Ternelles o sa Llapassa. Era una literatura de classe, elitista, però no per això deixa de constituir un moment important de la nostra literatura, ens ve a dir.

Els comissariats dificulten l'expressió d'una literatura plural i viva. Sobretot si parteix de les premisses ètiques i estètiques d'on parteix el nostre autor. (Mateu Morro)

'Una literatura nacional ha de ser una literatura plural. Cosa que a vegades és difícil. Avui més i tot que abans. En Miquel López Crespí es refereix adesiara al control de "clans i camarilles". Per a ell els problemes no havien estat mai tan accentuats. Els comissariats dificulten l'expressió d'una literatura plural i viva. Sobretot si parteix de les premisses ètiques i estètiques d'on parteix el nostre autor. Ja és un problema escriure a un país on la gent llegeix poc, però després hi ha el problema d'escriure, publicar i trobar lectors en un món bastant tancat i poc innovador. En una societat normalitzada el fet literari no hauria de tenir aquestes traves. En literatura, ens diu en Miquel, s'han de provar tots els camins i totes les fórmules, sense admetre els cànons obligatoris dictats pels mandarinats.

'Tots els camins duen a algun port i en Miquel té clar el seu camí d'escriptor. Per a ell la literatura és una eina d'intervenció política. La seva voluntat, des de sempre ha estat unir cultura i política. El seu compromís com a escriptor és una manera de viure aquesta unió. A través d'aquest enllaç pren forma la memòria de la transició a la democràcia. Una democràcia que no és realment el resultat d'una transició sinó una restauració monàrquica que es va menjar totes les il·lusions de canvi real. L'autor fa memòria dels activistes culturals, en aquells temps "que no es cobraven subvencions per a fer d'activistes culturals". Al costat dels companys en les quimeres polítiques esmenta els autors que l'influïren i que va conèixer fent cultura a canvi de res: Frederic Suau, Jaume Adrover, Josep Maria Llompart i l'Editorial Moll, Bartomeu Barceló, Jaume Fuster, Paco Monge... Esmenta personatges entranyables com Bernat Homar o el llibreter Domingo Perelló. Aquests personatges prenen vida dins el que podríem anomenar la geografia urbana de la ciutat dels anys seixanta i setanta: la plaça de Santa Eulàlia, el Modern, el

Bosch, la llibreria Logos, el pis del carrer de Blanquerna... "Foren uns anys irrepetibles i mai, mai més, no tornarem a creure amb tanta força en la possibilitat de revolució de la cultura". Aquest compromís fins i tot el duagué a deixar, per un moment, en segon lloc la creació literària. "Deix d'escriure i publicar amb la regularitat d'uns anys abans", diu. Tot seguit expressa el desengany davant "les tones d'oportunisme i de cinisme". Però més que un desengany és un desacord. A començaments dels vuitanta "constatava dia a dia, com avançava, cínica, poderosa, aquella època tèrbola sorgida de les traïdes de la transició".

'La constatació de tot això el du a la convicció que cal una nova resistència. És necessari seguir a contracorrent en la lluita cultural. Aquesta és l'eterna proesa del bon navegant: esquivar les tempestes més fortes per arribar a ports difícils i d'incerta navegació. En el camí potser ha perdut totes les batalles llevat de la capacitat d'emocionar-se i d'indignar-se davant qualsevol injustícia. Per això reivindica un passat que potser molts voldrien oblidar. "Es tracta de reivindicar, evidenciar la forta càrrega d'il·lusions, rebel·lió i utopia militant que posseï la generació de joves dels anys seixanta i setanta, hereva de totes les generacions de lluitadors que ens precedí". Aquesta flama utòpica, en el sentit realista i vivificador de la paraula, és la que avui es troba molt amenaçada.

'Al llarg dels anys vuitanta i noranta és donà un procés de reacció ideològica que anuncià arreu del món el final de les ideologies alliberadores. El fracàs del model soviètic havia de ser el fracàs de tota lluita solidària. Es reactivà un sistema ideològic que no tan sols s'enfrontà al socialisme i a l'esquerra, sinó que atacà de ple les propostes econòmiques i socials de signe reformista, nascudes a l'ombra de Keynes o Galbraith. Després d'un dur combat la ideologia ultraliberal proclamà el seu triomf i inicià la tasca de desmantellar l'estat del benestar. La llarga cadena de privatitzacions, generació de monopolis transnacionals en sectors claus de l'economia i foment d'especulacions de tot tipus, coincidí amb l'esclat de les noves tecnologies de la informàtica i la biotecnologia. El principal triomf d'aquest veritable "tsunami" ideològic no fou el de la imposició mundial d'una globalitat destructora que ha duit els afamegats a la xifra record de 1.200 milions de persones i amenaça de carregar-se el clima i el propi planeta, sinó que va ser la seva incorporació dins la ment de les persones. Els que no combregaven amb les rodes de molí eren desqualificats, ridiculitzats, criminalitzats, engegats de les plataformes d'opinió. La inexistència d'idees i de projectes deixava l'esquerra sense esperança, i l'escriptor compromès estava passat de moda i condemnat, anant tot molt bé, a ser objecte d'investigació arqueològica o a ser col·locat en un museu".

ESTIL, ESTILÍSTICA

Recull a càrrec d'en

Ricard-Joan Colom

1ª PART.

(Pot ser lliurement reproduït, si és en llengua catalana i sens afany de lucre).

ESTIL

“Wer seinen Stil verbessert, verfeinert die eigene Gedankenarbeit / Millorar l'estil és millorar el pensament” (Friedrich Wilhelm Nietzsche, 1844-1900, filòsof ateu alemany).

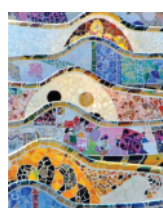
“Hom troba el seu estil quan no ho pot fer d'altra manera” (Paul Klee, 1879-1940, pintor suís-alemany).

“En afers de vital importància, l'estil, i no pas la sinceritat, és allò vertaderament vital” (Oscar Wilde, 1854-1900, escriptor irlandès).

“L'estil, l'elegància, és l'equilibri de síntesi ampla, que permet moltes lectures inspiradores, belles, i amb força vital generosa i autocontrolada” (Autocitació).

“Prima est eloquentiae virtus perspicuitas / La primera virtut de l'eloqüència és la claredat” (Marc Fabi Quintilià, 40-117, escriptor retòric romà, nat devers la Bascònia).

“El principal mèrit del bon capteniment i del to de l'alta companyia és el d'oferir un conjunt harmoniós en el qual tot estigui tan ben fos que no hi hagi res que xoqui. Aquells que per ignorància o per una distracció del pensament no observen les lleis d'aquesta ciència comprendran que, en aquesta matèria, una sola dissonància és, com en la música, una negació completa de l'art en ell mateix” (“Les il·lusions perdudes”, 1843, d'Honorat de Balzac, 1799-1850, novel·lista realista-romàntic, mig occità).

ESTILÍSTICA, TENIR MOLT D'ESTIL

“Les modes passen. L'estil és etern” (Yves St. Laurent, *1936, dissenyador francès).

“El gran estil neix quan el bell obté la victòria sobre l'enorme” (Friedrich Wilhelm Nietzsche, 1844-1900, filòsof ateu alemany).

“Permeté que Alexandre produís per darrera vegada l'ingredient bàsic de totes les llegendes polifacètiques la mort del qual era a punt de fer nàixer: el seu indestructible sentit de l'estil. Per una vegada Rufus Quintus Curcius renuncia a la retòrica i ens ofereix els seus mots de comiat. Quan Pèrdicas (el general) li demanà quan volia que li reteren honors divines, Alexandre respongué: “Quan siau feliços” (Mort d'Alexandre Magne, a “The Nature of Alexander”, 1975, de Mary Renault, 1905-1983, escriptora i hel·lenista britànica).

“Bonhöffer fou un estil: una manera de callar si la paraula no és acció. I de parlar, si el silenci no és acció. Perquè el preu, el cost de Jesucrist i de cada empresa humana no han de veure's envaïts per la trivialitat ni dissipats en reflexions inútils o en vacil·lacions. Ell sempre s'hagué d'encarar amb decisions...” (“Recuperem els testimonis: Dietrich Bonhöffer”, d'en Ferran Manresa, sobre el gran teòleg de la resistència antinazi).

“Informar-se per a triar, pensar per a actuar. En temps d'engany universal dir la veritat s'esdevé un acte revolucionari” (Georges Orwell [Eric Blair], 1903-1950, escriptor antitotalitari anglès i lluitador anti-feixista a Catalunya).

“L'estil més elegant de publicitat d'avui és les roses de dacs de demà” (William Bernbach, citat a “Bill Bernbach said”, 1989, DDB Needham Worldwide).

“L'estil autèntic no és tenir un programa: és com un es comporta en una crisi” (Frank Auerbach, *1931, pintor germano-anglès).

“L'estil més elegant de publicitat d'avui és les roses de dacs de demà” (William Bernbach, citat a “Bill Bernbach said”, 1989, DDB Needham Worldwide).

GENEROSITAT AMB ESTIL, DESIGS

“Permeté que Alexandre produís per darrera vegada l'ingredient bàsic de totes les llegendes polifacètiques la mort del qual era a punt de fer nàixer: el seu indestructible sentit de l'estil. Per una vegada Rufus Quintus Curcius renuncia a la retòrica i ens ofereix els seus mots de comiat. Quan Pèrdicas (el general) li demanà quan volia que li reteren honors divines, Alexandre respongué: “Quan siau feliços” (Mort d'Alexandre Magne, a “The Nature of Alexander”, 1975, de Mary Renault, 1905-1983, escriptora i hel·lenista britànica).

“Però descobriràs que la cosa realment “chic” és ser absolutament vulgar, tan perfectament comú i similar a la gent del carrer com per ser una obra mestra d'humanitat, no realment la persona del carrer, sinó la seva recreació artística...” (“Women in Love / Dones enamorades”, 1920, de David Herbert Lawrence, 1885-1930, poeta i novel·lista britànic).

“Do gràcies perquè cada dia m'ofereix noves experiències per atènyer-les. La vida és una avinentesa per a créixer i totes les persones que hi trob tenen quelcom a ensenyar-me. La felicitat i l'agraïment són les meves pràctiques habituals i eixa és l'aportació més important que faig al món” (Louise L. Hay, professora i escriptora californiana de best-sellers d'autoajuda i psicopoètica).

“Feliços els qui ara passeu fam, perquè sereu saciats! Feliços els qui ara ploreu, perquè riureu! (...) Ai de vosaltres, els qui ara aneu tips, perquè passareu fam! Ai de vosaltres, els qui ara rieu, perquè gemegareu i

plorareu!” (Evangeli segons Lluc 6:21 i 25, evangelista †83, escrit cap al 64-90 d.C.).

“De la mateixa manera que no tenim dret a consumir riqueses sense produir-ne, tampoc no en tenim a consumir felicitat sense crear-ne” (George Bernard Shaw, 1856-1950, escriptor irlandès).

ESTIL I AMOR

“L'objecte estimat no és sinó aquell que ha compartit simultàniament una experiència, a l'estil del Narcís; i el desig d'estar a la vora de l'objecte amat no respon pas a la dèria de posseir-lo, sinó a la de voler comparar dues experiències la una amb l'altra, com a imatges en miralls distints. Tot això pot anar davant del primer esguard, la primera besada o contacte, precedeix a l'ambició, a l'orgull i a l'enveja; precedeix a les primeres declaracions que marquen l'instant de la crisi, perquè a partir d'allí l'amor degenera en costum, possessió, i retorna a la solitud” (Justine, 1957, del “Quartet d'Alexandria”, Lawrence George Durrell, 1912-1990, novel·lista britànic).

“Per al creador veritable, qualsevol passió que no sia la de crear, somiar, és una averració. En Balzac escriví a Gautier: “L'home de lletres s'ha d'abstenir de les dones, que li fan perdre el temps. S'ha de limitar a escriure'n; açò l'ajuda a polir l'estil” (Teòfil Gautier, 1811-1872, escriptor occità).

“...Aquesta és una crítica afectuosa però dubto que serveixi d'alguna cosa. Potser fóra més eficaç la pancarta i el repic de cassoles sota el balcó del Palau de la Generalitat. El mateix guardonat, des de la mesa del solemne acte al seu honor, es queixà amb el seu estil directe i afectuós: “Amb aquest equip de so, no he entès res del que heu dit. ¿I vosaltres?”, afegí adreçant-se als altres membres de la mesa. El president Pujol contestà: “Nosaltres tampoc”. Episodi per a la història. Als que escrivim regularment, opinant sobre el que veiem, oïm o llegim, ens demanen sinceritat a l'hora de criticar el que no rutlla en aquest país. “Critiqueu, critiqueu sense por”, ens diuen. Però afectuosament, és clar” (“La crítica afectuosa”. Avui, 08.09.2003, Teresa Pàmies, *1919, escriptora i militant catalana).

MANERES DE DIR

“Li permetia de tornar a Roma, però dit en un llenguatge que significava que devia tornar, tant si ell volia com si no” (“I, Claudius / Jo, Claudi”, 1934, de Robert Graves 1895-1986, escriptor britànic).

“De fet, l'impacte de qualsevol proposició –vertadera o falsa- pot ser augmentat si ve expressada en poesia o mitjançant una prosa ben elaborada; en canvi, no produeix cap efecte si ve transmesa amb meres fórmules o en estil descurat” (Art i Bíblia, de Francis A. Schaeffer, 1912-1984, famós i influent líder i escriptor evangèlic).

“Harwood: (Colèric) M'ho podria haver dit personalment.

Leo: És probable que imaginàs que sonaria pitjor si t'ho deia jo” (“La dàlia blava”, Raymond Chandler, 1888-1959, escriptor de novel·la negra).

“Barrejava, i això donava cert tast atractiu a la seva conversa, els mots russos més familiars amb les fra-

ses més cultes de l'idioma francès" ("Guerra i Pau", 1866, de Lev N. Tolstoi, 1828-1910, escriptor rus).

☐ "Canviar la vida, digué Rimbaud. Transformar el món, digué Marx, pera nosaltres aquests dos lemes en formen un de sol" (1919, André Breton, 1896-1966, escriptor francès surrealista).

☐ "El xafardeig és l'art de no dir res de tal manera que no deixa pràcticament res sense dir" (Walter Winchell, 1897-1972, periodista nordamericà).

☐ "La serietat en la nostra època convenç. Una pobra mixtificació com el cubisme, la teosofia, la metafísica, la visió extra retiniana, defensada seriosament té molts partidaris. En política s'esdevé igualment; els discursos buits fan un gran efecte. El públic s'engul qualsevol cosa que li llicen amb la sola condició que sia seriós. Qui vulgui aparèixer com a home important ha de defensar una doctrina qualsevol amb tenacitat i serietat. La sospita d'un somriure el pot desacreditar. Correcció, mesura, una mica d'estil. Però no res de fulletó ni d'alegre farsa" (Pío Baroja, 1872-1956, novel·lista i metge foraster, membre de la generació del 98).

☐ "Quan alguna cosa ens desagrada és molt més fàcil criticar i retreure que no pas tractar de comprendre el punt de mira d'altri. Sovint és més fàcil de trobar defectes que pronunciar elogis. És més fàcil de parlar sobre el que vols que del que volen els altres. I tot va per l'estil" (Dale Carnegie, 1888-1955, assagista estadounidense).

MANERES ESPECIALS

☐ "El camperol té una manera especial de treure el nas per la porta. No hi ha gaires maneres d'enteobrir la porta. Jo ho he intentat fer de totes les maneres imaginables, però mai no aconseguí eix aire especial i peculiar del pagès" (Jerôme Klapka Jerome, 1859-1927, escriptor humorístic anglès).

☐ "Jo anava pulcre, net, afaitat i sobri, i no m'importava qui ho sabés" ("La gran dormida/ The Big Sleep", cap. 1, d'en Raymond Chandler, 1888-1959).

☐ "Així, tan bon punt sentí el trot del cavall de Heathcliff, féu la seva aparició, vestida de negre i amb els seus rulls rossos pentinats cap endarrere de les orelles, a l'estil quàquer, perquè no se'ls podia arriassar" ("Wuthering Heights/Cims rúfols", 1847, d'Emilie Brontë, 1818-1848, novel·lista britànica).

☐ "Mon avi replicava amb severitat que si tornava a parlar així es divorciaria d'ella, perquè segons l'antic estil de casament romà, l'espòs podia separar-se de la muller sense explicacions públiques, li retornava el dot que ella havia aportat però ell es quedava amb els fills" ("I, Claudius / Jo, Claudi", 1934, de Robert Graves 1895-1986, escriptor britànic).

☐ "La major part del meu estil en el vestir ve donat per allò que no em pica" (Gilda Susan Radner, 1946-1989, actriu i comedianta californiana).

☐ "...Sarnita, qui estenia la mà amb l'altre braç encollit i es mantenia a la cama coixa, estil Cottolengo: un pobre meningític, cap pelat al zero i cames de fildaram, inguarible, bona madona, el puta, semblava de debò" ("Si te dicen que caí", 1973, novel·la de Juan Marsé, *1933, sobre la postguerra a Barcelona).

☐ "Difficile est proprie communia dicere / És difícil expressar amb propietat coses normals" (Quint Horaci Flac, 65-8 a.C., poeta líric llatí).

☐ "En tant que la nostra indústria és observada tan acuradament pels organismes governamentals, amb el FTC llest a saltar per cada reclamació, el que podem

dir en els nostres anuncis queda sempre passat per l'embut i el més intel·ligent que ens queda és com dir-ho" (William Bernbach, citat a "Bill Bernbach said", 1989, DDB Needham Worldwide).

DIVERSITAT

D'ESTILS

☐ "No sols hi haurà canvis en l'idioma, en les formes i estils de les diferents arts, ans també hi haurà diferències en les formes artístiques sorgides de diverses localitats geogràfiques distintes, així com de diverses cultures" (Art i Bíblia, de Francis A. Schaeffer, 1912-1984, famós i influent líder i escriptor evangèlic).

☐ "Hi ha punts forts tant en el vell com en el nou estil de lideratge, i el que és més important per a dones i homes és aprendre els uns dels altres" (Karen Friend -L'Amic Karen).

☐ "L'home que ha començat a viure seriosament per adins, comença a viure més senzillament per afora" (Ernest Miller Hemingway, 1898-1961, novel·lista estadounidense).

☐ "Les dones pocaltes segueixen la moda, les pretensions l'exageren, les de bon gust, en canvi, hi pacten" (Emile Le Tonnelier de Breteuil, Madame de Châtelet, 1706-1749, escriptora francesa).

☐ "La gloire ou le mérite de certains hommes est de bien écrire; et de quelques autres, c'est de n'écrire point / La glòria o el mèrit de certs homes és d'escriure bé; i la d'alguns altres és de no escriure gens" (Jean de La Bruyère, 1645-1696, escriptor moralista francès).

☐ "Si hi ha alguna cosa que l'inconformista odia més que un conformista és un altre inconformista que no es conforma amb l'estil majoritari d'inconformisme" (William E. [Bill] Vaughan, 1915-1977, periodista estadounidense). (William E. [Bill] Vaughan, 1915-1977, autor i columnista de Missouri).

☐ "Si fueris Romae, Romano vivito more; si fueris alibi, vivito sicut ibi / Si ets a Roma, viu segons els costums romans; si ets en un altre indret, viu com hi viuen la gent" ("Ductor Dubitantium", 1660, de Jeremy Taylor, 1613-1667, bisbe i teòleg anglicà).

☐ "Ni molt lluny ni molt a prop, penso. No es tracta pas de distàncies. Voldria fugir d'una manera neta, una evaporació sense haver de bellugar-me gaire, però efectiva. Em trauria del damunt la petita part de món que em pesa i arreglaria la resta amb el delit que s'hi posa quan s'estrena pis. Com un corcó, el meu oponent replica: «Desenganya't, el món et pesa tot ell d'una manera suportable. Si te'l poguessis treure del damunt (que no podràs), la pèrdua de llast et faria volar com un globus.» Es antipàtic, no ho pot evitar. «Tu què saps!», li dic, amb el mateix to del «Jo què sé!» que em susciten les preguntes inextricables.

☐ Si sabés com fer-ho, m'arrencaria la muda veu de dins. He tingut notícia de consciències de gran envergadura, que torturen amb un estil elevat i donen un aire interessant a qui les posseeix. La meua, senzilla i col·loquial, mata a pessics. No n'estic gens orgullós. Em ve una idea -cosa que sempre m'excita-, i apreso encara més el pas" ("Nosaltres dos", narració curta de Pere Calders i Rossinyol, 1912-1994, escriptor barceloní de narració curta i exiliat antifranquista).

☐ "El revolucionari es planteja: prenc el poder i des de dalt transform les coses... El rebel social organitza les masses i d'avall estant va transformant sense haver de plantejar-se la qüestió de la presa del poder" (Subcomandant Marcos, portaveu o dirigent de la organit-

zació armada indígena -maia- mexicana denominada "Ejército Zapatista de Liberación Nacional", de tendència anarcoide).

ESTILÍSTICA LITERÀRIA

☐ "Hom no és escriptor per haver triat dir certes coses, sinó per la manera com les diu" (Jean Paul Sartre, 1905-1980, filòsof i escriptor existencialista i marxista francès).

☐ "La glòria o el mèrit de certs homes és escriure bé; i el d'alguns altres, és no escriure" (traducció de Josep Carner).

☐ "Traduir és un exercici indispensable per adquirir bon estil" ("Els vençuts", 1955-1982, d'en Xavier Benguerel, 1905-1990, escriptor barceloní exiliat).

☐ "No serveix de res un esclat de genialitat a la sisenar ratlla si el lector t'ha abandonat a la primera" (Christiane Grand).

☐ "L'estil que té ressonàncies excessivament belles, caduca. El temps serva preferentment allò que és un tant eixut" (Jacques Chardonne, 1884-1968, escriptor francès).

☐ "En literatura, la fórmula de l'estil es troba potser en aquesta frase de Voltaire: «Les mots familiers sont les ressorts du style». La veritat -o el que em sembla que ho és- només es pot formular amb mots familiars. Tracteu de formular-la amb mots rebuscats. Fareu riure la gent.

☐ El que passa és que jo sóc partidari d'ampliar el nombre dels mots familiars -d'ampliar-los constantment. Sovint l'obvietat és irrisòria i risible" (Notes disperses, Josep Pla, 1897-1981, escriptor i periodista català).

☐ "Per escriure bé entenc dir amb la màxima simplicitat les coses essencials" (Mercè Rodoreda i Gurgui, 1908-1983, escriptora barcelonina).

☐ "La frase més bella? La més curta" (Anatole France, 1844-1924, narrador, poeta, crític i assagista escèptic francès).

☐ "Verbum omne, quod neque intellectum adiuvat, neque ornatum, vitiosum dici potest / Tota paraula que no ajuda ni a la comprensió ni a l'ornament es pot considerar incorrecta" (Marc Fabi Quintilià, 40-117, escriptor retòric romà, nat devers la Bascònia).

☐ "Per al creador veritable, qualsevol passió que no sia la de crear, somiar, és una averració. En Balzac escriví a Gautier: "L'home de lletres s'ha d'abstenir de les dones, que li fan perdre el temps. S'ha de limitar a escriure-hi; açò l'ajuda a polir l'estil" (Teòfil Gautier, 1811-1872, escriptor occità).

☐ "Per a traduir, hom deu tenir un estil propi, perquè, d'una altra manera, la traducció no tindrà ritme ni matís, que vénen del procés de pensar artísticament per modelar les oracions; les quals no poden ser refetes per la imitació gradual. El problema de la traducció deuria rebajar-se a un nivell més senzill del propi estil i, creativament, ajustar-ho tot a un autor determinat" (Paul Goodman, 1911-1972, escriptor i artista novaiorquès).

☐ "Quan hom s'adona que ha assolit un estil, comença el principi de la fi" (Samuel Dashiell Hammett, 1894-1961, escriptor nordamericà de novel·la negra).

FECSA- ENDESA: Culpables!!

Els poders polític-fàctics espanyols, francesos, etc., volen arruïnar Catalunya. Ens tenen constantment en escac. És un espoli a la descarada que fa segles que dura. Som la nació sense estat que més paga de tot el món i la que rep menys a canvi.

L'objectiu estratègic del "Imperi" és que en allò essencial, Catalunya estigui agafada pels pebrots. Un dels molts exemples recents és la línia de molt alta tensió.

Catalunya cal que sigui autosuficient al màxim, començant pel sector primari i continuant en els altres, ja que estratègicament, els poders fàctics els estan sabotejant. No convé o no els convé que Catalunya destaqui de l'estat espanyol, o del francès, o a Europa, en tot allò en el qual ells no són tan competents.

Davant d'una reacció independentista o d'un trencament amb Espanya, en aquest punt crític, Espanya, o França, o Europa, quan vulguin, podrien deixar Catalunya a les fosques, sense carburant, sense gas, sense telefonia, sense aigua, etc.

Ja no cal tornar a guanyar Catalunya amb tancs i canons. Actualment, amb l'espoli, amb la immigració i amb el joc brut del poder central, ja en tenen prou.

La torre Eiffel fa molts anys que és feta i no cau. Per tant, les torres d'alta tensió o mitja tensió, cal que FeCSA-Endesa les faci ben fetes (i no les empreses subcontractades), o millor soterrades, però a Catalunya no toca.

Amb la energia eòlica o solar hem quedat estratègicament endarrerits perquè el que convé és la MAT. Es tracta de que els catalans, al més petit refredat i al més petit esternut, tot a terra, trencat i a les fosques. És clar, la culpa només seria nostra, segons la versió de FeCSA-Endesa. Ens hem costipat per culpa de l'espoli i no tenim dret ni a refredar-nos. Els catalans no tenim dret a res, només a callar, pagar i parlar català com a colònia que som de França i Espanya per la força de les armes.

La MAT, com deia, com a maniobra estratègica, entre moltes altres coses, és perquè Catalunya no sigui. Si per tossudesia política, legítima i democràtica, som capaços d'agafar el brau pels pebrots, ens caldrà posar a Europa en una situació ètica i democràtica difícil. Tal i com estan les coses ara, cal anar amb molt de compte i al mateix temps, estratègicament, aprofitar la crisi, (les crisis a vegades són útils per tal d'arribar a possibles grans solucions) ja que "los demócratas de toda la vida" ens tancaran l'aixeta, perquè si els convé, o si poden, Catalunya no serà.

Jo no vaig néixer independentista aquell desgraciat any de postguerra de 1945, però els fills de buda m'ho han fet ser.

Joaquim Pugnau Vidal

La por

No sé el resultat del judici «per faltes» a què va ser convocada la senyora que a l'aeroport de Vilobí va tenir una refregada amb la policia. Sembla que les «faltes» eren el to amb què els va dir que no li donava la gana de parlar en castellà, etc. Dit d'una altra manera: potser tot plegat no s'hauria produït si la policia se li hagués adreçat simplement en català, perquè cal tenir en compte que en un aeroport, amb perill de perdre el vol i davant policies uniformats cal tenir una certa però difícil fredor d'esperit.

L'anècdota s'acaba aquí, però la tragèdia no. Sí, anomeno tragèdia el degoteig constant d'atacs a la nostra manera de ser, de parlar, de demanar o d'exigir; atacs a dins mateix de «casa», per gent que teòricament t'haurien precisament de protegir i defensar. Des del principi del segle XVIII aquests atacs prepotents i espanyolistes ens han arribat a posar al cos una sobrepell de por, de pànic, en molts períodes de la nostra història. I diuen els entesos que és una por que et va penetrant, amarant, que se't fa una segona personalitat: que t'acostumes a viure-hi, vaja. I a esquivar-la.

Això de Vilobí és poca cosa comparat amb el que li va passar a Eric Bertran, que va ser tractat com

un autèntic terrorista i ell i la seva família van suportar tortures durant cinc mesos. Tenia 14 anys i el seu crim de sang va ser «amençar» per correu electrònic diverses empreses si no etiquetaven en català. Encara és hora que sapiguem què va fer la «nostra» Generalitat per alliberar-lo d'aquest salvatgisme, d'aquest terrorisme espanyol.

L'altre dia, amb uns col·legues del Cercle XXI, donàvem voltes a la situació i ens queixàvem que no hi hagués alguna entitat que ens defensés en casos (nombrosos, diaris) com aquest. Que si l'Òmnium, que si alguna altra agrupació d'advocats voluntaris... Jo sempre he cregut que cal apuntar molt amunt per arribar a alçades modestes, i vaig dir que no, que qui ens ha de defensar no han de ser ni voluntaris ni entitats privades, sinó la Generalitat: era aquí que calia reclamar. La Generalitat hauria de tenir un gabinet ben muntat, eficaç, de defensa dels drets lingüístics dels ciutadans. ¿He dit dels drets lingüístics? Volia dir, dispenseu, de la dignitat nostra, de la dignitat del nostre poble, dels nostres ciutadans, de tu i de mi. I vam sortir a parlar dels americans i dels alemanys que ens visiten i que, amb la cara ben alta (vull dir ben normal), sense cap ombra de por (¿de quina por parlaríem...?), demanen un aclariment a l'hotel o hi fan una recla-

mació. Nosaltres no: nosaltres ens empassem les garrotades o les escopinades, perquè som ases acostumats a anar fermats, humiliats.

Doncs des d'aquí reclamo tal oficina a la Generalitat. No és cap broma, ni cap gosadia, senyors. Mirin: amb casos com el de Vilobí se'n va on orris tota la política lingüística que, amb equilibris increïbles, hem anat mantenint tots aquests anys. ¿Vostès, senyors de la Generalitat, hi creuen o no hi creuen, en la dignitat inviolable de la nostra llengua i dels qui la parlem? Si hi creuen més enfora dels llavis, aleshores posin a la nostra disposició una oficina per defensar-nos. No, no: de la justícia d'aquest país, tota sola, no ens en fiem, evidentment. Per la mateixa raó que deia: perquè durant segles hem sabut què volia dir per a nosaltres una tal justícia. Com amargament sabem ara què vol dir per a nosaltres bilingüisme, dret a decidir, etc.: sempre vol dir el mateix, aguanta, suporta, calla, recula, canvia de llengua, vés al cine en castellà, vigila als aeroports. Es clar que això voldria dir que la mateixa Generalitat s'hauria de fiscalitzar a si mateixa: no podria fer veure que no veu que en molts IES no es compleixen, ni de molt, les disposicions sobre l'ús del català.

Joan Solà

Vora 3 anys de presó pel propietari de la Llibreria Europa

Un jutjat de Barcelona el condemna per difondre idees genocides i per un delictes contra els drets fonamentals

Pedro Varela, propietari de la Llibreria Europa de Barcelona, ha estat condemnat a dos anys i nou mesos de presó per difusió d'idees genocides i un delictes contra els drets fonamentals. Després de ser jutjat el passat 29 de gener, el Jutjat Penal número 11 de Barcelona l'ha condemnat a presó i a pagar una multa de 2.880 euros, tot i que la fiscalia i la Comunitat Israelita de Barcelona demanaven fins a quatre anys de presó. Durant el judici, Varela va afirmar que el públic decideix què compra i que, per tant, si ven aquest tipus de publicacions és perquè "hi ha

interès". També va explicar que la llibreria no és un partit polític i que no ha comès "cap crim" perquè només edita i ven "textos històrics". La sentència pot ser recorreguda a l'Audiència de Barcelona.

Cal recordar que la Llibreria

Europa, situada al número 12 del carrer Sèneca de Barcelona, va ser, des del 1974 fins el 1993, la seu del Cercle Espanyol d'Amics d'Europa (CEDADE), un grup nacionalsozialista creat a la capital catalana l'any 1966 i considerat el major i millor

grup organitzat de tots els grups nacionalsozialistes del continent. L'any 2006 els mossos d'esquadra van decomissar 4.793 llibres de contingut nazi i racista i objectes com un bust de Hitler i una creu esvàstica de ferro a la Llibreria Europa i el 2008 Varela va ser condemnat a set mesos de presó pels mateixos delictes.

MOU UN DIT PER LA SERRA

Entra a "serradetrabantana.net" i signa per la candidatura a patrimoni mundial UNESCO en la categoria de paisatge cultural.

Comes Barrancs Penyasegats Fauna Flora Cims Valls Comes
 Fonts Torrents Camins Marges Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Cocons Conreus Molins Castells Cases de neu Torrens Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Barrancs Penyasegats Avençs Baumes Cases de neu Torrens Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Marges Paretts Barraques Avençs Baumes Cases de neu Torrens Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Possessions Fauna Flora Cims
 Valls Comes Barrancs Penyasegats
 Sitges Platjes Cales Calons Cocons Conreus Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Comes Barrancs Penyasegats Avençs Baumes Cases de neu Torrens Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Penyasegats Avençs Baumes Cases de neu Torrens Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Cales Calons Cocons Conreus Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Cims Valls Comes Barrancs Penyasegats Avençs Baumes Cases de neu Torrens Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Barraques Sitges Platjes Cales Calons Cocons Conreus Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
Penyasegats Avençs Baumes Cases de neu Torrens Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Barrancs Penyasegats Avençs Baumes Cases de neu Torrens Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Cases de neu Fonts Torrents Penyasegats Avençs Baumes Cases de neu Torrens Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Paretts Barraques Sitges Platjes Cales Calons Cocons Conreus Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
Barrancs Penyasegats Avençs Baumes Cases de neu Torrens Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Comes Barrancs Penyasegats Avençs Baumes Cases de neu Torrens Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Fonts Torrents Camins Marges Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Cocons Conreus Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
Paretts Barraques Sitges Platjes Cales Calons Cocons Conreus Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Valls Comes Barrancs Penyasegats Avençs Baumes Cases de neu Torrens Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Baumes Cases de neu Fonts Torrents Penyasegats Avençs Baumes Cases de neu Torrens Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Marges Paretts Barraques Sitges Platjes Cales Calons Cocons Conreus Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Platjes Cales Calons Cocons Conreus Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
Molins Castells Possessions Fauna
 Barraques Sitges Platjes Cales Calons Cocons Conreus Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Flora Cims Valls Comes Barrancs Penyasegats Avençs Baumes Cases de neu Torrens Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
Cases de neu Fonts Torrents Camins Marges Paretts Barraques Sitges Platjes Cales
 Marges Paretts Barraques Sitges Platjes Cales Calons Cocons Conreus Molins Castells Possessions Paretts Barraques Baumes Sitges Platjes Cales
 Fauna Flora Comes Valls

Dignificant la llengua des de Fraga

Un any més, i ja en són tres de seguits, un significatiu nombre de ciutadans i ciutadanes provinents dels més diversos punts dels territoris de parla catalana ens reunirem a la vila de Fraga, capital de la comarca del Baix Cinca, per assistir a tot un reguitzell d'actes culturals amb la llengua catalana com a eix comú denominador. Enguany, aquestes jornades duïen per títol *Llengua i emoció: Jornades per la dignificació lingüística*. El programa s'emmarcava dins el programa Cinga Fòrum 2010, i va ésser organitzat per l'Institut d'estudis del Baix Cinca (IEBC), comptant amb el suport d'Òmnium Cultural de Ponent i la col·laboració del Casal Jaume I de Fraga.

Així doncs, el divendres 5 de març, va tindre lloc al restaurant Flàvia la presentació d'un llibre col·lectiu. Era el resultat de les jornades fragatines de l'any anterior. El llibre es titula *Removent consciències: Transgressió cívica i fet nacional* (Editorial Afers, 2010). Els presentadors a l'acte n'eren també els seus editors: el filòleg Àngel Velasco i el psicòleg Quim Gibert. Aquest darrer és, a més, l'autor d'un dels capítols del llibre esmentat (els altres coautors són Patrícia Gabancho, Alfons López Tena, Hèctor López Bofill i Francesc Torralba) i l'ànima impulsora de les jornades d'enguany. Al llibre s'analitza l'irresolt conflicte nacional català des d'una varietat d'enfocaments (jurídic, literari, psicològic, filosòfic, cultural) amb la perspectiva d'aplicar la transgressió cívica com a desllorigador del problema.

Al següent dia, dissabte 6, al Palau Montcada de Fraga començaven al matí les Jornades per la dignificació lingüística. Obrí els actes Pep Labat, president de l'IEBC, donant-nos la benvinguda als assistents i fent-nos unes breus pinzellades de la problemàtica de la llengua a la Franja de Ponent. Va vincular aquesta situació d'anormalitat lingüística i cultural al tema central dels actes, açò és: la llengua i les emocions. Així com la necessitat d'impulsar-hi emocions positives envers el català i la cultura.

Després d'aquesta presentació general de Labat intervingué el president d'Òmnium Cultural de Ponent, Josep Maria Forné, per presentar-nos el primer dels ponents convidats a l'acte, el poeta i inspector d'ensenyament Josep Borrell i Figuera. La seua ponència duïa per títol *Llengua i creativitat: Sobre la comunicació, l'emoció i la bellesa*. Borrell, al llarg de la seua acurada intervenció, ben recolzada amb aportacions d'altres autors i estudiosos de la

llengua com ara Jesús Tusón, Josep Maria Castellà, Sebastià Serrano Josep Carner, Friedrich Nietzsche o Immanuel Kant, va anar desgranant tot un seguit de reflexions lingüístiques a propòsit del significat, aparentment banal, del fet de parlar una llengua, qualsevol llengua... Des de les relacions de les llengües amb el poder –i la consegüent variació proporcional dels seus estatus de consideració jeràrquica entre els diferents grups humans–, passant per la importància cabdal que la llengua té com a element identitari decisiu en la configuració de qualsevol poble, la importància transcendental que té, lògicament, com a eina essencial de comunicació per les relacions interpersonals, seguint amb les emocions, tant individuals com col·lectives, que les llengües són capaces de fer aflorar en tots nosaltres, així com el protagonisme indiscutible de la llengua en qualsevol vessant de creativitat humana i en el sorgiment de la bellesa... Amb aquest primfilat anàlisi, Josep Borrell ens convidà a tindre cura especial de la nostra llengua, atesa la situació delicada en què es troba el seu ús actualment, ja què qualsevol llengua és un instrument precís d'identitat, comunicació, emoció, creativitat i bellesa, però tanmateix és també un sistema fràgil i delicat, producte de milions d'esforços individuals i col·lectius al llarg de molts segles; per tant la nostra llengua comuna, el català, mereix tota la nostra atenció i cura en el seu ús, no fos cas que aquest extraordinari llegat dels nostres avantpassats s'acabi reduint més i més, fins a la seua pròpia extinció, com dissortadament ja ha passat i continua passant amb milers de llengües en l'actualitat.

El segon torn d'intervenció correspongué a la lingüista Eva Monrós, membre del Grup d'Estudis de Llengües Amençades (GELA) i professora a la Universitat de Barcelona. L'Eva, basant-se molt en les seues pròpies experiències de treball al GELA amb un nombre important d'immigrants residents a Catalunya, ens explicà durant la seua exposició la importància de la preservació de la diversitat lingüística global ja què cada llengua és una manera de mirar i entendre el món, d'afaiçonar unes relacions humanes singulars, i una aportació genuïna i irreplicable al coneixement de la humanitat. En aquest sentit, Monrós precisà que tots els catalanoparlants hem de ser conscients de l'enorme diversitat lingüística que hi ha, no només al món, sinó també a casa nostra, i què hem de sumar-nos a l'esforç d'intentar aconseguir convertir el català en la llengua d'integració d'aquest important contingent de nouvinguts.

Per Eva Monrós, la pròpia situació de la llengua catalana en l'actualitat, pel fet de ser una llengua sense Estat que pateix les amenaces pròpies de tota llengua minoritzada, converteix la població catalanoparlant en una massa procliu a l'enteniment i l'empatia amb els problemes lingüístics i d'integració de la gent procedent d'arreu del planeta. El català, reblà l'Eva, pot convertir-se –malgrat que encara no ho és del tot– en la llengua d'acolliment i integració dels nouvinguts als Països Catalans, ja què per a nosaltres, al contrari de com sovint fan els parlants de llengües fortes i hegemòniques en amplíssims territoris, qualsevol persona que vingui a casa nostra i decidisca parlar català és considerada automàticament persona catalana. Per això, instà l'Eva Monrós, «hem de corregir vells defectes i vicis lingüístics molt arrelats entre nosaltres com el fet de canviar al castellà quan parlem amb una persona que no té el nostre mateix color de pell o a la qual li notem un accent que titllem d'exòtic». Si defensem l'ús del català estem contribuint també a preservar la diversitat lingüística del món i fent visible una llengua que sovint amaguem davant dels altres, tal com l'Eva explicà que trobava sovint entre alguns immigrants al GELA els quals, en demanar-los la seua llengua, responien sense vacil·lació donant-li el nom de la llengua forta al seu territori d'origen. Així, alguns parlants de llengua materna quítxua afirmaven sense embuts que la seua llengua era l'espanyol, com també alguns parlants d'amazig ho feien amb l'àrab. Per tant, per Monrós és molt important desfer mites negatius al voltant de les llengües i contribuir a fer caure les barres psicològiques que sovint ens impedeixen d'acostar-nos-hi objectivament als problemes lingüístics. I es que estem també contribuint a reforçar el català dintre de la nostra pròpia comunitat, alhora que incrementant-ne el prestigi entre nosaltres, amb els de fora, i amb les famílies que resten als llocs d'origen dels nouvinguts. I, acabà l'Eva, el respecte que la comunitat catalanoparlant demostre envers totes les llengües parlades en l'espai lingüístic català genera un major respecte, també, vers la nostra llengua, ja què totes les llengües són igual d'importantes i hem de vetllar per aconseguir preservar-ne el màxim d'elles, arribant fins i tot a «replantar» les que s'estan extingint per tal de conservar el tresor de valuosos coneixements que porten a dins.

El tercer convidat a l'acte va ser Carles Palau. Aquest biòleg, que també és membre de la Coordinadora d'Associacions per la Llengua (CAL) ens va

descriure, d'una manera amena i distesa les seues experiències treballant als Tallers per la Llengua, una manera flexible i eficaç de preparar tot tipus de gent d'arreu dels territoris de parla catalana (nouvinguts, catalanoparlants que canvien de llengua davant interlocutors que no parlen català, nens a les escoles i colònies, gent fins i tot hostil a la causa catalana...) per assolir la consciència de la importància de l'ús del català en tots els àmbits d'expressió. Durant la seua intervenció, Carles Palau ens feu als assistents una breu enumeració dels diferents tipus de tallers que hi havia dut a terme (tant ell com d'altres col·laboradors que també s'hi dediquen), els resultats positius que s'havien aconseguit al llarg dels cinc anys –i més de 150 tallers realitzats– que porten en funcionament, i alguns dels recursos que s'hi fan servir als tallers per aconseguir el propòsit de formar catalanoparlants més conscients i més motivats per a portar una vida normal i normalitzada en català.

A l'última ponència, Susanna Barquin, membre de l'IEBC, ens presentà l'escriptor Matthew Tree. La seua ponència portava per títol *Vulnerabilitat, llengua i emoció*. De seguida el ponent es va centrar en el vessant literari, camp que, òbviament, per professió coneix abastament, i ens va relatar tot de reflexions personals al voltant del fet d'escriure ficció per a un escriptor; des del fet transcendent de descobrir un dia que és escriptor, de voler-s'hi dedicar a escriure durant la resta de la seua vida, fins a com canvien les relacions personals de l'escriptor amb el seu voltant, de l'estranyesa que provoca qualsevol escriptor a qualsevol cultura, fins i tot amb la pròpia i, a la fi, de les vulnerabilitats que aquesta situació en genera. Perquè, digué Matthew, l'escriptor és un individu aïllat, sobrecarregat emocionalment, que té la necessitat d'escriure per descarregar aquest pes, fins i tot quan a l'escriure sap que no hi ha cap garantia de publicació d'allò que està escrivint. I l'escriptor de ficció és també un individu que ha de seguir els seus propis criteris sobre allò que pensa escriure, que no ha d'acceptar pressions de ningú respecte al contingut dels seus escrits, ja què, a l'inrevés, pot convertir la seua obra en un pamflet, en pura propaganda de alguna ideologia o consigna política. Partint d'aquesta constatació de les servituds que aparella la conscienciació de la necessitat d'escriure per part de l'escriptor, Matthew Tree passà a fer un repàs ràpid de l'itinerari de diversos escriptors en català, tot demostrant la bona salut de les lletres catalanes en general –malgrat els problemes

específics que el català té com a llengua-, i la seua perfecta vigència com a literatura perfectament internacionalitzable, és a dir, traduïble a qualsevol altre idioma. Ara bé, per al ponent, el problema dels llibres catalans a l'exterior és que no disposen d'una eficaç llengua "pont" de traducció. Fins ara els llibres catalans feien servir el castellà, però aquest pont de traducció no és suficientment sensible—per no dir obertament hostil— respecte a la literatura catalana. En queden dos idiomes ponts més: l'anglès, i l'alemany. Per a Matthew, a la literatura catalana li convé pujar al carro de l'alemany com a llengua de traducció preferent per tal de mostrar-se, a través d'aquesta llengua, a tot el món; l'anglès no hi serviria perquè és un sistema molt autosuficient, que fa molt poca traducció d'obra no anglesa; en canvi, el món editorial alemany és molt més obert, hi té molta influència arreu del món, i accepta autors de moltes més llengües a més de l'alemany. I, seguia explicant l'orador, és molt i molt important que els catalans es puguin mostrar al món a través dels seus autors perquè, si pensem en l'astronòmica diferència de pressupostos i centres oberts fora de l'estat espanyol entre l'Institut Cervantes i l'Institut Ramon Llull, les dues institucions que tenen al seu càrrec la difusió i potenciació del castellà i les altres llengües "espanyoles"—el primer- i del català—el segon-, aleshores és fàcil adonar-nos-en de la necessitat que tenen els catalans d'aquest altre idioma pont perquè els territoris de parla catalana i les seues peculiaritats i conflictes siguin coneguts més enllà de les nostres fronteres. De no fer-ho així, Matthew Tree ens alertà del perill de encongir-nos més i més, malgrat l'actual esplèndida qualitat de la literatura catalana.

Amb aquesta darrera intervenció finalitzaren aquestes Jornades per la dignificació lingüística, jornades que a més, i ho demostren any rere any a Fraga, també serveixen per fer possible la "connexió" positiva entre molta gent vinguda d'arreu els Països Catalans i l'enfortiment dels nostres lligams col·lectius.

Marco A. Poveda

El PIB espanyol caurà 10,6 punts i el balear només 0,4. L'espoli fiscal pot ser històric

Espanya cau en picat i segons l'OCDE és a la cua del PIB, només per darrera d'Irlanda. I d'on traurà la metròpoli els menuts per pagar la maquinària monstruosa i corrupta de l'administració espanyola? Molt senzill: de les comunitats autònomes productives com les Illes Balears. Iddò si no volem pagar els plats trencats de la política avariciosa i suïcida del PP/PSOE, només hi ha una sortida: independència!

Palma de Mallorca, 9 Mar. (Europa Press) -

La Fundació de les Caixes d'Estalvis (Funcas) estima que les Illes Balears tanquin 2010 amb un producte interior brut (PIB) del -0,4 %, semblant al qual preveuen des del Govern i des del Centre de Recerca Econòmica (CRE), a l'haver registrat l'arxipèlag l'any passat un "menor descens d'activitat" que el conjunt d'Espanya. I, respecte a l'atur, s'alentirà la seva progressió, finalitzant l'exercici amb una taxa lleugerament superior al 14 %.

Aquestes són les previsions que realitza aquesta entitat, que avui va presentar a Palma el volum 214 dels seus Quaderns d'Informació Econòmica, amb el títol 'Autonomies 2009: un retrocés desigual', en què recullen informacions que acrediten que "l'economia balear en 2009 s'ha fet amb menor intensitat els efectes de la crisi", segons va detallar el director del Gabinet d'Estadística Regional de Funcas, Pablo Alcaide.

L'expert analista econòmic va donar a conèixer els resultats de l'estudi en un acte que va tenir lloc avui al seu de la Fundació 'Sa Nostra', en Can Tàpera, en companyia del conseller d'Economia i Hisen-

da, Carles Manera, i del president de l'entitat bancària, Fernando Alzamora. I, al llarg de la seva exposició, va posar de manifest que la situació general de l'economia balear evolucionarà positivament en 2010 a causa d'un "millor comportament del sector serveis", al qual Funcas atribueix un creixement del 0,6%.

I, tot i que les perspectives de futur "no són definitivament bones, perquè no s'entra en la sendera del creixement positiu", d'ara endavant "es redueix moltíssim la taxa de descens", en comparació del -2,6% de caiguda del PIB estimat per a la mitja espanyola aquest any. Així, Balears "va a tenir una posició millor, al registrar un descens de només el -0,4%". I, en aquesta línia, ha admès que "compartim l'opinió" del Govern que la millora de les economies britànica i alemanya impulsarà l'activitat turística.

Tot i això, la situació no serà igual en tots els sectors d'activitat, ja que l'industrial i el de la construcció registren un "comportament dolent", tant en 2009 com

segons la previsió estimada per al present exercici. I, respecte a aquest últim, Alcaide ha precisat que "repetirà la situació" que es va trobar ja al llarg del 2009, quan ha baixat un 6%, i, de fet, "fins i tot empitjorarà una miqueta", ha indicat l'investigador.

L'atur empitjorarà, però poc

La situació de la desocupació a Balears durant aquest any seguirà sent complicada, amb una elevada taxa de desocupats, tot i que l'exercici tancarà per sota del 20% que s'ha

arribat a en els últims mesos. "La pèrdua d'ocupació que hem plantejat per al 2009 en l'economia balear ha estat del 5,6% i plantejarem que en 2010 es baixarà en un 2,2%", va aclarir el director del Gabinet d'Estadística Regional de Funcas. D'aquesta forma, la taxa del 13,5%—segons EPA—"empitjorarà menys d'un punt percentual superant un poc el 14%", ha assenyalat.

Així i tot, Pablo Alcaide es va mostrar optimista respecte a aquesta qüestió, perquè la situació del mercat laboral balear es veu condicionada pel fet que en l'última dècada s'hi hagi incrementat d'una forma molt important la població de les illes.

D'altra banda, ha descartat que el repunt de l'IVA en dos punts que es posarà en marxa al mes de juliol "no serà favorable ni desfavorable" al comportament de l'economia balear, perquè afectarà al consum que es realitza de determinats béns - vehicles, electrodomèstics, etc.-, però no al turisme.

Campanya per fomentar el consum de preservatius en català

Impulsada pel Departament d'Acció Social, els col·legis de farmacèutics i Durex S'ofertaran a meitat de preu

Un total de 600 farmàcies del Principat ofereixen caps de preservatius etiquetats en català. El Departament d'Acció Social de la Generalitat, els col·legis de farmacèutics de Catalunya i Durex han treballat conjuntament per fer possible la campanya de les 60.000 capsetes de tres preservatius amb l'etiquetatge en català que es venen a 1,5 euros, la meitat del cost del mercat. El secretari de Joventut, Eugeni Villalbí, ha explicat que l'objectiu de la iniciativa és "millorar l'accessibilitat econòmica" dels joves a aquest mètode anticonceptiu amb la pretensió final que

tinguin relacions sexuals "sanes i segures". Aquests preservatius també es distribuïran

a la Xarxa Nacional d'Albergs Socials de Catalunya (Xanascat). "Animem als joves que si volen tenir relacions sexuals en tinguin tantes com vulguin però d'una manera responsable i sana, tant per ells com per les seves parelles, en relacions homosexuals i heterossexuals", ha declarat Villalbí. Cal recordar, però, que la marca sueca RFSU ja fa temps que ofereix preservatius etiquetats en català.

Somriures vestits de rodolí

Un relat de ROSASP

Per una colla molt jove, unida per l'amistat, la música i sobretot per les ganes de passar-s'ho d'allò més bé...

Els seus somriures espontanis i vitals envaeixen l'aire.

Espurnes de llum salten juganeres, conquerint la màgia d'aquell instant precís i es gronxen en les branques d'una felicitat innata.

Es fa estrany aquell vincle gairebé palpable, les línies fictícies d'aquella complicitat a la que no li busquen noms.

Són joves, molt joves (de tretze i catorze anys) i tenen ganes de compartir un temps que els hi pertany, assaborint-lo sense dubtes i amb els braços ben oberts. Exprimeixen fins la darrera gota del suc de cada vivència, deixant lliscar pels sentits un llenguatge improvisat i espontani.

Són amics més enllà dels interessos, cabretes boges que es deixen anar serra avall.

Pujats a dalt de l'huracà i asseguts a la gespa, fan tombarelles amb tot el que els envolta i amb els sentiments que guaiten sense por.

S'empassen l'essència de viure directament de l'ampolla, sense massa preguntes ni explicacions, aprofitant tot allò que es van trobant pel camí.

El seu secret és gaudir del moment intensament i alhora amb senzillesa, sense pretendre endevinar com serà el següent.

Tenen en comú l'estimació per la música, però sobretot les ganes de passar-s'ho molt bé i poder-ho compartir.

Encara que el pas dels anys els porti per móns ben diferents, ningú els podrà esborrar l'alegria de haver donat forma a moltes il·lusions junts i de sentir que han estat units per milers de petits i grans detalls.

Amb la lluosor picardiosa dels seus ulls dibuixen somriures a les notes dels pentagrames i al so dels instruments, escampant-los inconscientment en els gestos quotidians de cada dia.

Què importa el que pot passar en un futur més o menys immediat, quan hi ha un ara mateix tan evident per viure?

14 rodolins juganers més un de regal

Com gats pujats als teulats els somriures no volen estar engabiats.

Tombarelles de pardal on no cal gastar-se un ral.

Els sons ballen juganers mentre creuen els carrers.

S'encomanen les rialles i es fon l'ombra de les baralles.

Els arbres del riu escolten els secrets dels peus que salten inquietos.

Bombolles acolorides d'il·lusions s'enlairen per sobre dels malsons.

Com llampurnegen els ulls entre emocions i aldarulls.

Somiar a la llum del dia amb cada moment d'alegria.

Moltes portes es poden obrir en cada instant per descobrir.

La força del drac ressona sota la tendresa d'una ona.

Jocs de malabars fan tremolar els dits quan l'amor desperta els sentits.

Empentes i lluites juganeres per alliberar l'esclat de les primaveres.

La complicitat és lluerneta que abraça la màgia interna.

El cercle de l'amistat s'uneix sense estar lligat.

El tacte d'una mà amiga excava caus de formiga.

Justícia colonial Els futurs jutges espanyols són tan catalanòfobs com els vells xarucs del franquisme

Reproduït de www.avui.cat

Retreuen al mateix president Montilla la necessitat d'haver d'aprendre la llengua per poder exercir en un jutjat de Catalunya. Trobada amb els alumnes de l'Escola Judicial

Jordi Panyella

Ult. Act. 14/03/2010

L'ús del català als jutjats és una de les moltes assignatures pendents de l'administració de justícia i, d'acord amb els vents que bufen en les noves generacions de jutges, continuarà sent-ho durant anys. Això és el que es desprèn d'una conversa mantinguda entre alumnes de l'Escola Judicial, amb seu a Valldirera, i el president de la Generalitat, José Montilla, que hi va fer una visita el passat 3 de març, on alguns dels futurs jutges van expressar la incomoditat que els suposa haver d'aprendre català per exercir en un jutjat de Catalunya.

La conversa entre Montilla i els alumnes va tractar sobre el problema que pateixen els jutjats catalans, on hi ha un elevadíssim índex de vacants. Examinant el perquè del fenomen i les possibles solucions a l'elevada mobilitat dels jutges que exerceixen a Catalunya, va sorgir —a instàncies d'alguns alumnes— la qüestió de la llengua com un inconvenient.

En els concursos per ocupar places a la carrera judicial, el coneixement de la llengua oficial de Catalunya, Euskadi o Galícia

es considera un mèrit i mai un requisit. La legislació reconeix de la mateixa manera els drets dels ciutadans a ser atesos al jutjat i durant el procediment en la llengua que demanin, però a la vegada reconeix el dret dels jutges a expressar-se en castellà, ja sigui en les vistes orals i evidentment en les resolucions escrites.

La legislació, i la falta evident de sensibilitat del col·lectiu judicial per la diversitat lingüística reconeguda també a la Constitució espanyola, es tradueix en una estadística sobre l'ús del català a les sentències, on la gràfica dibuixa un descens constant. D'aquesta manera, l'any 2004 el 20 per cent de les sentències fetes a Catalunya estaven escrites en català i el 2008 aquest percentatge es va situar en el 16 per cent. Durant aquest temps ha desaparegut el programa impulsat per la conselleria de Justícia i que consistia a incentivar econòmicament els jutjats que treballaven en la llengua del país, cosa que equival a arribar a la conclusió que els jutjats han abandonat el compromís lingüístic en el moment que han deixat de percebre el corresponent plus econòmic.

En la conversa entre els futurs jutges i el president Montilla, els primers van demanar quina mena d'incentius es podien posar damunt la taula per afavorir l'arrelament als jutjats de Catalunya. Montilla els va recordar que el sou dels jutges i magistrats és una competència que s'escapa a la Generalitat.

Sta. Coloma de Farners, La Selva.

Presentació del llibre

Removent consciències

(Editorial Afers)

a cura de Quim Gibert, coeditor

Dia: Divendres, 9 d'abril de 2010

Hora: 8 del capvespre

Lloc: Biblioteca Joan Vinyoli

Adreça: Passeig de St. Salvador 1, Sta.

Coloma de Farners

Presentarà l'acte: Dolça Iglesias

Organitza: Centre Excursionista Farners amb el suport de la regidoria de cultura de l'ajuntament de Sta. Coloma de Farners.

Covardia

Ara la casa gran del catalanisme ha llençat la tovallola, doncs actualment a Catalunya, desgraciadament, ja es parlen 300 llengües diferents —és la guerra silenciosa de la immigració—. És normal tanta permissivitat per part de la casa gran del catalanisme? Si no s'integren en català que fotin el camp, que ja en sobren més de la meitat. Catalunya està massa plena de tot menys del que toca.

Joaquim Pugnau Vidal.

Rosa Díez, provocadora i mentidera

No sé si ens podem arribar a acostumar al desembarcament de persones invasores il·luminades, que amb l'excusa de tenir una visió del món millor que la dels indígenes, es facin acompanyar d'una colla de claca i es disposin a enverinar l'ambient amb tergiversacions, enganys i mentides. S'ha de tenir la cara molt dura, més que el ciment armat, per anar-se'n davant el Parlament de les Illes Balears a amollar una tanda de nicieses i falòrnies que si es dirigessin contra una persona determinada podrien ésser considerades calúmnies, però com que les adrecen contra una manera de governar, creuen que queda justificat el seu engany, perquè el duen a terme en nom de la democràcia.

Són persones tocades per un mal fat que només es poden creure el seu discurs si realment tenen alguna zona del seu cervell que els falla. La senyora Díez justifica que diu la veritat perquè defensa les mateixes idees i paraules aquí a Palma, a Madrid, a Barcelona i al País Basc. No en mancaria d'altra! Que ho diu, perquè és política i sap que diuen coses diferents segons l'auditori? La seva més gran espifiada l'expulsa per la boca quan afirma que aquí s'imposa un monolingüisme solapat per excloure el castellà de l'espai públic. Mentida! Sempre que m'he mogut per l'espai públic ha predominat a raó d'un 70 a un 90% el castellà per damunt el català. Què s'ha cregut aquesta senyora? Que tenim un coeficient intel·lectual d'idiotes o d'imbècils? Ha passat per Mallorca, aprofitant la corrupció política, per veure si podria aconseguir unes quantes dotzenes de vots i ha exposat una lliçó plena de fal·làcies en el col·legi d'advocats, davant un auditori considerable (record que en els anys 80 i 90 del segle passat, es deia que a la Facultat on es formaven els advocats només hi havia un o dos professors que feien les classes en català). Se suposa que no s'ho deuen acabar de creure que el català es menja tot l'espai públic. I si fos així, seria ben normal, com ho és que el castellà sigui la llengua de l'espai públic de Burgos, Sòria, Zamora, Salamanca, Valladolid, etc. I que no ens surti

amb l'ensarronada que això és Espanya, que és la tergiversació més gran. I si ho és, és per imperatiu legal. I no ho serà, mentre quedem per aquí persones que recordem quina és la nostra història.

Rosa Díez i totes les persones que l'envolten han d'entendre que molts de nosaltres hem sabut que no érem espanyols per mor del comportament de persones com ells, que ens han volgut eliminar els nostres senyals d'identitat. Si UPyD consideràs que som espanyols, també creurien que la llengua catalana ho és i la defensarien com defensen la llengua castellana, perquè la sentirien seva i no lluitarrien per eliminar-la. Llavors, ens trobaríem junts defensant els mateixos senyals d'identitat, i arribaríem a creure que som una mateixa cosa, però la lluita contra les nostres senyes més preuades, fa que recordem sempre que va ser per la força de les armes que ens varen robar la nostra sobirania i a força de decrets, prohibicions, repressió i càstigs ens han volgut robar la llengua, i ara ho volen fer falsejant la realitat.

S'atreveix a dir que el fracàs escolar és per culpa de fer les classes en català i que ens trobam 10 punts per davall de la resta de l'Estat. Tot això és pura mentida. S'ha demostrat que els territoris que tenien dues llengües oficials, la pròpia i l'estatal, tenien millors notes que els alumnes que procedien de territoris monolingües. A més, si aquí, a l'escola, sobra alguna llengua és la imposada. Aquesta persona s'aprofita de la democràcia per atacar-nos. Qualcú s'encarrega de pagar-li els viatges, les estades i la seva manutenció per complir els seus objectius, que és anihilar-nos com a poble. Quins són aquests enemics? La violència no serà mai justificable, però es pot entendre que un grup de persones no consentissin que en el palau de la raó i de la veritat, en el campus de la universitat de Bel·laterra, hi anàs una persona disposada a carregar-se la ciència i a amollar tant d'engany.

Joan Lladonet

Els "mercats" volen els milions de les pensions

Una onada de "preocupació" pel futur de les nostres pensions recorre Europa. Els banquers i grups financers, la Unió Europea, la OCDE, el Fons Monetari internacional i milions d'"experts", se preocupen perquè no podem cobrar-les dins de 30 o 40 anys. Exigeixen "reformes" immediates i darrera d'ells els governs, comprensius, decideixen posar-se en marxa. Després de Portugal, Alemanya i Gran Bretanya hagin aprovat retardar la jubilació obligatòria fins el 67 anys, el govern Zapatero s'ha sumat al carro i Sarkozy a França i Papandreu a Grècia anuncien el mateix.

Si el capitalisme és progrés i s'estan prenent mesures per acabar amb la "voracitat" dels especuladors i assegurant d'aquesta manera un futur d'ocupació i benestar, perquè estan en perill els sistemes de pensions? És que no hi haurà una altre cosa darrera?

I és clar que n'hi ha. Un gran pastís multimilionari que els especuladors no volen deixar escapar. La patronal del sector a l'Estat espanyol (Inverco) ho ha dit sense complexos: la confiança en la supervivència del sistema públic espanyol no és bona per el negoci, la gent no s'apunta als sistemes privats.

En aquest sentit va el retard de l'edat de jubilació i ampliar a tota la vida laboral el "període de càlcul". A Alemanya i la Gran Bretanya la quantia de les pensions s'ha reduït un 7%, a Àustria, Itàlia i Finlàndia un 18%, un

20% a Polònia, i a Grècia s'anuncia un retall del 20%. No és d'estranyar, doncs, que una bona part d'aquests països floresquin els negocis privats. A l'Estat espanyol els sindicats reconeixen que les successives reformes que ha patit el sistema públic espanyol en els darrers anys han reduït la quantia en un 15% i, no obstant això, els plans privats no arriben al 12% del PIB.

Wall Street i les institucions internacionals saben molt be quins interessos defensen.

Els "mercats" confien, de moment, en que Zapatero imposarà els seus plans malgrat la resistència sindical. Alguns com el Wall Street Journal s'atreveixen a exigir li que "posi ma" als sindicats de la mateixa manera com ho ha fet amb el sindicat de controladors. No obstant això, en Zapatero confia en que els sindicats l'ajudin, per activa i per passiva, a aplicar els seus plans.

En que poden confiar els treballadors? Sols en la seva capacitat per imposar una sortida favorable als seus interessos als qui diuen parlar en nom seu: el govern ha de retirar d'immediat les seves propostes de "reforma" i els dirigents sindicals han de rebutjar qualsevol retall organitzant la mobilització més ampla i unitària, a la que s'haurien de sumar tots els partits que se reclamen de l'esquerra i el progrés, particularment el PSOE.

Pere Felip i Buades

Els enemics del dret de decidir

S'entén que l'espanyolisme s'empenyi quan la realitat no coincideix amb la seva ideologia. L'espanyolisme, ja ho sabem, beu de les fonts de l'absolutisme, i l'absolutisme no admet més ideologia que la seva. Diuen els grups municipals del PSOE i del PP que els Premis Ciutat de Sant Cugat estan polititzats perquè un dels guanyadors ha estat la Plataforma Santcugatencaper l'Autodeterminació i llancen falses acusacions contra el sistema d'elecció tot obviant que ells també formen part del jurat. És el recurs de qui necessita recórrer a la desqualificació per ser notícia. Però la fita que va assolir la Plataforma –aplegar en un sol dia el 25% dels santcugatencs al voltant de les urnes–, quedarà per sempre en la història de la ciutat. Afirment aquests dos grups –sempre tan junts en la defensa d'Espanya– que el meu discurs, en recollir el premi, va ser polític. I què no és polític en aquesta vida?, caldria preguntar-los. Què vaig

Víctor Alexandre agraint el Premi a la Plataforma Santcugatencaper l'Autodeterminació

dir que atemptés contra els seus principis totalitaris? Els va molestar que dedicés el premi als milers de persones que havien participat en la consulta "votessin el que votessin", que enaltís "la grandesa cívica del vot" o que digués que "totes les causes s'han de sotmetre al veredict de les urnes"? Quines coses més terribles de dir, oi? I quan vaig afegir que "no hi ha llibertat sense el dret de decidir" ja van explotar. Els absolutistes sempre neguen aquest dret. Però té gràcia que PSOE i PP blasmin la Plataforma després d'haver aplegat 16.000 ciutadans, atès que en les passades eleccions cap dels dos va aplegar-ne més de 4.382 i 2.636, respectivament. És a dir, que ni tan sols, fent pinya, van poder reunir la meitat dels santcugatencs aconseguits per la Plataforma. No es pot esperar res més de qui creu que només fan política els qui no pensen com ell.

per Víctor Alexandre
divendres, 12 març 2010

Auca d'en Cristòfor Colom

Història de molts enganys i que dura anys i panys
2009 Text: Ramon Cuéllar i Sorribes. Dibuixos: Jaume Gubianas

(Primera part 1-24)

1. El gran Cristòfor Colom, el navegant a occident, el presentem a tothom amb veritat contundent.

2. Les cròniques colombines que la gent va fullejant són verges i genuïnes? Són falsejades, i tant!

3. Els entesos colombins, de centúries ençà, ja ho tenen gola endins deixant-ho tot com està.

4. Del Nou Món descobridor, pel que es diu del seu llinatge, n'hi ha força de colpidor, amb dubtes pel seu visatge.

5. Colombo és una figura que ens imposen per les bones, que embolica sens mesura enredant homes i dones.

6. Diuen que era genovès, i el presentem com llaner, amb cultura de pagès, esquilant xais pel carrer.

7. Luis Ulloa, enginyer, fent recerques va arribar a decidir, el primer: en Colom és català.

8. De nissagues inventades, d'individus de no res, se'n troben de mal lligades als arxius dels cancellers.

9. Amb la recerca que es fa per bons investigadors, sabem que era català i emprenedor coratjós.

10. D'una nissaga important, príncep de rang principal, amb passat brillant i gran i noble casa pairal.

11. Participa en grans empreses tant per terra com per mar, de negoci, de conteses... El punt fort és navegar.

12. Coneix la Mediterrània, on ell ha fet de corsari, i la mar de Lusitània, on va fent el temerari.

13. Navega per l'oceà, cap al nord, cap a l'oest, prop de les illes i enllà amb el compàs sempre llest.

14. Amb un seu oncle almirall, un home expert i tossut, aprèn el timó al detall i en tornarà saberut.

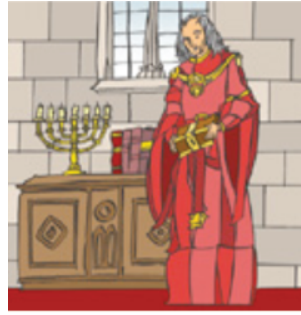
15. Un pensament té en Colom: que a l'oest de l'oceà, travessant les mars del món, altres terres trobarà.

16. Quan arriba a Portugal, allà, el reben tots molt bé. Troba dona com li cal, però el rei no té diner.

17. Visita els reis naturals i els presenta el seu saber. Ells li diuen molt formals: van eixuts de moneder.

18. Entren en joc els banquers, entre ells un valencià. Santàngel porta els diners. La Cort ho garantirà.

19. El rei Ferran d'Aragó vol negociacions i, quan tot li sembla bo, hi ha Capitulacions..

20. Els Pinçon són tres germans instal·lats a l'Empordà. Amb dos encaixa les mans, disposats a navegar.

21. Surt de Pals amb tres vaixells, amb mariners i soldats. El poble se'n fa cabdells al veure'ls tan carregats.

22. Les naus són ben catalanes, banderes amb creus i pals, amb veles grans i mitjanes... Les cròniques són formals.

23. Naveguen cap a ponent, per rutes no explorades. Durant molts dies, cap als cent, perdent fe moltes vegades.

24. I un bon jorn trobaren terres, amb aigua i el bo i millor. Quant buides estan les gerres per la tripulació!

C A M P A N E T

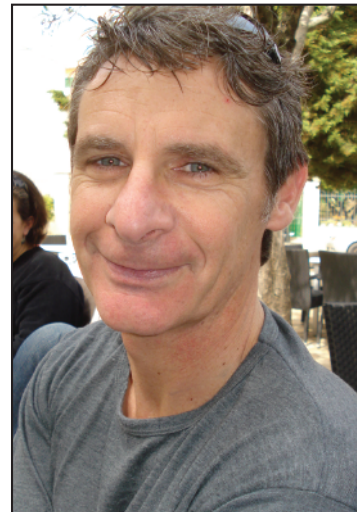

Fa 8 anys que en Jesús Corral ven farines de diferents classes als forns i pastisseries de Mallorca. 636 217 852

En Damia Vicenç és professor de biologia de la IES Joan Maria Thomàs de Ciutat. Sol anar a dinar els caps de setmana amb la seva família al Restaurant Menestralia de Campanet. 971 294 912

Enquesta Viuríem millor independents d'Espanya?

Ferran Salom. Son Ferriol. Sense cap dubte. Sense lluita, però de manera decidida. Hem d'acabar amb l'espòli. 656 914 026

Alfons Solís. Manacor. Els Països Catalans independents seran la nació més rica d'Europa, integrada dins la UE és clar. 653 946 579

Dites i refranys

Pa i vi, un any per tu i un altre per mi.

Pa mudat i el vi usat.

Pa negre i vi verd aguanten la casa.

Pa per pa i vi per vi i no enganyaràs el teu veí.

Pa pesat i vi mesurat, aviat és acabat.

Pa que sobri, carn que abasti i vi que no falti.

Pa tou i vi vell fan tornar jove el vell.

Pa, de dos dies; vi de tres i de dona cada mes.

Pa, pernil i vi vell inflen la pell.

Pa, vi i carn fan bona sang.

Parra que brota a l'abril, poc vi al barril.

Peix i garrí viuen en aigua i moren en vi.

Peix, arròs i pebre volen vi per beure.

Peix, figa i cargol nedar amb vi vol.

Pel bon vi no hi ha amic ni cosí.

Pel constipat, un bon got de vi ben acaramullat.

Pel gener, el camp llaurar, la vinya podar i el vi trascolar.

Júlia Roman i Miquel Castanyeda. Regidors pel PSIB de l'Ajuntament de Manacor. Està be que hi hagi independentistes. Noltros som republicans federalistes.

Parèntesi optimista

Aquests dies s'està fent bosc net per devers el Rafal Trobat. Magnífic. Quant més net es faci el bosc més difícil serà que es produeixin incendis forestals. De fet, els incendis de masses boscoses han proliferat des que el bosc no es cuida. Abans, els forns de calç i les sitges constituïen l'assegurança contra el desastre dels incendis. Quan tot el sotabosc s'havia de retirar per assegurar-se calç per emblanquinar o carbó per a l'hivern, no hi havia perill que algú, tirant una llosca allà on no toca, pogués provocar un dels terribles incendis.

Una de les regles que se solien observar era la de tallar, sempre que es feia bosc net, els pins més vells, tot deixant que els més joves anassin creixent. D'aquesta manera, s'aconseguia un bosc en continua renovació, i ben segur que l'arbratge hi era més esponerós que no ara. Actualment, se solen deixar els pins més grans, perquè la neteja de bosc s'entén més com a jardineria que no com a activitat de manteniment ecològic. De fet, és l'interès allò que genera més manteniment ecològic. Eren els duros que

es treien dels forns de calç el que garantia que el bosc estigués net, no cap tipus de bondat humana consubstancial amb la nostra espècie.

Fa uns dies, vaig fer un passeig pel bosc i vaig comprovar que l'estaven netejant. Em va entrar un parèntesi d'optimisme. Diuen que caminar per dins una pineda és una de les activitats que més t'omple d'energia i que t'aporta més antídots –com caminar a la vora de la mar en contra de la depressió. Potser, emperò, el parèntesi d'optimisme em venia pel fet que vaig comparar aquella activitat forestal amb el procés que previsiblement es produirà a la política insular, a l'illa d'Eivissa. Sobretot si som capaços de netejar el nostre bosc polític de la mateixa manera –seguint les mateixes regles– que es feia servir per netejar els nostres boscos no figurats al llarg de tota la Història.

Els pins més grans ja es troben una mica corcats. Encara van creixent, i s'han fet grossíssims, però, igual que els imperis abans de la seua decadència inexorable, comencen a mostrar mostres de caducitat. Arnold Toynbee ho tenia molt

ben estudiat, això de la decadència dels imperis. Aquests normalment es posen la boga al coll quan pensen que tenen més poder, que han arribat més amunt, que han esdevingut més invencibles. És aleshores quan, inexorablement, cauen. Quan són a punt de menjar-se el món, ai las!, el món se'ls menja a ells. Té una lògica.

Mentrestant, pel sotabosc, hi ha arbres més joves que estan intentant quallar, buscar el seu espai, trobar un lloc per on veure amb tota la seua esplendor la magnífica llum del sol. Es tracta d'arbres que comencen a organitzar la seua existència, a bastir el seu propi projecte vital. No se'ls acut, ni remotament, que els vells pins corcats els puguin hipotecar el més mínim de la pròpia existència.

Entre la pineda monocroma, entre l'arbratge absolutament estàndard, ha començat a despuntar un arbre nou. Posem que es tracta d'una alzina, una savina o un ginebre. És un arbre bell, no tan estàndard com la resta, clarament diferenciat. Malda per créixer, i encara no se'l veu despuntar. Però les seues arrels ja van buscant la llecor de la força dins

la terra fèrtil. Les seues arrels s'enfonsen prou abans que despunti, amb esplendidesa i energia, la seua copa robusta. Abans les arrels han d'anar ben endins, com ens il·lustra la Balanguera. Perquè, efectivament, la soca més s'enfila com més endins pot arrelar. I perquè l'arbre visqui en plenitud haurà de tenir unes arrels ben profundes, ben sòlides, ben aptes per fornir-li la vida necessària. I una soca ben ferma, ben forta, que pugui aguantar les ventades més dures. Perquè en farà de vent, i tant que en farà! I hi haurà tempestes, i fins i tot algun raig podria intentar partir-la. Haurà de ser una soca ferma i resistent. I, juntament amb la soca i les arrels, haurà de mostrar al món un bell fullatge, d'un verd robust i harmoniós, que atragui tothom que se'l miri. Tot hi fa falta: les idees que alimentin el projecte, la cuina dels que el dissenyin i li donin consistència, i el fullatge alegre dels que el facin avinent al conjunt de la societat.

Parèntesi optimista. Avui no podia ser d'altra manera.

Bernat Joan i Marí

El model productiu català s'ha pervertit. Empresaris i independència. Mas, fanàtic de la pluja daurada de l'espanyolisme en la boca dels catalans

Xavier Roig: "El model productiu català s'ha pervertit i no és culpa només de la immigració, sinó de com l'hem rebuda"

<http://www.tribuna.cat/recull-de-premsa/politica/40/91576-xavier-roig-gq>

L'enginyer i escriptor Xavier Roig ha advertit sobre les conseqüències d'una immigració descontrolada a un article publicat a l'Avui: "Ara que comencem a patir les lògiques conseqüències [...] potser seria hora

de parlar de responsabilitats". Roig ha dit que d'entrada "convindria dirigir la mirada cap a les autoritats que coneixem com a *macroeconòmiques*" perquè aquestes són "les principals responsables dels problemes que ara pateixen molts barris i ciutats". "Ho són per actuació incompetent -ha continuat l'autor de l'article- en dos vessants de la seva responsabilitat: control i planificació. És evident que els milions d'immigrants que han arribat a Espanya els darrers anys no ho han fet pas en pastera. Han

entrat, en bona mesura, per ports i aeroports".

La "desídia i descontrol" de les autoritats macroeconòmiques, segons Roig, han estat fruit de la "contaminació del progressisme social imperant" i del "papers per a tothom mitjançant la regularització", i ha advertit que "algú hauria de pagar per aquesta allau que pocs països poden resistir sense desenquadernar-se". Xavier Roig també ha advertit que "també convindria que alguns responsables públics passessin comptes": "Recorden aquells que deien que la immigració ajudaria a pagar la seguretat social, les jubilacions, etc? D'Espanya estant, dir aquesta mena de coses equival a ser burro o mentider malintencionat". L'autor ha justificat l'acusació: "Aquí no ha vingut immigració perquè anàvem curts de personal. Aquí ha vingut gent de fora perquè el personal local (administració, empresaris i treballadors) no ha volgut fer l'esforç d'adaptació productiva que la bonança econòmica demandava".

L'autor de l'article ha informat que "a cap país del món desenvolupat s'accepta una allau immigratòria com la que hem patit mantenint, al mateix temps, una taxa d'atur que mai va baixar del 7%", i ha fet especial èmfasi en que el cas de Catalunya no té el mètode i procediments durs i "estrictes als quals els nousvinguts s'han d'adaptar i faran seus-la resta, marxaran-" necessaris per a obtenir un "sistema migratori eficaç": "Sistema eficaç vol dir agafar del que arriba tot allò que ajuda a millorar. Però també significa rebutjar, sense contemplacions, allò que pot fer baixar el to de vida general. Allò que acaba perjudicant a tots: als que ja hi eren i al nousvingut".

Finalment l'autor de l'article ha criticat el sistema productiu català ("el model productiu que caracteritzava Catalunya s'ha pervertit") i ha advertit que "l'ètica del treball ja ens sembla cosa del passat": "I això no és culpa, només, de com la immigració ens ha arribat. Sinó, també, de com l'hem rebuda".

El PP, el partit més corrupte de la història

El botifarra Alemany no perd l'arrogància perquè sap que els jutges corruptes del PP l'absoldran

La justícia colonial espanyola està absolutament podrida i polititzada repartida en dos bàndols: PP i PSOE. El botifarra del PP i ideòleg d'El (In)Mundo que cobrava una milionada d'amagat per fer els discursos de Matas, **Antonio Alemany**, no ha perdut l'arrogància de senyoret botifarra perquè està convençut que a l'hora de la veritat els jutges corruptes i mafiosos del PP l'absoldran. De precedents n'hi ha un fotimer: Bitel, Mapau, afer cavallistes, planta impressora d'El (In)Mundo, redacció il·legal d'El (In)Mundo, piscina il·legal de Pedro J. Ramírez...

lobbyperlaindependencia

Que els lladres madrilenys del PP/PSOE espoliïn les colònies no és corrupció segons l'OCB, STEI...

Quan els lladres forasters del PP/PSOE espolien les colònies i se'n duen els doblers cap a Madrid, evidentment per a l'OCB, l' STEI, GOB, PSM, Associació de Veïnats de Son Sardina..., això no és "corrupció" sinó "solidaritat" ben entesa. Encara és l'hora que aquests organitzacions hagin convocat mai una Cadena humana contra l'espoli fiscal i, és clar, ara s'entén perquè no ho han fet: com que creuen que Mallorca és una cova de lladres, val més que des de Madrid ens administrin els doblers i ens imparteixin la seva justícia amb els seus jutges, fiscals i policies enviats directament des de Madrid.

Document important llegiu-lo i feu-lo córrer. Les dades que s'hi exposen són vertaderes i contrastades. (dades: Observatori del Finançament de Catalunya)

L'any 2005 Espanya no va tornar a Catalunya 19.177 milions d'euros, això fa 52'5 milions d'euros al dia (8742 milions de pessetes!). Aquests diners pertanyen a Catalunya. Això afecta a tots els habitants de Catalunya, independentment d'on hagin nascut o de si es diuen Puig, Pérez o Mohammed.

Amb aquests diners la Generalitat de Catalunya podria:

- 1- Construir un hospital com el de Granollers cada dia!
- 2- Podríem organitzar uns Jocs Olímpics cada any!
- 3- Desdoblar l'Eix Transveral.
- 4- La Generalitat podria edificar 55.000 pisos cada any i regalar-los!
- 6- Es podrien construir 15 línies de TGV de Barcelona fins a Perpinyà cada any.

7- Pensions dignes per tothom.

8- Podríem combatre millor la crisi.

De quina manera aquests números ens afecten personalment? L'Estat Espanyol se'ns queda 3000 per cap. Són 250 al mes que deixem de rebre. Us agradaria de cobrar 250 més al mes?

A continuació uns exemples del què podríem amb aquests 3000 :

- 1- Ajudar a pagar la hipoteca.
- 2- Un ordinador nou cada any.
- 3- Pagar el dentista sense haver d'endeutar-se.
- 4- Una rentadora nova cada any.
- 5- Unes ulleres graduades noves cada any.
- 6- Unes bones vacances
- 7- Pagar els llibres de l'escola dels nens. (és clar, que segurament serien gratuïts)
- 8- El que vosaltres voleu...

HI HA ALGÚ QUE ENCARADUBTI SOBRE EL CAMÍ A SEGUIR? LA INDEPENDÈNCIA ÉS L'ÚNIC CAMÍ PER ATURAR QUE ESPANYA ENS CONTINUÏ ROBANT. HEM DE DIR PROU I SER-NE CONSEQÜENTS.

INDEPENDÈNCIA PER CATALUNYA!

com més gent rebí aquest missatge, abans agafarem consciència i abans esdevindrem un país sobirà. Un país pròsper i capdavanter a Europa i al món! Si sabeu llengües, traduiu-lo i feu-lo córrer també.

El Constitucional espanyol admet el dret d'usar l'asturià davant l'administració d'Astúries

Rebutja el recurs d'un jutjat d'Oviedo que havia negat validesa a un procediment per estar redactat en aquesta llengua

El Tribunal Constitucional espanyol ha avalat l'ús de l'asturià per als ciutadans del Principat d'Astúries (Estat espanyol) que es dirigeixin a la seva administració. En una interlocutòria, rebutja el recurs d'inconstitucionalitat presentat per un jutjat d'Oviedo el 2007, a partir d'un recurs d'un dels advocats dels serveis jurídics de l'administració asturiana. Aquest jurista va protestar perquè se li havia denegat un permís amb l'argumentació que estava redactat en asturià. La llei de foment de l'asturià, vigent a Astúries, garanteix els drets dels seus ciutadans a usar l'asturià quan es dirigeixen a la seva administració. L'alt tribunal espanyol ratifica la constitucionalitat de la norma, tot i que amb el vot particular del jutge Manuel Aragón Reyes, que

considera que el dret a usar l'asturià és només per als ciutadans i no per als funcionaris.

Precisament Aragón és el jutge que es considera clau per inclinar la decisió sobre la constitucionalitat de l'Estatut de Catalunya.

SOS a les comarques gironines !!!

Neu, fred, fosc, absència de llum i calor, manca d'aigua, intoxicació de persones, mort d'una noia de 40 anys, despeses innecessàries i abusives en haver d'adquirir medis alternatius -generadors, estufes de gas- perjudicis laborals, manca de comunicació telefònica, manca de cobertura ... això sembla Cuba o Haïti salvant la gravetat dels darrers terratrèmols.

SOS a la Colònia catalana dins Europa

i en el segle XXI.è:

El menyspreu d'una companyia elèctrica. Les mancances i tercermundisme d'unes companyies telefòniques.

Els efectes de l'espoliació i submissió a un poder aliè.

I per a més INRI: El govern català i la Cia. Endesa lluny de responsabilitzar-se del fiasco que estem vivint culpen a la MAT i als mateixos catalans.

Política i societat Chinaski (18/03/2010)

Crisi Bruni-Sarkozy

Això es diu si més no: que la primera dama i el president francès estan passant per una crisi que indubtablement posaria d'allò més alegres als milions d'admiradors de la cantant -i potser a alguna fan del polític-. Els rumors apunten a idilis creuats de la Bruni amb el cantant Benjamin Biolay, i de Sarkozy amb Chantal Jouanno, una karateka que ahora és secretària d'estat de medi ambient. Bé, en un espetec de bufetades segur que guanya la Chantal, però en un concurs de bellesa segur que la cosa seria proporcionalment inversa, no?

El camí dels estels

Un relat de lindgren (04-03-2010)

De vegades n'hi ha prou amb un petit "crac" perquè la vida prengui una direcció ben diferent de la que teníem pensada.

Un accident amb una llarga convalescència em va mantenir allunyat del treball i d'algunes relacions durant gairebé un any.

Quan vaig tornar a la feina em va semblar que tot havia canviat. Més endavant em vaig adonar que el que havia canviat era jo i la manera de veure les coses després d'aquella aturada.

Les persones amb les que m'havia relacionat durant els últims anys van creure que la direcció de l'empresa m'afavoria donant-me un altre lloc de treball que aparentment semblava millor i es van mostrar egoistes i cruels. El mateix director em feia sentir com si m'hagués perdonat la vida.

Les relacions de treball eren perilloses, ens menjàvem el fetge els uns als altres per tenir més bona imatge, més poder. Com si el poder fos més important que les persones o els principis. Havia esdevingut un esclau sense adonar-me'n i no m'agradava gens. Vaig haver de pagar un preu molt car per conèixer alguns companys i adonar-me del que hi havia sota les cares dels que m'envoltaven.

Tot m'asfixiava, era evident que havia de posar ordre en totes les parcel·les de la meua vida i no entenia com havia pogut passar tant de temps amb una gent amb qui havia tingut una relació tan superficial.

Durant aquells mesos de quietud m'havia adonat que portava un feix a l'esquena de persones i coses que havia anat acumulant inútilment i sense cap sentit.

La meua mare feia molt temps que estava malalta, i quan em trobava de ple amb aquest debat es va morir. La mort de la mare va ser de mal pair. Em vaig quedar totalment trasbalsat i abatut i aquell fet va dividir la meua vida en un abans i un després.

Però havia heretat d'ella el caràcter apassionat que em va ajudar a treure de dintre meu la força per prendre la decisió de canviar la meua vida i d'alguna manera posar la mala sort a favor meu. Tot va començar d'aquesta manera:

Jo havia nascut en una masia, però m'havia independitzat molt abans d'acabar els estudis. Des que havia mort el pare anava molt sovint a veure la mare i durant l'hivern ella passava algunes setmanes amb mi. La meua germana vivia a la ciutat, com jo. Feia deu anys que s'havia casat i tenia dos fills.

Quan la mare va faltar, només vaig

anar a casa per veure els masovers i estar al corrent de les coses. Gairebé sempre anava i tornava el mateix dia.

Quan anava allà era com si tornés anys enrera. Tot estava igual, intacte, a la sala el vell piano, els discs i el vell equip de música, el rellotge de pèndol, les butaques al mateix lloc, davant de la llar de foc i les fotos de la família repartides. A la meua habitació els meus llibres també seguien allí, tot estava com sis anys enrera.

Un cap de setmana d'estiu van venir amb mi a la vella casa pairal en Francesc, l'únic amic que em va quedar quan vaig haver destriat el gra de la palla, i la seva dona, una il·lustradora que va conèixer a Montevideo. Una dona atractiva de cabells vermellorsos i una màgia especial. Quan ens trobàvem fèiem el que ella en deia "projectes de futur" i va ser precisament ella la que va obrir la llum. Són coses del destí.

Només d'arribar a la masia, la Diana es va quedar enlluernada. La reixa d'entrada grinyolava i tot estava una mica desmarxat però ella va semblar que es trastocava.

La part del davant donava a la riba del llac i sobre el rierol. Des del porxo es veien els salzes immensos que s'emmirallaven a l'aigua i les branques més baixes que s'hi gronxaven, també es podia sentir el murmurí de l'aigua que s'esmunyia suaument entre les roques.

Sota les escales hi havia un camí enllosat que portava al llac i al capdavant del camí uns bancs de fusta verda i descolorida des d'on es podia contemplar el poble amb el perfil del campanar dibuixat a l'horitzó. Jo repassava el paisatge tan conegut amb una mirada nova.

En Francesc s'havia encomanat d'aquella mena de màgia que havia envaït la Diana i a mi no sé què em passava però sentia com un intens embruix que sortia d'aquelles parets, d'aquelles fustes, d'aquells mobles i llibres però que no sabia ben bé d'on venia. Era com una olor misteriosa que volia jugar amb mi a cuït i amagar i jo estava disposat a trobar-la costés el que em costés.

Era, també s'ha de dir, la nit màgica del 12 al 13 d'agost, la nit que hi ha pluja d'estels i potser tot plegat va ser el resultat d'un desig secret formulat aquella nit.

L'endemà vam caminar pels voltants i finalment vam anar a dinar en un dels llocs típics, un lloc sempre ple de veus alegres, bones olors i plats senzills i casolans.

La idea va ser de la Diana, a mi no se m'hagués acudit mai transformar la

casa en una casa de turisme rural, i si per algun moment se m'hagués acudit hauria desat la idea al regne dels meus somnis impossibles.

En Francesc i la Diana em deien que hi havia molta gent que desitjava regalar-se unes vacances en una casa confortable i acollidora, amb piscina, jardí, amb unes vistes increïbles i un silenci que només era trencat pel brogit de l'aigua que baixava.

Primer vaig pensar que havien perdut el judici, després vaig anar repassant mentalment les converses que havia tingut amb ells i em vaig dir que qui sap si aquell era el canvi que se m'oferia amb safata de plata. Quan ells van marxar em vaig dedicar a recórrer la casa, passejar per les habitacions i adonar-me de la seva bellesa. Totes les habitacions donaven al sud, amb unes vistes fantàstiques de la vall, i els boscos de roures, freixes i faigs. Per a mi, fins aleshores només havia estat una casa gran i sòlida, la casa familiar.

Pocs dies després d'aquella visita vaig prendre una decisió. Aquell era un lloc espectacularment bonic i fèrtil l'horta que conreaven els masovers era plena de verdures i els arbres carregats de fruites que gairebé no s'aprofitaven, amb una mica d'esforç podíem fer alguns canvis i sortir-hi guanyant tots.

No em vaig poder treure la idea del cap i el cap de setmana següent, quan hi vaig tornar, vaig prendre la decisió. Aquella mateixa setmana ho vaig comunicar a la meua germana. A ella li va semblar una idea magnífica i em va ajudar des del primer moment. Per a mi era l'excusa, l'ocasió d'iniciar una vida nova. Tenia l'oportunitat de començar, com si fos una altra persona.

Després d'un any llarg d'intens treball, d'incomoditats, de brutícia, de pols, la casa estava enllestida. S'havia transformat en un lloc confortable i acollidor, ideal per al repòs.

Jo em vaig quedar la planta de dalt, més reduïda i amb la torreta que vaig convertir en biblioteca i estudi. Allà hi vaig traslladar l'ordinador i tot el que em feia falta per portar el negoci. Vaig pujar-hi tots els llibres de la biblioteca del pare i l'escriptori antic que vaig restaurar jo mateix. A la ciutat no m'hagués pogut permetre tenir un estudi amb aquelles dimensions, ni amb aquella llum, ni amb una vista panoràmica tan excepcional.

La planta del mig va anar destinada als hostatges, excepte les dues habitacions que donaven a la terrassa de la part del darrera que les vam arreglar per la meua germana i els seus fills per quan vinguessin a passar uns dies.

L'arquitecte que ens havien recomanat uns amics va ser molt respectuós amb les parets de pedra, les bigues de fusta i el terra, però tot havia costat molts diners, posar calefacció a tota la casa, fer els banys nous amb totes les instal·lacions més modernes, i la cuina nova i ben equipada. Vam haver de vendre un tros de la finca, la que era a tocar del poble per poder pagar les obres. La meua germana va estar d'acord amb tot, i la part que li va tocar a ella li va anar molt bé per poder acabar un projecte que havia començat pel seu compte.

Quan vam tenir la casa restaurada com a casa rural li vam posar aquest nom: "El camí dels cometes".

Li vam posar "El camí dels estels" perquè amb el remenament havíem trobat en un quartet sota l'escala del segon pis els vells estels que havíem fet amb els pares quan érem petits. Fer volar estels en un dia ventós és una experiència extraordinària. Quan érem petits ens els feien els meus pares amb llistons de canya, teles vistoses, cintes i cordes. El pare feia una carcassa amb canyes lligades ben fort i la mare hi posava la tela, després, entre tots hi afegíem una cua de colors amb cintes cosides. A la part central hi subjectàvem un fil fort i llarg i ens passàvem moltes estones fent-los volar.

Un d'aquells dies en que tot el paisatge semblava tret d'un conte de fades, va venir un amic periodista i un fotògraf per fer un reportatge de la casa, l'article va sortir en una de les revistes de més tirada i reflectia la qualitat del lloc, de les instal·lacions i de la bona cuina tradicional que s'hi feia.

Les fotos van sortir magnífiques i de seguida vam omplir. Els caps de setmana no teníem prou espai per donar cabuda a totes les demandes. Venien famílies que buscaven espais oberts i segurs perquè els nens poguessin jugar sense perills en mig de la natura. Era un paradís pels més petits i un plaer i una manera de desconnectar pels grans.

La idea també va ser mot ben acceptada pels botiguers del poble, sobretot pel pastisser, però tothom veia la manera de poder donar sortida als productes artesans de la zona en unes botigues en les que quan obries la porta sonava una campaneta. Allí s'hi podien trobar: embotits, formatges, pots de mel i de melmelades precintats amb robes vistoses de quadrets vermells i de roba de farcell, saquets d'herbes d'olor o per guarició i tot un munt de petits tresors que posaven un bocinet de fantasia a la vida.

La tardor va ser fascinant, havent dinat anava a passejar pel costat del riu, i mirava com s'hi reflectien els arbres i les fulles que amb tota la gamma de ver-

mells, taronges, grocs i torrats voleiaven al meu costat com papallones a l'estiu.

Des dels primes dies de desembre havien arribat les nits fredes i els primers flocs de neu. El riu començava a tenir en alguns racons petites plaques de gel. Jo baixava cada dia a l'hivernacle que havíem fet a l'horta. Allí trobava en Lluís. En Lluís ho sabia tot dels petits animalons que hi havia per allí, dels arbres, dels sembrats, de la neu, de la pluja i el vent.

En acostar-se el Nadal la meva germana va suggerir que havíem de fer el pessebre com l'havíem fet abans. La vella caixa de fusta de la mare on guardava tots els ornaments i les velles figures de fang del pessebre, era a les golfes esperant que algú es recordés d'ella.

Jo m'havia oblidat del Nadal i em tenien una mica espantat tot aquell bé de déu de records. No les tenia totes. Els últims anys, abans del meu accident i de la mort de la mare, havia passat les vacances de Nadal molt lluny d'allí. Tot just havíem passat la Nit de Nadal plegats i després a mi m'havia faltat temps per escapar-me, amb els tant poc recomanables amics, tan traïdors i divertits i amb una novia que quan vaig tenir l'accident va marxar corrents..

Hi havia moltes possibilitats de passar-ho malament, de sentir-me sol, de no sé que, d'alguna cosa que surava en l'aire, en tot l'ambient una altra vegada. Tot em deia que havia de passar alguna cosa, que el Nadal seria diferent.

Finalment em vaig deixar emportar per l'entusiasme dels meus nebots. Vam fer diverses excursions al bosc per portar molsa, escorces, fulles, branquetes, pedres, sorra blanca per els camins i terra fosca per els camps.

Vam fer un pessebre immens a l'entrada i els nens s'hi passaven estones fent moure les figures cap aquí i cap allà.

El cap de setmana abans de Nadal va començar a nevar i la gent es passava l'estona darrera els vidres fascinada mirant com queien les volves de neu.

Havien arribat nous visitants, una parella amb dos nens i una noia molt bonica i enigmàtica que tenia un no sé què d'especial amb els seus cabells i els seus ulls lluents i profunds i una mirada que semblava trista. La seva manera de moure's, per més que rumiava no podia saber a qui em recordava.

Jo, la meva germana i els meus nebots sopàvem a la taula del costat i durant el sopar havia de fer esforços per no mirar-la perquè m'adonava que podia resultar de mal gust i tot.

L'endemà la vaig trobar al tombant del llenyer, asseguda a l'escala de pedra amb pantaló de pana marró, jaqueta de pell i una bufanda que li tapava mitja cara. Jo m'havia despertat molt de matí, estava desvetllat i havia sentit les hores al campanar del poble. Els arbres semblaven de vidre i l'aire fred cremava la cara. El cel era gairebé blanc i el silenci era total, la neu minvava tots els sorolls, de tant en tant se sentia el lleu espetec d'una branca o com queia una mica de neu dels arbres.

Em vaig asseure al seu costat.

- Es bonic tot això, oi? Sembla una postal, a la ciutat no teniu...

Em va interrompre.

- Si, ja ho sé. Quan jo era petita, passava cada any les vacances de Nadal en aquesta casa, i ja gairebé havia oblidat la bellesa d'aquest lloc. Vaig veure la casa anunciada i a la foto es veia aquest racó, quan la vaig veure vaig pensar que havia de venir.

Ai, Senyor. S'equivocava, havia anat a una casa diferent de la que es pensava, és clar, amb les reformes...

- Em fa l'efecte que t'equivoques de casa - li vaig dir.

Em va fer un somriure burleta.

- No, no, la meva mare feia de cuinera. Cada any per Nadal venia a cuinar per vosaltres.

Patam! Em vaig donar un cop de mà al front i em vaig deixar caure sobre la neu d'una manera entre còmica i estúpida. Aleshores es van fer clares tot aquell seguit se sensacions que m'havien vingut el dia abans a l'hora de sopar.

La cuinera amb el davantal blanc, voltada d'olors de pomes al forn, rostits, i flams. Olor de mantega canyella i llimones. Tot feia olor de Nadal. Només de pensar-hi el cor em va batejar accelerat.

- Si que ho recordo, recordo els bunyols que ens feia a l'hora de berenar i les croquetes per sopar.

- Els preparatius de la Nit de Nadal eren tota una cerimònia. Venia tanta gent... Vosaltres sopàveu a la sala, però en acabar hi havia regals per a tots davant del pessebre: guants, bufandes, mocadors... i tothom cantava. També recordo que vosaltres anàveu impecablement vestits. A mi ni em veieu. Em passava el dia a la cuina, però no m'importava perquè era gran i preciosa i s'estava calent i molt bé, jo em posava a la taula a dibuixar i al costat del foc a llegir, en el gran banc que hi havia i de vegades ajudava a fer alguna cosa i m'agradava.

- Que no et veiem? Et veiem tan seriosa i responsable que ens feies por, tu eres de ciutat i eres tan delicada en les maneres, no com nosaltres que érem una colla de salvatges.

- Recordo les mans de la teva mare quan em posaven bé el coll del vestit o em lligava la bufanda i m'arreglava el cabell. Esperava el Nadal gairebé amb

més il·lusió que les vacances d'estiu. Encara ara, després d'haver passat tantes coses enyoro la calor d'aquella cuina tan bonica. Suposo que per això he vingut. Per això i perquè aquest any he enyorat més que mai la presència de la mare, perquè mentre ella traginava per la cuina jo li explicava els meus problemes i m'escoltava i sempre tenia alguna paraula que em confortava.

I quan va dir allò, vaig pensar que les nostres mares s'havien posat d'acord des d'allà on fossin perquè passéssim junts el Nadal. I no sé, va ser en aquest moment, que vaig començar a sentir una cosa molt estranya dintre, una cosa que no havia sentit abans per ningú, una barreja de sentiments que em mantenien amb la boca tancada perquè si hagués dit alguna cosa la veu m'hagués sortit una mica estranya.

Han passat uns quants anys des que vaig tornar a la casa on vaig néixer. De vegades somric pensant en els esforços que s'han de fer per fer-se un lloc en el lloc equivocat. Em va passar a mi i passa cada dia a molta gent.

Encara ara, després de tant temps, el cor se'm esvera una mica quan penso en aquella vetllada i aquell matí asseguts a l'escala del llenyer quan vam evocar junts aquells dies de la nostra infantesa. Vaig desitjar amb totes les meves forces que no marxés mai, que es quedés en aquesta casa, al meu costat, que no podia deixar passar aquella oportunitat. Havia vingut d'aquella manera tan inesperada i després d'aquells dies jo no volia que s'acabés la màgia. I des d'aquell dia faig l'impossible perquè no s'acabi.

De vegades n'hi ha prou amb un petit "crac" perquè la vida prengui una direcció ben diferent de la que teníem pensada.

Auca de la consulta per la independència de Catalunya

que es festeja i es difon per la xarxa i per mig món

1. La llibertat no es demana, tenim dret a decidir. Vota el que et doni la gana, tant val el no com el sí.

2. Si és cert que en democràcia de tot es pot parlar clar, ¿com és que alguns no els fa gràcia que vulguem anar a votar?

3. Amb o sense dictadura, no fa gràcia als espanyols que ens imposen la cultura, tant si vols com si no vols.

4. "Por derecho de conquista" ens van fer empassar el borbó i ara amb els tancs a la vista engolim Constitució.

5. El seu concepte d'Espanya

és despòtic i excloent. Fa tres segles que ens escanya, aquesta mena de gent.

6. No estan pel federalisme ni per la diversitat i, com en temps del franquisme, ens imposen la unitat.

7. En l'esport no hi manera que ens admetin tal com som i ens fan alçar una bandera que és més pesada que el plom.

8. Per cada euro que aquí torna ens en cobren dos o tres i encara ens diuen amb sorna: "Com Espanya no hi ha res".

9. Si tenim clara una cosa, perquè ha quedat demostrat,

és que Espanya avui fa nosa. El que ens cal és ser un estat.

10. Ara, doncs, ja va sent hora de poder manifestar, als de lluny i als de la vora, on porta el seny català.

11. Què voleu més democràtic que un referèndum obert? Què voleu de menys dogmàtic? Què voleu amb més encert?

12. Tenim dret a dir la nostra i que es vegi com pensem. L'Estatut és baix de sostre. Catalans som i serem!

13. Apa, gent, no fem més l'ase i exercim el dret a vot. Que ningú no es quedi a casa

arrupit i amb el cap cot.

14. I escrivim la nova història fent un gest de llibertat seguint la convocatòria per la nostra dignitat.

15. Permeteu-me, doncs, que acabi com el canonge Collell, un vigatà que era un savi i que era tot un gat vell:

16. «No captem el dret de viure, dret que no es compra ni es ven, poble que mereix ser lliure, si no l'hi donen, se'l pren».

Lo Gaiter del Calders
Manresa. Pla de Bages, 2010

Muca de Joan Maragall (1860-1911)

Gran poeta intuïtiu i assagista incisiu

1. Què és aquest terrabastall que fan a cal Maragall?

2. És el quart fill que rondina, de la senyora Gorina.

3. Molt content el pare es veu, ara que ja té l'hereu.

4. Vol que sigui un empresari. Ell, de gran, diu: "Ni pensar-hi!"

5. Com a molt seré advocat. Sóc poeta extasiat"

6. I és que tot a escriure invita, com bé diu l'Oda infinita.

7. Tradueix l'alemany Goethe i entra al Brusi amb el cap dret.

8. Aviat li toca ser secretari d'en Mañé.

9. Es fa un lloc entre l'ofici i esdevé tot un patrici.

10. A Claror, l'amor declara que sentia per la Clara.

11. Bella esposa de qui té tretze fills, tot un planter!

12. Com pertoca a tot artista decadent, d'ànima trista,

13. ... participa moix i a mitges en les festes que fa Sitges.

14. Llegeix Nietzsche, i a Paternal fa un canvi fenomenal.

15. Vitalista, ara ens convida que visquem a fons la vida.

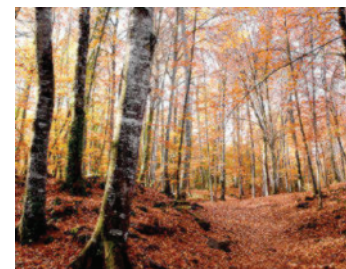
16. Maragall, amb gran mestratge, descriu natura i paisatge.

17. Qui no recorda una vaca que era cega, mansa i flaca?

18. O aquell ametller florit, "dies ha que t'he delit!"?

19. La fageda d'en Jordà, vora a Olot, damunt del pla?

20. O el poema Les muntanyes, que li surt de les entranyes?

21. Per ell collir la ginesta era com fer una gran festa.

22. Escriu les Visions i cants que és un llibre dels més grans.

23. On descriu el tarannà que té el geni català.

24. Amb herois d'avui i ahir com don Jaume, fra Garí,

25. Serrallonga, el comte Arnau, que no troben mai la pau,

26. ... o l'inquiet mal caçador que a la caça té addicció.

27. Els cants tenen gust de terra: La senyera, els Cants de guerra...

28. L'Empordà i La sardana que tot un poble agermana.

29. I com apunta la banya en l'aguda Oda a Espanya!

30. Són un crit de vitalisme i regeneracionisme

31. El nomena president l'Ateneu, i ell tot content,

32. L'elogi de la paraula hi llegeix des de la taula.

33. Bell assaig on ens descriu l'ars poètica que viu.

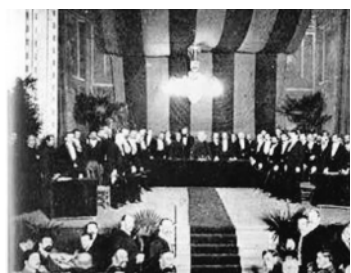
34. Per la Pàtria, Amor i Fe el fan mestre en Gai Saber

35. L'any 1906, Enllà és el nou llibre que fa.

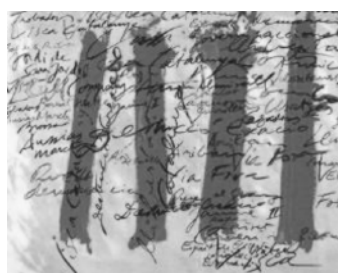
36. Ara es mostra més serè i al comte Arnau posa fre.

37. Participa en el Congrés de la Llengua, com qui més.

38. Amb Unamuno i Ortega es cartegen i té brega.

39. A tots dos deixa molt clar què vol dir ser català.

40. L'estiu de 1909 un fet tràgic el commou.

41. L'Oda nova a Barcelona tot aquell trasbals raona

42. A La ciutat del perdó contra el crim s'alça amb braó.

43. Poc a poc com en Nausica és més clàssic, mica en mica .

44. En Cant espiritual, un poema que és cabdal,

45. l'any abans de la fallida, un cop més canta la vida...

46. ... que no mor, que recomença en una major naixença.

47. Fins que l'any 1911 ara sí que tot s'enfonsa.

48. Maragall mor, se'ns en va. La seva obra quedarà.

Dites i refranys

Pel juliol, verol; per l'agost, most, i pel setembre, vi per a vendre.

Pel maig, sardina a la brasa i bon vi a la tassa.

Pel novembre, vi per vendre.

Pel que pugui ésser guarda el vi al celler.

Pel setembre les cabres a la serra i el vi a la gerra.

Pel setembre, vi per vendre.

Pel temps de les Carnestoltes, molt vi i moltes poca soltes.

Pel vell, sopa clara i vi bo és el millor.

Pel vell, sopes, caldo i vi bo és el millor.

Pels dies de Carnestoltes, molt vi i poques soltes.

Pels homes és bo el vi i pels infants és verí.

Per a fer camí, bon calçat i bon vi.

Per anar de camí, bon calçat i bon vi.

Per Carnaval, més vi que pa.

Per fer córrer el bocí el millor remei és vi.

Per l'agost calent, ni vi ni aiguardent.

Per l'agost, beu vi i deixa el most.

Per l'agost, most; pel setembre, vi per vendre.

Per l'agost, ni vi ni most.

Per la gent de marina, sopes amb vi és medecina.

Per les figues, aigua; per les peres, vi.

Per Nadal, ametlles torrades i algun porronet de vi; això és el que m'agrada a mi, però ve poques vegades.

Per pa es pot fiar, que per vi ni un maravedí.

Per Sant Andreu vi ja tindreu.

Per Sant Andreu, el vi millor és el que feu.

Per Sant Bartomeu sense pell, préssecs madurs i vi novell.

Per Sant Crispí el most ja és vi.

Per Sant Julià, guarda el vi i guarda el pa.

Per Sant Martí destapa el vi, i per Nadal comença a tasta'l.

Per Sant Martí mata ton porc, posa les olives al topí, destapa la bóta, beu ton vi i convida el teu veí.

Per Sant Martí tasta el teu vi, i per Cap d'Any ja et farà dany.

Per Sant Martí, beu del bon vi i deixa l'aigua pel molí.

Per Sant Martí, castanyes i novell vi.

Per Sant Martí, destapa, tasta i tapa el vi.

Per Sant Martí, enceta la bóta del vi.

Per Sant Martí, l'aigua al molí i tasta el vi.

Per Sant Martí, l'oliva al topí, barra el teu vi i convida ton veí.

Per Sant Martí, la bona vella tasta el vi.

Per Sant Martí, mata el porc i enceta el vi.

Per Sant Martí, tapa la bóta del bon vi.

Per Sant Martí, tapa la bóta i tasta el vi.

Per Sant Martí, tasta la figa i tapa ton vi.

Per Sant Martí, tot most és bon vi.

Per Sant Mateu sembra el teu vi, i si no en tens, vés a Manlleu.

Per Sant Pau i Sant Vicenç Sever, el vi al celler.

AVARÍCIA

(1ª part).
(1ª part).

Recull a càrrec
d'en Ricard-Joan Colom

(Pot ser lliurement reproduït).

“Sols hi ha una avarícia honrosa: la de les paraules” (Constancio Vigil, 1876-1954, escriptor i periodista veneçolà).

LA “POBRESA” I EL REZEL INSA- CIABLE DE L’AVARÍCIA.

“L’avarícia sempre és pobra” (Samuel Johnson, 1709-1784, poeta, lexicògraf i crític anglès).

“Per a la nostra avarícia allò que és molt és encara poc, i per a la nostra necessitat allò que és poc és molt” “El pobre manca de moltes coses, l’avar, de tot” (Luci Anneu Sèneca, 4 ó 2 a.C.-65, escriptor i filòsof estoic bèticoromà).

“...els homes veuen més de gust una barra d’or que totes les obres mestres d’Apel·les i Fídies i els altres grecs folls, com ells els anomenen” “Qui és aquell qui veieu avui entrar dins un temple, per a invocar-hi els déus a fi d’atènyer la perfecció de l’eloqüència o per a descobrir les amagades deus de la filosofia? Ni tan sols els demanen la salut” (*El Satiricó*, atribuït a Gaius Petronius Arbitr, ca. 27-66 d.C., cortesà gal a la Cort de Neró i “àrbitre de l’elegància”).

PETRONI ARBITER. ST. BASILI EL GRAN.

“Tot el que l’ull veu, l’avar ho desitja granment, i mai no se sadollarà de cobejar (...). Però quan podràs servir-te de les riqueses presents? Quan podràs gaudir-les tu, que sempre maldes per continuar emparant-te’n? *Ai els qui ajunteu casa amb casa i camp a camp annexioneu, fins a ocupar tot el lloc, llevant-lo al veí!* (Is 5,8). I, doncs, què fas tu?” (*St. Basili el Gran*, 329-379, capadoci, Pare del monaquisme oriental, bisbe de Cesarea).

“Avarícia és viure en la pobresa per por a la pobresa” (*St. Bernat de Clairvaux/Claravall*, *1090 ó 1091-†1153, teòleg i predicador francès medieval).

“Sotsmès d’hom avar es fort sotsmès” “Tot hom avar es lladre” (*Llibre dels mil Proverbis*, de Ramon Llull, 1235-1315, català de Mallorca, místic i savi).

“L’avar diners ajustara,
essent tant foll;
creent que el diner tot mal toll,
sens mils menjar e jaure moll
los vol haver,
e null senyal se pot haver
que li vinga per lo diner;
e viu content
a son semblant, més famolent
té l’apetit continuament;
e viu penat,
car per null temps veurà acabat
son foll voler. E fos bastat
a nombre aquell!
Sent e no sap la dolor d’ell,
Perquè és la causa dins sa pell,
e no en l’or.
Qual es l’avar sens esta ’rrore?
Del qu’imagina ser senyor
no és menys que esclau

D’aquestes fins parlar no-m plau...” (Ausiàs March, senyor de Beniarjó, la Safor, soldat i falconer reial i catalán, *de amor maestro*, *1397 ó 1400- †1459, València).

“La pobresa vol algunes coses, el luxe moltes, l’avarícia ho vol tot” (Abraham Cowley, 1618-1667, poeta anglès).

“L’avarícia comença quan s’acaba la pobresa. El dia que l’impressor va veure la possibilitat de fer diners, l’interès li desplegà una intel·ligència material del seu propi estat, però àvida, suspicax i penetrant” (*Les il·lusions perdudes*, 1843, d’Honorat de Balzac, 1799-1850, novel·lista realista-romàntic, mig occità).

“El castell fou la perdició de don Magí. Aquella carronya de donya Tuies l’hi tirava a la cara, cada dia, com una gran dissort, com un disbarat que sols es podia ocórrer a un home mancat de sentit comú, incapaç de menar una família, de dur el pòndol d’una casa. I no bastava que el notari oposés a tals greuges que el primer pas d’aquella adquisició es devia precisament a qui tant el recriminava.

-Jo no coneixia el castell sinó per fora.

-Ni jo gens més.

-Tu tenies obligació de mirar-t’ho millor. Aquestes no són coses de dones, però sí un deure vostre; i ja estic cansada de sentir-me que la culpa és meva. Jo no et vaig aconsellar sinó que li deixessis els primers 300 duros al 20%, i tu encara els hi vas bestreure al dotze. Tu i ningú més en té la culpa; tu, que tota la teva vida has estat un somiatruites i res més; que sense mi no hauries mai fet res de positiu: disbarats sobre disbarats i sempre disbarats. Estaríem carregats

de terra per a engreixar pagesos, i nosaltres cantant els goigs de sant Prim” (*L’Escanyapobres*, 1884, de Narcís Oller, 1846-1930, primer gran novel·lista català de la Renaixença).

EGOISME I AVARÍCIA HUMANES

“Els qui veneren l’or en un món tan corromput com aquest tenen almenys una cosa per implorar en defensa de llur idolatria: el poder del seu ídol. Aquest ídol pot vantar-se de dues peculiaritats: és venerat en tots climes, sense un sol temple, i per totes les classes, sense un sol hipòcrita” (Charles Caleb Colton, 1780-1832, poeta i assagista anglès).

CHARLES CALEB COLTON.

“Aquests experts sense fills no han copsat que, pel capbaix durant els darrers nou milions d’anys, des que el primer nin isqué a quatre grapes del fang primordial (on sa mare li havia interdit de jugar), els xiquets no han tingut més que una única filosofia, i aquesta és el recel: *-És meu! És meu! És meu!*” (Bill Cosby [William H. Cosby Jr.], *1937, humorista i escriptor afroamericà).

“En David se sentí terriblement humiliat per la sordidesa de son pare. Li havia calgut patir el flux de les raons, vils, ploraneres, gasives, comercials a través de les quals el vell avar argumentà la seva negativa. Amagà el seu dolor al fons de l’ànima en veure’s tot sol, sense suport, i en descobrir que son pare era un especulador, va voler, per curiositat filosòfica, conèixer-lo a fons. Li féu observar que mai no li havia demanat res de la fortuna de sa mare. Si aquesta fortuna no podia entrar en compensació del preu de l’obrador, com a mínim hauria de servir per a l’exploració comuna. -La fortuna de ta mare-digué el vell Séchard- era la seva bellesa i la seva intel·ligència” (*Les il·lusions perdudes*, 1843, d’Honoré de Balzac).

“.. Glennie, aferrant-se a la mesquina herència æ els pocs diners de l’assegurança de vida del pare i el producte de la venda del moblesæ, havia rebutjat l’oferta d’acolliment de la tia Polly, invocant amenaçadorament la llei” (*The Keys of the Kingdom / Les claus del Regne*, d’Archibald Joseph Cronin, 1896-1981, escriptor escocès).

“Qui sovent hom avar prega, sovent se penet” (*Llibre dels mil Proverbis*, de Ramon Llull, 1235-1315, català de Mallorca, místic i savi).

“D’avarícia les has notades, e de poca fermetat e de presumpció. Oh, fort has gran culpa d’haver dit semblants paraules! E no saps tu que les dones necessàriament han a ésser un poc tinents, per ço com no han manera de gonyar e volen fugir a fretura? Si prenen per ventura marits vells, fan-ho per

tal com llurs parents o amics ho volen; e són-ne mills maridades a vegades que dels jóvens, qui les menyspreen e les obliden per altres qui no mereixen ésser llurs serventes. E aquells fan-les amar e honrar així com si mateix; e lladoncs elles estan fermes en amor, pus veen que els fet semblant. E fan bé que es preen de llur honor, pus ho mereixen, car a bona dona no hi basta greu. Si bé haguesses considerat aquests vicis quant regnen en los hòmens, per ventura no hagueres parlat tan llarg de dones. Qui poria parlar suficientment de l'avarícia d'aquells, inconstància e presumpció? Poques coses són que no faessen vui per diners: llogrejar, llagotejar, fer mals contractes, espiar altres, matar, enganar, difamar, testificar falsament, robar, acusar, mentir, pellejar, emparar mals hòmens e plets injusts, descarregar ab llur enginy dones e donzelles e lliurar-les a altres, sien d'açò testimonis. No pot hom res tenir en ells: ara seran d'una intenció, adés d'altra; quan se gitaran al llit vos prometran una cosa, e quan se llevaran no hi haurà res fet; sens tota vergonya negaran ço que dit e jurat hauran. Cascuns se tenen per bastants, no solament de regir un regne, mas tot lo món; e per poc que hagen, solament que puixen passar temps sens gran treball, no volen res fer, ne mostrar a llurs fills ciència o art ab què puixen viure, ans se gloriegen que aquells vagen bé arreats, brodats e encavalcats, així com si eren fills de grans mestres, e es deporten e prenguen lo bon temps mentre durarà; puis covendra'ls a furtar o mendicar per lo món, a gran llur confusió e vergonya" (*Lo Somni*, 1399, segons en Bernat Metge, *ca. 1340 a 1346-1413, cortesà reial i escriptor català protoateu, empresonat per acusacions de corrupció arran la tèrbola mort d'aquest rei).

RESULTATS DE L'AVARÍCIA

■ "I doncs, sàpies ço, tu, home: que la manca de corretja vol dir obrar a tort. Vigila que l'avarícia i el vici no et menin a llargues dolors" (*Dhammapada*, "Afanya't i lluita", 18/248).

■ "L'home avar és com la terra sorrenca erma del desert que xucla tota la pluja i deixa la rosada amb avarícia, però que no fa brostar cap herba fructífera o plantes per al benefici d'uns altres" (Zenó d'Elea, 490?-430? a. de C., filòsof grec).

■ "L'àvar mai no fa res de bo, tret de quan li ve la mort" (Lucius Anneus Sèneca, 4-2? a. de C.-65 d. de C., filòsof estoic beticoromà).

■ "Crec que els Immortals (déus) volen que tot rutlli així, perquè ara no creu ningú en les divinitats, hom no dejuna, ni fan cas de Júpiter, ni pensa ningú més que en l'or...Els déus, oblidats als temples, tenen els peus embolicats en llana, i com a càstig a la nostra impietat, els camps romanen eixorcs" (*El Satiricó*, atribuït a Petroni, cortesà gal a la Cort de Neró, "arbiter elegantiarum").

■ "Perquè l'arrel de tots els mals és l'amor als diners" (1ª Llettra a Timoteu 6:10, de l'apòstol Pau de Macedònia estant, ca. 63 d. C.).

■ "Satisfacció en hom avar no ha lloc" "Tot hom avar fa més per paor que per amor" "Qui no ha caritat es avar" "Hom avar a tard riu" "Hom avar no ha res" (*Llibre dels mil Proverbis*, de Ramon Llull, 1235-1315, català de Mallorca, místic i savi).

■ "(Brunetto) ataca violentament els florentins i els tracta de raça àvara, envejosa i ensuperbida" "Dante respon que la gent nova i les ràpides fortunes havien engendrat tant orgull i immoderació, que la mateixa

Florència se'n planyia" (*L'infern* a "*Divina Comèdia*", de Durante / Dante Alighieri, 1265-1321, poeta florentí).

■ "Qui s'accontenta amb no-res ho posseïx tot" (Nicholas Boileau-Despréaux [Nicholas Despréaux], 1636-1711, poeta, gramàtic i crític francès).

NICHOLAS DESPRÉAUX. HENRY FIELDING.

■ "Feu dels diners el vostre Déu, i us turmentarà com el diable" (Henry Fielding, 1707-1754, escriptor anglès).

■ "L'avarícia, com l'amor, té el do de la visió futura dels esdeveniments, els enumera, els apresca" (*Les il·lusions perdudes*, 1843, d'Honorat de Balzac).

■ "L'avarícia és el fonament de l'estalvi—o sigui de la civilització. El que assenyalava la diferència entre el salvatge i el civilitzat és l'avarícia. Un món de dilapidadors seria inhabitable" (*Obres Completes* 12 p.161, de Josep Pla, 1897-1981, escriptor i periodista català).

■ "Pobres atribolats

plens de defici i d'"estrés"
on anireu quan arribeu

al trist enlloc que entre tots heu creat" (*Vull somiar el demà*, de Miquel Martí i Pol, 1929-2003, poeta català d'esquerres).

■ "Cadascú fa o despén el que considera escaient, el que entén que ha d'invertir. I, si fos gasiu, les males conseqüències seran, a la llarga, per a un mateix, potser no pas de manera material, però sí de manera espiritual. Per això, entenc que una bona lectura de la Bíblia és molt ampla de mires, diguem-ne que liberal, com dient: tal faràs, tal trobaràs, és una qüestió de lliure consciència, de maduresa humana" (Autocitació).

VICTÒRIA SOBRE L'AVARÍCIA

■ "Quan l'avarícia dels seus explotadors l'oprimia, la Saviesa li féu costat i l'enriquí. El va guardar dels enemics i el va protegir dels seus paranyes. El proclamà vencedor en una lluita aferrissada, perquè entengués que no hi ha res més fort que la fidelitat a Déu. La Saviesa no va abandonar el just que havia estat venut com a esclau i el preservà del pecat. Baixà amb ell al calabós, però no va permetre que es quedàs empresonat, sinó que li va procurar el ceptre reial i l'autoritat sobre els mateixos que l'oprimien. Així demostrà la falsedat dels seus calumniadors i li va donar una glòria eterna" (Saviesa 10:11-14, llibre deuterocanònic de la Bíblia escrit en grec, potser del rei Salomó, probablement recopilat a Egipte cap al 200 a. C.).

AVARÍCIA DISSIMULADA

■ "No cregues hom avar de ton bé" "Hom avar enveja tots sos veïns" (*Llibre dels mil Proverbis*, de Ramon Llull, 1235-1315, català de Mallorca, místic i savi).

■ "El Papa Juli II féu servir, és cert, la seva reputació de liberal per accedir al Papat, però a partir de llavors no pensà a servir-la a fi d'estar en condicions òptimes per fer la guerra (...) Per tant, un príncep deu témer poc els retrets de gasiu si així no es veu obligat a despullar els seus súbdits, pot defensar-se, no es veu reduït a la pobresa i al menyspreu ni forçat a esdevenir rapaç. L'avarícia és aleshores un dels vicis que asseguraren el seu regnat" (*El Príncep*, cap. XVI, 1513, llibre inspirat en la figura de Cèsar Borja i Ferran el Catòlic, de Niccolò di Bernardo dei Machiavelli, 1469-1527, autor florentí).

■ "L'amor a la glòria, una virtut! ¡Estranya virtut la qual es fa ajudar per tots els vicis; que rep per esperons l'orgull, l'ambició, l'enveja, la vanitat, algunes voltes inclús l'avarícia! ¿Titus hauria estat Titus d'haver tingut per ministres Sejà, Narcís i Tigel·lí?" (*Chamfort* [Nicholas-Sebastien Roch], 1741-1794, moralista il·lustrat francès).

■ "El conservadors anglesos s'havien imaginat per molt de temps que eren els entusiastes de la monarquia, de l'església i de les belleses de l'antiga Constitució anglesa, fins al dia de perill, en què els van extraure la confessió que són entusiastes sols del lloguer (que en treuen)" (Karl H. Marx, també Moses Levy Mordecai, 1818-1883, economista i pensador socialista juevoalemany).

■ "Si algú no té de res, allò primer serà que mengi, encara que sia d'una ONG. És la diferència entre la vida i la mort, per molt que els progres diguin que és "paternalisme" o coses així. "Qui salva una vida, salva un món sencer" (Talmud) i tothom podríem ser Herr Schindler, però és més còmode pontificar "això ho havia de fer l'Estat" i quedar-se tan tranquils" (Autocitació).

L'AVARÍCIA ÉS DESTRUCTIVA I EMOGIDA

■ "A la Terra n'hi ha prou per satisfer les necessitats de tothom, però no tant com per a satisfer l'avarícia d'alguns" (*Mahatma Gandhi*, 1869-1948, independentista i místic indi).

■ "Null hom no ha tanta de fretura con ha avar" "Null hom no entén tan poc raó com hom avar" (*Llibre dels mil Proverbis*, de Ramon Llull, 1235-1315, català de Mallorca, místic i savi).

RAMON LLULL.

NARCÍS OLLER.

■ "...l'Escanyapobres s'ensenyorí de tot el casal, l'escorcollà de cap a cap, i hi trobà un sens fi d'amagatalls que feien les seves delícies. Féu mudar el pany de la porta forana, trobà en l'hort una bona soca de cirerer per a barrot, apuntalà fortament les

finestres més somogudes, i, així assegurat, sense altre company que el mul mossegair, no temé ja lliurar-se a una llei de joc un bon xic estrany. Consistia a distribuir les talegues per diversos amagatalls de distints pisos, i a passar llargues hores de la matinada i del vespre recomptant les unces i dobles, mudant els saquets de lloc cada dia. (...) Així els visitava d'un a un, els feia estacions amb fervor religiós, on desplegava tota la idolatria de què parla sant Pau; els portava una estoneta a frec del cor, i, amb llur trasbals i diferència notada en comptar, es feia la il·lusió d'ésser més ric. Sense cercar gaire, trobà encara, per golfes i magatzems, portes velles, i trossos de biga i de mobles corcats que li servien de llenya per a coure les farinetes, així com els llibres de don Guillem per a encendre el foc" "I, embriagats per la passió (de l'avarícia), tenien disputes i gelosies de criatura, i a voltes braonades de fera, que, altre cop persones, es perdonaven per la por dels testaments i altres lligams. Enmig dels seus entendiments, una talega sobre el pit, oberta i premuda amb amor, tot sovint eixia l'Oleguer, bo i plorant, amb allò dels lladres: -Per res, per res del món no donis ni un *quarto*: sents? Mira, quines dobles de quatre! Semblen girasols! Vés qui se'n desfà! Bé en tenim prou, de diners, a fora!" ("L'Escanyapobres", 1884, de Narcís Oller, 1846-1930, primer gran novel·lista català de la Renaixença).

AVARÍCIA, MALÍCIA, POR I VICIS.

◆ "Per a la nostra avarícia allò que és molt és encara poc, i per a la nostra necessitat allò que és poc és molt" Lucius Anneus Sèneca, 4-2? a. de C.-65 d. de C., filòsof estoic beticoromà).

◆ "A hom avar no demanes consell" "A hom avar no cerques negun bé" "Hom avar no sàpia tos secrets" (*Llibre dels mil Proverbis*, de Ramon Llull, 1235-1315, català de Mallorca, místic i savi).

◆ "Dante demana per què els irats, luxuriosos, goluts, malbaratadors i àvars que adés havia vists, no ocupaven lloc a la ciutat de Dite, i Vergili li respon fent-li esment de la diferència que, segons la doctrina aristotèlica, hi ha entre la incontinença i la mol·lície violenta: en la intemperància preval el sentit per damunt la raó; la mol·lície és un mal ús de la mateixa raó" (*L'infern* a "*Divina Commedia*", de Durante / Dante Alighieri, 1265-1321, poeta florentí).

◆ "L'home avar son bé en diners està,

i en lo delit del coit, lo fembrer;
l'hom ergullós desiga honorat ser,
mas entre si açò divers serà.
Molt hom avar lo llogre té per mal,
e vol robar en places e camins;
si bé ells avars volen guany a part dins,
en lo guanyar u d'altre és desigual"

(Ausiàs March, senyor de Beniarjó, la Safor, soldat i falconer reial i *catalán, de amor maestro*, *1397 ó 1400- †1459, València).

◆ "Els qui creuen que els diners ho fan tot, solen fer qualsevol cosa pels diners" (François Marie Arouet *Voltaire*, 1694-1778, filòsof racionalista i escriptor il·lustrat francès).

◆ "L'amor a la glòria, una virtut! ¡Estranya virtut la qual es fa ajudar per tots els vicis; que rep per esperons l'orgull, l'ambició, l'enveja, la vanitat, algunes voltes inclús l'avarícia! ¿Titus hauria estat Titus d'haver tingut per ministres Sejà, Narcís i Tigel·lí?" (*Chamfort* [Nicholas-Sebastien Roch], 1741-1794, moralista il·lustrat francès).

CHAMFORT.

◆ "Rapine, avarice, expense,

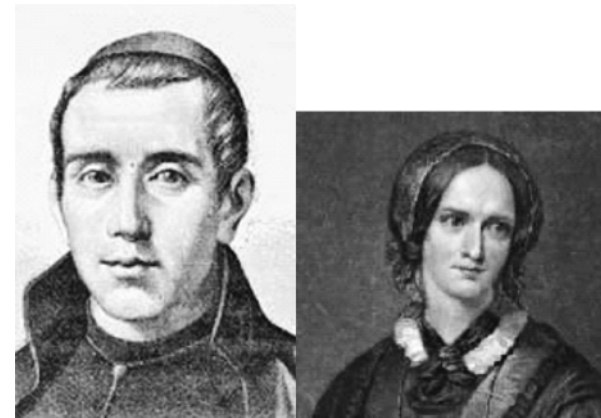
*This is idolatry; and these we adore;
Plain living and high thinking are no more" /*

"Rapinya, avarícia, malbaratament,
Això és la idolatria; i tot això adorem;

De vida senzilla i d'alts pensants ja no en queden"
(William Wordsworth, 1770-1850, poeta anglès).

◆ "Mancades d'exercici, les passions s'encongeixen enaltint les coses més minses. Aquesta és la causa de l'avarícia i de la xafarderia que empesten la vida provinciana. Ben aviat la imitació d'idees lloques i de maneres mesquines senyoregen la persona més distingida. Així moren homes nats grans, dones que, educades pels ensenyaments del món i formades per esperits superiors, haurien estat encisadores" "Amb prou feines, després de dos-cents anys de veïnatge, després d'una aliança amb una de les famílies primordials, una família vinguda d'una altra província és adoptada; als ulls dels autòctons és com si acabassin d'arribar al país. Els Prefectes, els recaptadors generals, les administracions que s'han anat succeint durant més de quaranta anys han mirat de civilitzar aquestes famílies antigues, encimbellades en llur roca com a corbs alterosos: les famílies han acceptat llurs festes i banquets; però s'han negat sistemàticament a rebre'ls en les pròpies cases. Sorneguers, denigrants, gelosos, gasius, aquests llinatges casen entre ells, formen un reclòs tancat que no hi deixa penetrar ningú, ni tampoc eixir-ne; ignoren les creacions del luxe modern. Per a ells, enviar un fill a París és perdre'l. Aquesta prudència explica els costums i les tradicions antiquades d'aquestes famílies, afectes d'un reialime enecat, més devotes que no pas religioses, que viuen immòbils com llur vila" (*Les il·lusions perdudes*", 1843, d'Honorat de Balzac, 1799-1850, novel·lista realista-romàntic, mig occità).

◆ "Trobeu persones exemptes de lleugeresa, de cobejança, d'enveja, de malícia, d'esperit de venjança, però lliure d'aquesta exageració de l'amor pròpia que, segons la seva forma, es diu orgull o vanitat, hom no en troba gairebé ningú, bé podríem dir que ningú. El savi es complau en la narració dels prodigis del seu saber, l'ignorant s'assaboreix en les seves necieses, el calent conta les seves gestes, el galant les seves aventures, l'avar exalta els seus talents econòmics, el pròdig la seva generositat, el lleuger pondera la seva vivesa, el lent la seva seguretat, el llibert s'envaneix pels seus desordres i l'auster es delecta perquè la seva cara mostri als homes la mortificació i el dejuni" (*El Criterio*", de Mn. Jaume-Lluçia Balmes, 1810-1848, sacerdot i filòsof català).

JAUME BALMES.

EMILIE BRONTË

◆ "Un avar que hagués venut un bitllet de loteria guanyador per cinc xílings i es trobàs l'ensentdemà que ha perdut en l'operació cinc mil lliures, no podia haver mostrat més consternació que la que mostrà Heathcliff en contemplar a dalt la figura de del senyor Earsnhaw .

El seu rostre expressava, molt més clarament que qualsevol paraula, l'intens desesper per haver estat ell mateix l'eina que havia frustrat la seva venjança. Si hagués estat de nit, m'atrevesc a dir, que hauria intentat posar remei al seu error esclafant el crani de Hareton contra els esglaons;..." (*Wuthering Heights/Cims rúfols*", 1847, d'Emilie Brontë, 1818-1848, novel·lista britànica).

◆ "Un cop ric i motejat d'*Escanyapobres*, la seva conducta, tot essent la mateixa, obeïa a altres mòbils: a l'odi feréstec que cova tot foragitat. Amollit per la seva passió, acovardit pels anys i per la temor de perdre, tenia, pels diners, veritables tendreses, els disputava a tothom amb les astúcies més cruels" (*L'Escanyapobres*", 1884, de Narcís Oller, 1846-1930, primer gran novel·lista català de la Renaixença).

◆ "Les malalties cardíques més perilloses continuen essent l'enveja, l'odi i l'avarícia (Pearl Sydenstricker Buck, 1892-1973, escriptora estatounidenca, retratista de la vida pagesívola xinesa).

◆ "Els dropos i arpegats tendeixen a considerar-se esquerrans i socialistes. Els avariciosos solen ser de dretes, però també n'hi ha molts que es diuen esquerrans. A muntó vicis "tenen ideologia", i també prou virtuts. Els esquerrans no solen ser tan avariciosos ...per malfeineria (i si ho són a voltes d'alguna manera és dissimulant amb una bocafluixa d'esquerres que diu que tot ho han de solucionar els governs perquè ell no hagi de donar un cèntim a ningú), de fet no solen tenir-hi gaires ocasions tampoc. Igualment els dretans poden ser avariciosos per ser més actius. El mòbil que tenen és l'ambició. Sovint les aparents virtuts no són sinó manca de motivació i d'ocasió per a caure en el vici corresponent i la gent sol debatre's entre un vici i el vici oposat i es pensen que és virtut la manca del vici al qual no arribem" (Autocitació).

Llegeix i subscriu-te a

L'ESTEL

la revista dels empresaris

Tel. 971 85 85 80

Jordi Caldentey: Com podeu comportar això, mallorquins del PP?

Avui fa una setmana que hi va haver el congrés del PP. Quan va haver acabat, n'hi va haver una guarda, precisament els qui sempre seguit s'omplen la boca de "libertad de elección", que esbroncaren en Joan Flaquer, per haver-se permès la llibertat d'elecció de dirigir-se en mallorquí als afiliats que anaren a La Salle de Palma per conèixer el resultat de les votacions.

Quan l'interrompien amb aquella escandalera, en Flaquer es va aturar una estona i, llavors, es va adreçar en foraster a en Mariano Rajoy, que era a la sala, per dir-li que, a les Balears, "ens entenem igual" en les dues llengües oficials. Aquí en Rajoy, com a president, tocava dir que, com que vol "libertad de elección" i tothom s'hi entén igual, en Flaquer té tot el dret de triar el mallorquí per parlar en públic a Mallorca. Però no. Ben alerta.

Així és que ja sabem en què consisteix la "libertad" que prediquen segons quins elements: llibertat d'imposar el foraster a dins ca nostra i llibertat d'ignorar-hi el mallorquí primer i de prohibir-lo tot seguit.

Jo em deman quin mal havien fet els mallorquins que eren presents en aquella sala per veure com uns suposats companys de partit seus els escopissin aque-

ll menyspreu a la llengua que han apres dels seus pares, padrins i repadrins. Quin mallorquí de tots els qui eren allà dins hauria gosat posar-se a cridar en un congrés del PP a Castella o a Andalusia contra un dirigent d'allà pel simple fet que aquest hi parlàs en castellà o andalús? És tan sols imaginable, tan poca educació i tant de racisme? Mallorquins del PP! Els vostres pares, padrins i repadrins eren persones humanes. No subpersones.

De la seva boca, per tant, en sortien paraules, no renous. En sortien les paraules que vos ensenyaren i que feis servir a ca vostra amb els vostres fills. Com podeu comportar amb el vostre silenci un escarni com aquest, com si el mallorquí fos un llenguatge de moneies o de sers inferiors? Hauríeu callat si haguessin esbronat en Flaquer perquè, suposem, fos negre, o homosexual, o dona? És que ser mallorquí és una tara pitjor que qualsevol condició d'aquestes?

Idò per què callau? Sé cert que molts de vosaltres sou gent de bona fe. És legítim ser de dretes i, per tant, pensar que, si un s'hi esforça, ha de tenir més recompensa que un que bada. Com també

és legítim ser d'esqueres i pensar que tothom, sigui de casa rica o de casa pobra, té uns mateixos drets bàsics com l'habitatge, la sanitat, l'educació o una jubilació digna.

Però ni l'esquerranor ni la dretanor han d'anar fermades mai al principi racista que vol que els mallorquins siguem uns noinguns dins ca nostra. No sé què esperau a reconstruir aquell PP d'en Cañellas, que era comandat de mallorquins o, si no hi ha manera, a fundar un partit de dretes mallorquí que sigui realment en mans vostres. És que no vos mereixeu que vos tractin així. Els heu fet res mal fet a ells? Sé cert que no. Idò!

Reproduït de www.dbalears.cat

Jordi Caldentey. 13/03/2010

Govern pasterada PSOE/PSM

El PSOE-PSM remata el desmantellament d'emissores en català iniciat per Matas

Reproduït de www.dbalears.cat

L'emissora de Jiménez Losantos tapa a l'Illa Catalunya Informació

Catalunya Música i iCat fm també són sota amenaça. Albert Moragues diu que no hi haurà solució definitiva fins que no es faci el pas a la ràdio digital

E. Borràs | 14/03/2010

L'emissora de ràdio que emet vint-i-quatre hores de notícies en català, Catalunya Informació, ja no se sent a Mallorca. En lloc seu, al 97.1 de la freqüència modulada, se sent esRadio, l'emissora del diari electrònic Libertad Digital i on s'emeten els programes del periodista catalanòfob **Federico Jiménez Losantos**. Catalunya Informació no ha desaparegut tapada per una ràdio pirata, sinó per emissions legals. Jaume Matas, quan encara era president, concedí llicències a diàls molt pròxims als de Catalunya Informació, iCat fm (98.4 FM) i Catalunya Música (88.8 FM). L'emissora de notícies ja no se sent i les

altres dues continuen sota amenaça: en qualsevol moment poden desaparèixer tapades per cadenes amb més potència. De fet, Icat fm ja rep moltes interferències a Palma i, a temporades, ha desaparegut. Les tres emissores de la Corporació Catalana de Ràdio (93.3 FM) i Televisió, conjuntament amb Catalunya Ràdio, arriben a les Balears amb els repetidors instal·lats per l'Associació Voltor. Tal com passava abans de la substitució de TV3 per TV3Cat, no són emissions legals ni il·legals, sinó alegal. A més, les instal·lacions de l'Associació Voltor són força velles i gairebé obsoletes. Per això sovint hi ha talls d'emissió. Amb tot, el Govern no té previst fer-hi res de res, per ara.

Segons el conseller de la Presidència, **Albert Moragues**, no es preveu que es pugui resoldre aquesta qüestió fins que no es faci el pas de la ràdio analògica a la digital. De fet, però, no hi ha cap data per a l'apagada analògica de la ràdio i ni tan sols se sap si mai es durà a terme. De moment, doncs, les emissions de ràdio en català des de la Península continuen en perill d'extinció.

The New York Times denuncia la manca del català a les sales de cinema

Les evidències cauen pel seu propi pes i més encara aquelles que ho són de manera prominent i exagerada. Per això mateix, un article publicat aquesta setmana al rotatiu americà *The New York Times* ha indicat que "a la principal ciutat de Catalunya el català s'escolta a tot arreu excepte a les pel·lícules [...] molt poques són en català, al voltant d'un tres per cent de totes les que es projecten".

El text, que tracta sobre l'esborrany de la nova normativa de paritat entre català i castellà a les sales de cinema, està signat pel periodista John Tagliabue i ha indicat que la meitat de programes de ràdio i d'obres de teatre de la ciutat comtal -amb l'excepció dels musicals- són en llengua catalana menys les sales de cinema. L'article ha fet esment del gran volum immigratori que Catalunya ha patit els darrers anys i en aquest sentit ha defensat que la Llei del Cinema català, promoguda pel Conseller Joan Manuel Tresserras, és la "darrera oportunitat de mantenir la cultura catalana i la seva llengua": "La nova norma simplement està dissenyada per mantenir el que és l'ànima catalana".

Reproduït de www.tribuna.cat

La justícia a Catalunya:

Volem viure plenament EN CATALÀ PLATA FORMA PER LA LLENGUA

Poesia

Trossets de sa meva vida

CLIMENT GARAU I SALVÀ

Prest tendrà noranta set anys,
He vistes moltes de coses,
Més de dolentes que bones,
He passat moments estranys.
He conegut vells tamany
També els nous que han vengut
A cada un d'ells els jutj,
De tots ells en faig balanç.

S'ordre dins nostra nació,
És lo que és més desitjat,
Viure amb tranquil·litat
A no res tenir temor.
Te dona satisfacció,
Quant a no res tu tens por
És per tu un gran tresor
El viure sense temor.

Sa soca rama traurà,
Sa ramera per fer fruits,
I li donarà impuls,
Per poder los madurar.
Lo mateix li passarà
A la nostra gran nació,
Si te bona direcció,
Aquí la pau regnarà.

Amb sa guerra amb vaig trobar,
Allà a dins Barcelona,
Això no era el meu compte,
Això que allà em va passar.
Per tres dies hi vaig anar,

I a Mallorca tornaria
Amb això m'equivocaria,
Tres anys en guerra lluitar.

Dotze duros me'n vaig dur
Per tres dies estar allà
I se guerra començà,
No l'esperava ningú.
Era un moment insegur,
Per tot ses bales xiulaven,
Rojos i negres lluitaven,
Anaven de tu per tu.

Els doblers vaig acabar,
Que de Mallorca duria,
Sense duros ni família,
Que me pogués ajudar.
Ben perdut me vaig trobar
Cercant la salvació,
Sols trobí un companyó
Que me va orientar.

A Pedralves has d'anar,
Que recluten molta gent,
Allà formen regiment,
Per una tropa formar.
Allà em vaig encaminar
Per veure lo que hi havia,
Una grossa algarabia
Allà jo m'hi vaig trobar.

En Durruti allà hi havia,

Com a cap ell figurava,
A ell jo me presentava,
Es nom me demanaria.
La gent anava i venia,
Els qui estaven allistats
Estaven assabentats,
De tot allò que hi havia.

L'endemà tots a la cita
En Durruti me digué:
Demà t'has de presentar,
En la tropa has de formar.
Que llista jo passaré.
A n'això jo li vaig dir
Que família no tenia,
De cap duro disponia,
No me'n puc anar d'aquí.

Amb això ordres donà,
A sa gent de sa cantina,
Un plat de calent duria
Panet per acompanyar.
Matalasset me lliurà
I manta per tapar-me,
Vaig poder consolar-me
Sa fam me va espessar.

A les nou del dematí,
Tot Pedralbes quedà ple,
Ho va ser de bondevé
sa gent que va acudir.
Amb un diferent vestir,

Anavem els milicians,
Molts d'ells anaven cantant,
Com si fos festa estar-hi.

En Durruti feu formar
Aquella molta de gent,
Amb una veu molt potent,
Digué: a mi m'he d'escoltar,
El consell que vos darà
Vos ha d'entrar dins el cor
Lo que aquí vos diré jo
Cap moment heu d'oblidar.

No conec sa procedència
Dels molts que aquí formau,
Però se que tots pensau,
Oferir gran resistència.
Amb vostra benevolència
I un molt bon compliment,
Sa Divisió en tot moment,
Honrarà seva presència.

Sa honra demostrareu
Se pot dir en tot moment,
Respectau la noble gent
Pels llocs per on passareu.
Cap dona violareu,
Ni cap gallina robar,
Tots aquells que pecareu
Sota les bales caureu.

Dites i proverbis

Per Sant Valentí trascola ton vi.

Per tirar aigua al vi sempre és prou de matí.

Per un cigaló de vi no esperis el camí, per dos no el
perdràs si vas amb gos, i tres vici ja és.

Pera, préssec i meló, volen el vi falló.

Peres i meló volen vi felló.

Planta vinya... quan el vi estiga barat.

Pluja de gener, blat al graner i vi al celler.

Pluja de Sant Joan, lleva vi i dóna pa.

Pluja de Sant Joan, mal per l'oli, pel vi i pel blat.

Pluja de Sant Urbà lleva vi i no dóna pa.

Pluja pel gener, blat a la sitja, i vi al celler.

Pluja per Sant Albí, ni palla ni vi, ni herba ni lli.

Pluja per Sant Cebrià, pren most i fa el vi clar.

Pluja per Sant Joan, lleva vi i no dóna pa.

Poc vi, pa de casa, no gaire carn, peix i verdura i
llegum, abundant.

Ponent, l'aigua fresca i el vi calent.

Porc amb vi del vell en fa nin.

Porc fresc i vi novell, al cementiri amb ell.

Porta desgràcia no poder beure vi i beure aigua.

Posar aigua al vi fa mesquí.

Predica més un petricó de vi que cent frares agustins.

Quan arriba Sant Andreu el vi ja es pot dir vell.

Quan canta el mussol abans de brotar el cep, any de
molt vi.

Quan del vi sento l'olor, Maria, ja no sóc jo.

Quan el pagès està amoïnà, o li sobra vi o li manca
blat.

Quan el vi bull, dóna-li aire pur.

Quan el vi entra, el secret surt.

Quan el vi és bo i l'aigua clara, millor és el vi que
l'aigua.

Quan el vi estigui barat, planta vinya.

Quan es floreix el vi madura el raïm.

Quan hi ha pa i vi, el rei pot venir.

Quan hi ha poc vi beu primer.

Quan l'Encarnació és aquí ofega el vi i vés-te'n a
dormir.

Quan la barba es comença a emblanquir, deixa la
dona i agafa el vi.

Quan la formiga treballa, raïm i vi a la parra.

Quan Nadal cau en dimarts, pa i vi de totes parts.

Quan per Sant Vicenç és clar es fa més vi que aigua.

Quan sento l'olor del vi ja no estic en mi.

Quan t'ofereixin vi no diguis mai que no; digues
sempre que sí.

Quan tenim pa ens falta coca, quan tenim coca ens
falta vi.

Quan tenim pa no tenim vi.

Quan vagis de camí no et descuidis la pipa ni et deix-
is el vi.

Quan vagis de camí no vagis sense pa ni vi.

Què hi ha pitjor que el diable? el vi.

Qui bateja el vi mereix la forca.

Qui bé beu bé alluca, qui té bon cap bé busca, qui té
bons peus bé truca i el bon vi mata la cuca.

P E T I T S A N U N C I S

AUTOMOBILS

TALLERS TORRENTS. Mecànica, neumàtics, aire condicionat. Adrià Ferran, 29. Ciutat. 971 420 518

EVOLUTION CARS. Tintat de llunes, retolació gràfica, retolació adhesiva, rètols, logos i marques. Homologats per I.T.V. Eusebi Estada, 117 So n'Oliva. Ciutat. 971 750 912

MECÀNIC LLUÍS. Lluís Martí, 99 Ciutat. 971 245 977

AUTOTÈCNICA MENORCA. Cotxes sense carnet marca AIXAM a 8.000 euróns. Menorca, 24 Manacor, 971 551 302

TALLER COLAU MOTORS. Manteniment, reparacions, pneumàtics, ITV. Valdívia, 2 Manacor. 971 553 850

MOTOR SPORT. Venta i reparació de motos usades i noves. Joan Miró, 14 Manacor. 638 561 825

GROC AUTOESCOLES. Avda. Jaume III, 25 Santa Maria. C/ des Menestrals, 21 Sineu. Sor Francinaina Cirer, 20 Binissalem. www.autoescoles-groc.com 609 641 816

TALLER LLUC RADO. Reparació general de l'automòbil. Plató, 17 Son Ferriol. 971 426 681

TALLERS D'ASIVAL. Mecànica, electricitat, xapa i pintura. Revisió ITV. D'Asival, 5 Polígon Can Valero.

tallersdasival@telefonica.net
971 759 568

CARROCERIES. Construcció i reparació. Venta i reparació de grues hidràuliques. Ollers, 3 Polígon de Marratxí. 971 604 162

MALLORCALIMPIA. Servei de grua. Reciclatge de tot tipus de vehicles de desfeta, tramitació de baixes i retirada. Valoració màxima en sinistres de menys de 5 anys. mallorcalimpia@hotmail.es 971 101 313

AGENT FIAT. Venta i reparació. Rafel Albertí, 153 Inca. 971 505 979

TALLER FIOU. Manteniment del vehicle. Suspensió, direcció. Frens ITV. Polígon de son Llaut (Santa Maria. Tel. 609 606 497

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Venc duplets adossat a Galatzó (Santa Ponça). 650 787 256

XALET a Los Damunt d'Alaró, venc per 749.000 euróns. Solar de 1.700 m². garaix i piscina. 661 427 008

NOU PIS.COM. Lloguer i venda de pisos. Plaça de Sant Jaume, 13 Manacor. 971 555 567

IMMOBILIÀRIA MALLORCA. Beate Pregler. Palma, 17 Sant Joan www.pregler-immob-

ilien.de. Tel. 667 078 450

ES VEDRÀ. Assessors immobiliaris. So n'Oliva, 8. Ciutat. 971 753 082 www.esvedrainmobiliaria.com

CONSULTING BALEAR IMMOBILIARI. Eusebi Estada, 113 A. 971 907 313

ASSESSORIA IMMOBILIÀRIA. Administració de finques, venda i lloguers de vivendes i locals Lepanto, cantonada Provença, 18-1. Manacor 655 810 921

TOMIR. Gestió immobiliària. Plaça Major, 18 Campanet. 971 509 158 www.buscocasa.com. tomir.es

NETEGES NORD. Cases (particulars i arrendaments...) Comunitats de veïns. Oficines i comerços. Finals d'obres. Manteniments. Mòbil 625 434 088 electrocorreu netegenord@hotmail.com Pollença

INFOCASACOLOM.COM. La seva immobiliària a Portocolom.

TERRA VIVA IMMOBILIÀRIA. Lloguer de cases a fora vila amb piscina a Mallorca i a Menorca. Si vols llogar per setmanes visita'ns al www.terraviva-mallorca.com carrer Major, 36 Alcúdia Tel. 971 546 426

IMMOBILIÀRIA ARBONA Construccions i promocions immobiliàries. Carrer de la Lluna, 92 Sóller Tel. 629 478 226 inmobiliarbona.com.

IMMOBILIÀRIA MUNAR. Promotora, compra-venta i lloguer ed'immobles, terrenys i locals comercials. Finançam la seva compra al 100% www.grupjm.es Duc de Rubí, 5 local, 3 Son Ferriol. 971 427 472

BOTIGUES I
MAGATZEMS

INFORMÀTICA MAGALUF. Venta i reparació d'ordinadors. Components, consumibles i perifèrics. Notari Alemany, 2 local, 5. 657 668 293

PLANTES I FLORS. Can Pel·lisseta. Plaça, 28 Campos. 971 650 317

NORMA CÒMICS. Còmic americà, europeu, independent, llibres d'il·lustracions, disseny

gràfic, narrativa fantàstica, posters... Pere d'Alcàntara Peña, 11 Ciutat. 971 919 980

BALESA. Garroves (i també triturades), ametlles i altres fruits secs, pinsos, cereals i farratges. Productes agrícoles. Carretera d'Alcúdia km. 13'800 Sta. Maria del Camí www.balesa.es 971 621 504

BOTIGAD'INFORMÀTICA UPI. Venta d'ordinadors i reparació a domicili. La Rambla, 44 B Campos. Tel. 971 650 155 jtoniadrover@gmail.com

PCBOX. Informàtica, servei tècnic, internet, jocs. Ronda des Port, 22. Manacor. www.pcbbox.com 971 843 899

BOTIGA MONTANA. Articles de regal, manualitats, bosses fetes de texans, bisuteria dels anys 40 i actual, adobs de bisuteria... Carrer de sa Mar, 69 Tel. 971 631 563 Sóller

NO ÉS PECAT. Botiga eròtica. Avinguda Salvador Joan, 86 baixos. Tel. 971 559 268 Manacor. manacor@noespecado.com

PASTISSERIA FRAU. Pamallorquí forn de llenya, ensaimades i pastissos. Sa Lluna, 7. Sóller

LLIBRERIA BOLIC. Educació i vida saludable. Tot tipus de llibres. Gran stock de conte infantil, educació, autoconèixement, teràpies alternatives. També trobaràs objectes de feng shui, de ioga, minerals, oracles i un gran assortiment en encens, ensensors, música per a infants, per meditar, ètnica, dansa del ventre, documentals, pel·lícules... Col·legi, 5 Capdepera. 971564434

CIÈNCIES OCULTES

CARTOMÀNCIA. Respostes clares i encertades. Manacor. 666 683 774

ASTROLOGIA, naturologia, tarot, numerologia, vidència, interpretació de somnis, paraciència. Einès Ojeda. Consultes a Manacor, Ciutat i Menorca. 651 072 677

TAROT, DESEMBRUIXAMENTS. Problemes de parella, protecció de males influències, desavenències familiars. Consultes amb hora prèvia. 971 299

719 607 716 683 Francesc

ASTRÒLEG: Eliseu Gallardo. Lectures particulars, classes particulars i grups, cita prèvia. Andrea Doria, 5 a sobreàtic. Ciutat. Gran Via 688-2-2 cantonada Girona de Barcelona. 696 840 643 www.Astroanamentesis.es

TAROT MIQUEL Treballs ocults, embruixaments i desbruixaments, protecció personal i negocis, expert en unió i tornada de la parella, protecció enemics. La voluntat. 971 293 967 610 213 002

CONSTRUCCIÓ I
ELECTRICITAT

TM REFORMES. Falsos sòtills, trespols tècnics, alumini. 609 073 472- 871 938 706

SISTEMES ELÈCTRICS. Simó Riera. Instal·lacions elèctriques i sanitàries. Carrer del Paradís, 59 Inca. 639 026 701

AIRE CONDICIONAT Robert i Sebastià. Alber, 3-K Son Verí Nou. 606 948 889

EUROWOOD. Parquet flotant de fusta natural. Jordi Sureda, 64. Manacor. www.eurowoodmallorquinadeparquets.com 620 658 924

JARDINERIA ES CARRITXÓ. Quinta Volta, 146. Es Carritxó. 619 408 608

CONSTRUCCIONS B&O. Construccions i reformes. Carrer Torrent, 9 s' Arenal. 608 583 305

BANYERES. A mida sense obra. Clima Hotel. Licorers, 169. Polígon Marratxí. 971 604 284

CALABUCH. Fontaneria, picapedrers, pintura, electricitat, ferreria, cristalleria, alumini i PVC. Llorenç Riber, 2 Ciutat. 871 962 760

XISCO MUNNÉ. Taller de torn i fressa, ajustador, realització de prototips, reparació i construcció de maquinària, fabricació de pinyols i rodes dentades, treballs artístics, elements de decoració. Isidor Antilló, 51 Ciutat. 971 278 822

BCLIMA Aire condicionat. Baix des Cos, 25, Manacor. bclima@hotmail.com 971 551 622

CRISTALLERIA DIAMANT.

ANUNCIAU-VOS A L'ESTEL

(les empreses 25 cèntims la paraula)

NomDNI.....

CognomsTel.

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el quadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:

L'ESTEL, Carrer Bellavista, 44. 07240 Sant Joan (Mallorca)

Murals de mirall, instal·lacions comercials, tancament d'alumini, cristall aïllant de seguretat, gravats i bisellats. Bartomeu Calatayut, 5 Son Cladera. 659 682 492

POLIMENTS I VITRIFICATS SASTRE. General Weiler, 29 Inca. 971 503 936

DECOMAR. Envernissats, lacats i pintats. Can Valero, 30 local 13. 629 905 185

PEP MASCARÓ. Reformes d'obra, fontaneria, electricitat, ferro... Can Mete, 6 Pòrtol. 971 797 155

CONSTRUCCIONS SERRA-GARAU. Garriga, 29 Pòrtol. 695 161 139 - 37

REFORMES EN GENERAL. Fontaneria, electricitat, pintura. Instal·lador autoritzat. Urgències 24 hores. www. Bypass.es, kz 654 036 929

BARCELÓ. Muntatges i reparacions elèctriques. Consultoria laboral i fiscal. Nuno Sanç, 23 Manacor. 637 372 306

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES, antenes satèl·lit, TDT, telefonia, centraletes digitals. TELMA Naus Poima, passatge A Local 25 Can Valero 971 760 400

HIPERMADERAS. Portes, finestres, persianes, trespols, llistons, gelosies, tarimes, cuines, pèrgoles ... i més. Fusters, 36 Polígon de Manacor. www.HIPERMADERAS.COM 971 555 182

CONSTRUCCIONS I REFORMES. Antoni Fernández. Cabana, 47-3-D. Pont D'Inca. 609 844 438

BANYERES A MIDA. Per un perfecte acabament en la deteriorada, fabricada en vidre acrílic. Fàcil instal·lació sense obres. Licorers, 169-170. Polígon de Marratxí. infi@hotelcanariassl.com. 971 604 284

MARGERES. Feim tot tipus de feina amb pedra. A la seca o amb pasta. 666 130 369

INSTAL·LACIONS I MANTENIMENT J. SOLER. Calefacció, aire condicionat, termos, canvis de canonades, pintura, picapedrers, reparacions i obres, electricitat, grup pressió instal·lació i piscines. 617321015

ENRAJOLATS I ALICATATS Professionals en construcció. Banyes, cuines, trespols de porcellana etc. 671 446 876 652 187 721

XESCMARTI. Paviment continu decoratiu. Paviment impresos, Cantó decoratiu, Enrajolats. Trespols. Sant Joan, 2 Sóller. 646 037 667 xescmarti.com

ECOELÈCTRICA. Electricitat en general. Energia solar. Cobertes fotovoltàiques. Instal·lador autoritzat. Manuel 646 825 308

PINTURES I LACATS. Biel Tugores. Pintura rústica, esponjats, estucats, façanes... Lluç, 180 Inca. 971 515 588

SERVEIS SANITARIS EU MOLL. Instal·lacions sanitàries, calefacció i piscines. Vicenç Buades, 40 Tel 971 865 061

CONSTRUCCIONS TOMEU RIBES. Constructors i margers. Sant Josep, 66 Vilafranca. Tel. 670 027 726

BALEAR DE MANTENIMENT I AUTOMATISMES. Automatitzi la porta. Basculant, enrrollable, corredora, batent. Venta, instal·lació i reparació. Contacte: 622 210 069 bma.amm@gmail.com

CONSTRUCCIONS JAUME I ROSSELLÓ. Doctor Fleming, 34 A Mòbil 607 858 666 jaumeirosello@terra.es LLubi

ESTÈTICA I PERRUQUERIA

SA PERRUQUERIA. Soldat Soberats Antolí, 18 Ciutat. 971 296 936

Gabinet d'Estètica Susana. Plaça des Tren s/n Sa Pobla. 971 542 695

PAZVENTURASPA. Gimnàstica facial, reflexologia facial, depilació natural. Massatges. Antoni Frontera, 9. 971 905 476

MIRANDA GYM. Carrer Guasp, 58. Plaça Sant Marino, 6 Coll den Rebassa. 971 267 994

DISSENYADORA DE MODA. Xisca Estremera. Confecció, transformació, arrenjaments. Joan Miró, 113A. 971 287 479 xiscaesmas@hotmail.com

DEMAR. Perruqueria i estètica unisex. Manicura, depilació. Aragó, 80. Ciutat. 971 249 689

PROFESSORADEIOGA. Isabelle Ravenstein. Palma, 17 Sant Joan. monpetit@ravenstein.couk. Tel. 618763970

JOANA SEGURA. Depilacions, tractaments corporals i facials, manicura, pedicura, maquillatge. Formentor, 75 Pollença. Demanau hora al 971 530 058

PERRUQUERIA I ESTÈTICA. Antònia Marín. Campanar, 1 Alaró. Demanau hora al 971 518 639

PERRUQUERIA UNIXEX CATI. Carrer Llaneres, 53 Santanyí. 971 653 001

SANDRAMENDEZ: Fotodepilació, fotorejuveniment, fototeràpia antiataques, fototeràpia antiacné. Sant Bartomeu, 114-2-B Consell 696 178 499

ESTÈTICA I MASSATGES MARI. Depilació, manicura, ... Massatges, antirues... i més coses. Carrer Cristòfor Colom, 28. Alcostat de Correus. Porto Colom. Tel. 639 013 315

CANA ROSETA. La perruqueria des de l'any 1931. Avinguda Baix des Cos, cantonada Sant Joan. Manacor. Demanau hora al 971 550 053

PERRUQUERIA DE SENYORES BARCELÓ. Carrer Ramon Muntaner, 43 Ciutat. Demaneu hora al 971 758 957

PERRUQUERIA DE SENYORES MAKÀ. Botànic Bianor, 19, s'Arenal de Mallorca. Tel. 971 260 756

BELLES FORMES. Depilació laser i normal, massatges, tractaments obesitat, tractament contra les rües, manicura... Pizarro, 13 Manacor. 971 559 533

L'INFINIT D'UN ESTEL. Tractaments corporals, thai massatge, quiromassatge, reflexoteràpia podal, reiki. Baix des Cos, 39 A Manacor. Demanau hora. 971 556 113

FUSTERIA I FONTANERIA

FUSTERIA AMENGUAL. Portes, persianes, armaris, porxos i cubertes, embigades, vidriera europea, decorats, cuines... Crèdit Balear, 10 interior nau A i B. Es Viver. 971 471 607

FUSTERIA ROCA. Mobles de cuina, bany, llibreries, parquet... Alferes Ribes Santandreu, 5 Ciutat. 609 325 792

KÄHRS. Parquet & inspiració. Venta, instal·lació i restauració de parquet flotant. Tarimes, revestiment de parets i sòtils. General Riera, 21 Ciutat. 971 203 702

FUSTERIA MIQUEL ÀNGEL. Mobles de cuina, bany, llibreries, parquet... Tinent Ferrà Fiol, 6 Ciutat. 971 907 591

NICOLAS CRISTALERO. Decoració, i acristallament en general. Metal·listeria en alumini. José Maria Usandizaga, 8 So n'Oliva. 971 209 239

ARAGÓ ANTONELLI. Fontaneria en general. Manteniment. Mateu Enric Lladó, 34-C-4-K Ciutat. 608 636 605-669 475 959

TONIJAUME. Armaris encastats, mobles a mida. Sant Rafel, 41, A Manacor. 971 554 112

S'AIGONETA. Instal·lacions de fontaneria, calefacció, aire condicionat, tractament d'aigües, energia solar. Plana, 39 Maria de la Salut. 620 410 572

RAFELPROHENS. Tornejats, enrevoltillats, restauracions, cèrcol motllura, feines per encàrrec. Arquitecte Gaudí, 6 Manacor. 971 554 285

JOANDURAN. Restauracions i muntatges, mobles a mida, escales, mobles de cuina, etc. Murillo, 9-B Manacor. 615 672 028

FUSTERIA CANCOLOMET. Sa Rota des Pinar, 7 Maria de la Salut. 971 525 782

FUSTERIA ALSAMORA. Carrer Jesús, 34 Ariany. Tel. 971 830 275

FUSTERIA MONTERO. Mobles a mida i decoració, en

fusta o en alumini. Carrer dels Licorers, 26-A. Polígon de Marratxí. 971 605 196

FONTANA. Muntatge i reparació de fontaneria, gas, aire condicionat. 609 676 145

TECNOMETÀLICA. Serral·leria, acer inoxidable, llautó, coure, alumini. Feines per: nàutica, aviació, hostaleria, decoració, etc. Conradores, 37 L-1 Polígon de Marratxí. 971 604 536

ROBERT I SEBASTIÀ. Conductes de fibra, aire condicionat. Alber, 3 Son Verí Nou. 60694 889

MEDICINA

CONSULTA DE PODOLOGIA RIGO. Anàlisi informatitzat de la marxa, cura de berrugues, suports plantars. La Rambla, 40 local 1 Campos. www.rigocespedes.com 971 160 471

FISIOTERÀPIA I REHABILITACIÓ. Massatge terapèutic, mal d'esquena, drenatge linfofàtic, laserteràpia, estiraments... Benvinguts, 9 Cala d'Or. 617 319 431

MASSATGES relaxants i terapèutics. Imposició de mans també a domicili. Sant Rafel, 26-A-1 Manacor. 669 448 798

FISIOTERÀPIA. Col. 21. Úrsula Perelló. Carrer Vicenç Buades, 41. Tel. 971 867 003 ursi.perello@gmail.com Port de Pollença

TOPDENTAL PEGUERA. Dr. J., Schmitter. Estètica, implants, ponts... Av. Peguera, 12-A local, 12. Peguera. Tel. 971 685 197 info@zahnarzt-peguera.com

GABINET D'ACUPUNTURA. Mesoteràpia, massatges, depilació Laser. Alcúdia, 51 Consell. 971 622 579

ÒPTICA SANTA PONÇA. Riu Sil, 10. Santa Ponça. Tel. 971 692 335

CENTRE ÒPTIC BELLAVISTA. Òptics – optometristres. Montis-sion, 5 Pollença. 971 533 198. Ponent, 2 Port de Pollença. 971 866 552

MOTONÀUTICA

VERT & VERT. Venta, custòdia, manteniment. Pocomaco, 10 Can Valero. 971 298 158
NÀUTICA ES FORTÍ. Reparació i manteniment d'embarcacions. Sebastiana Clar, 5 Santanyí. 667 426 972

PERSONALS

Home de 50 anys VIH + assistomàtic carga viral indelectable, cerc dona per refer la meua vida. M'agrada la música, llegir i els petits plaers quotidians. No tenc càrregues familiars, hipoteques pagades, pensionista de la SS. Activista d'ALAS www.alas-balears.com 687 022 287

FADRÍ de 53 anys, cerca dona per a relació seriosa. 617 005 901

PRODUCTES NATURALS I ECOLÒGICS

SA TENDA ECOLÒGICA. Blanquerna, 6 Ciutat. www.satendaecologica.com 971 200 720

SUENDRA. Herboristeria i botiga ecològica. Plaça mare de Deu, 17 Inca. 971 500 687

CANROS. Agricultura ecològica. Can Ros, 43 Calvià. 971 670 031

ASHMI-CHELA. Herboristeria, cosmètica natural, productes esotèrics. Gabriel Carbonell, 30 Ciutat de Mallorca. 971 240 335

FARMANATURA. Herboristeria, dietètica, dietes i consells. Passeig Colom, 34 (al costat de la peixateria) Can Picafort. Tel. 971 850 847

L'ARC NATURA. Productes biològics, herbes medicinals, cosmètica natural, productes per a cèliacs. Bernat Vidal i Tomàs, 23 Santanyí. 971 653 001

BOTIGA CAFETERIA. Degustació de productes ecològics. Venta d'hortalisses

ecològiques. Activitats mediambientals. Autovia de Manacor Km. 40 Vilafranca. Tel. 971 560 631

ECOLÒGICA MALLORCA. Productes per el consum responsable. www.ecologica-mallorca.es. Sa Plaça, 6 Sineu. Tel. 971 520 577

CAN BATLIU. Productes ecològics per a l'agricultura i la jardineria. Productes fitosanitaris. Via Portugal, 25 Manacor. Tel. 971 550 519

CAN COLETO. Vins ecològics. Visites concertades. Convent, 10, Petra. Tel. 971 561 544

ECOFORN. Pa i pastisseria ecològica d'espelta elaborada de manera artesanal sense additius ni conservants. Mediterrani, 2 Porto Cristo. Tel. 615 910 992

LA CASA NATURAL. Construcció, reformes, ecobioconstrucció, bioclimàtica, aplicació de pintures i vernissos naturals, aïllaments, suro natural per a trespols. Jardineria i agricultura biològiques. Estúdis geobilògics. www.lacasa-natural.net Tel. 971 140 453

RESTAURACIÓ

SA BOTIGA DE BUFFONS. Teatre Cafè Presentacions, acomiadaments, aniversaris, sopàs d'empresa, menús especials. Viu el teatre d'una altra manera. Consulta programació a sabotigadebuffons.com Vall d'argent, 29 Ciutat. 660 419 673

RT. MIL NOUCENTS U. De dimarts a dijous, menú a 11 euróns, mig menú, 6. Caps de setmana a la carta. Plaça des Mercat, 2 Alaró 971 518 609

RT. PORT VELL. Menú a 10 euróns. Festius a 14. Divendres, dissabtes i festius sopars amb música amenitzada per Nino Azorin. Port Vell de s'Arenal. 971 440 790

RT. CLUB NAUTIC MOLINAR. Menú a 9 euróns. Vicari J. Fuster, 2 Es Molinar. 971 273 057

RT. CLUB NAUTIC PESCADORS. Jardins de sant Elm s/n Ciutat de Mallorca. Peix fresc a la carta. 971 717 903

SA TAVERNA DEN FERRÀ. De dia pa amb oli. Ala nit pub amb actuacions musicals. Plaça d'en Tomeu Penya, Vilafran-

ca. 971 560 279. Dilluns tancat.

RESTAURANT XALOC. Menú a 12,50 euros. Peix i marisc. Les Estanques, 23 Colònia de Sant Jordi. 971 655 117

LA PARADA. Menjars preparats per endur-se'n Oms, 43 Ciutat. 971 718 213

S'AMARADOR. Restaurant pizzeria. Se menja a la carta. Miramar, 51 Sa Ràpita. 971 640 689

CANPEP. Restaurant dues forquetes. Menú a 15 euróns. Miramar, 30. Sa Ràpita. 971 640 102

BRISES. Restaurant a la carta. Arrossos i mariscos. Miramar, 37 Sa Ràpita. 971 641 440

RESTAURANT XALOC. Menú a 10 euros, caps de setmana a la carta. C/ Xaloc, 36, Sa Ràpita. www.mesonxaloc.com. Tel. 971 640 635

BAR EL MAESTRO. Menú diari. Menjars per encàrrec, tapes variades, fritures de peix. Guillem Sureda Melendez, cantonada Alferes Olesa Gual. Ciutat. 677 765 596

ARTCAFÈ. Amanides, pastisseria selecta. Celebracions de batejos i nocces. Plaça Alexandre Fleming, 2-B. Ciutat. 971 070 934

KASCAI PORTITXOL. A la carta 25 euróns. Vicari J. Fuster, 71 Ciutat. www.kaskai.com 971 241 284

ROPIT'S. Bar, restaurant, cerveseria. Plat del dia 4 euróns. Sant Vicenç de Paül, 56 Ciutat. 871 961 645

TARPAS. Tartas & Tapes. Costa i Llobera, 20 baixos. www.tarpas.es 971 465 612

RISTORANTE LA TOSCANA. Pastes, pizzas, peixos, carns... 15 euróns de mitjana a la carta. Avda. Peguera, 71 Peguera. 971 687 959

CAN PEP. Carns i delícies. Guanya temps i comana per internet. www.carniceriacanpep.com Cases des Poble, 7 Sant Marçal. Carrer Major, 115 Pòrtol. 971 797 280

CAN BIEL FELIP. Menú a 8 euróns. Miquel Capllonch, 45 cantonada carretera Sóller. Ciutat. 971 906 831

LA DEHESA DE SANTA MARIA. Especialitat en productes ibèrics. Menú a 10 euróns. Aragó, 34. 971 468 138

ES MOLÍ DE CONSELL.

Menú a 6 euróns. General Ricard Ortega, 26 Ciutat. 657 012 921

POLIESPORTIU SINEU. Menú diari a 7 euróns. Cuina casolana i carn torrada a la carta. 971 521 144

SONTOREÓ. Plats típics mallorquins. Cuina de mercat. Solera avalada per tres generacions. Son Torelló, 1 Sineu. 971 520 138

CELLER CANNOFRE. Menjars per encàrrec a la carta. Enagistes, 3 Manacor. 871 989 110

BINICANELLA. Antic Monestir. Restaurant Rural. Nova direcció: Petra Riera de can Castelar. Arrossos, paleta de me i porcella rostida al forn de llenya. 25 euróns a la carta. Carretera Son Cervera a Capdepera Km. 2. 971 567 270

CAFETERIA CANALLUNA. Plats combinats a 5 euróns. Cana Xisca, 5 local, 4 Pont d'Inca. 971 422 272

CANLLUÍS. Menú a 6 euróns. Berenars i tapes. València, 37 Manacor. 666 921 823

BAR RESTAURANT VICTÒRIA. Menú diari 8 euróns, dissabte 10, infantil 8. Gremi Forners, 28 Son Castelló 971 432 253

ES CANTÓ DE CAS CONCOS. Menú a 8 euróns, festius a 15, els vespres 14. menú de sopars d'empresa. Menjà per endur-se'n. Cas Concos des Cavaller. 971 839 548

AVANTE. Menú a 7'50. Carrer mestre Chapi, 26 al costat de l'església. El Viver. 971 473 687

HOSTAL RESTAURANT CAFÈ-HPC. Menjar per endur-se'n, amb 20% de descompte durant tot l'any. Cristòfol Colom, 5 Porto Colom. 971 825 323

SES XARXES. Dies feiners menú a 7 euróns. Menjar per endur-se'n. Dissabtes i diumenges xocolata amb xurros. 971 810 402

INTENSIU. Berenars i tapes. Especialitat en anguiles. Divendres i dissabtes concert alternatiu. Carrer de les Germanies s/n Muro. Reservau al 971 860 646

ES CELLER. Carrer de l'hospital, 46 Petra. Menú a 8 euróns. Ala carta 12 euróns de mitjana. Sopars d'empresa. 971 561 056

LIZARRAN.. Tavernes

selectes. Menú a 8 euróns. A la carta i tapes. Fra Juníper Serra, 14 Manacor. 871 989 220

MOTIVITY GLOBAL. Hostesses, models, personal per a esdeveniments... Vicenç Joan Rosselló, 59 Ciutat. 971 455 785

RESTAURANT CAN'ARABÍ. A la carta 30 euróns de mitjana. Nocces, comunions, banquets d'empreses... Camí de Bellveure, K. 1'20 Binissalem. 971 512 211

RESTAURANT LATAKIA. Menú vegetarià. Especialitat Cuina sirio libanesa. Falafet, Hummus, Tabalé. Carrer Torrent, 5 Ciutat. 971 457 302 608 054 943

RESTAURANT ATÍPIC. Menú diari 12'90. Paella els diumenges i per endur-se'n. Gran assortiment de vins. Joan d'Austria, 12. Badia Gran. 971 785 322

BAR TONI COTXER. Especialitat en tapes variades. Plaça Major, 19 Sa Pobla. 971 540005

SANT JORDI. Bar Restaurant. Menú a 7'50. Formentor, 73. Pollença. 971 531 536

RESTAURANT SA RESIDÈNCIA. Bufet a 9'50. Nocces, batejos, comunions. Dissabtes vespres bufet i ball de saló. Ctra. Cala Figuera s/n. Tel. 971 653 560 Santanyí

RESTAURANT PARISIEN. Menú a 8 euros. Servei a la carta. Ciutat, 18 Artà. Tel. 971 835 440

BODEGA CAN PANXO. Menjars casolans. A la carta 15 de mitjana. Verge del Carme, 4 Port de Pollença. Tel. 971 866 356

RESTAURANT CAN FERRÀ. A la carta 12 de mitjana. Carrer de Sant Pere, 3 Port de Pollença. Electrocorreu info@canferra.com Tel. 971 867 006

RESTAURANT CA S'HEREU. Menú del dia a 8. Festius a 15. Vespres a la carta: amanides, pa amb olis, carn i peix a la planxa. Pere Estruch, 1 Binissalem. Tel. 971 886 873

BAR KIKE. Plat del dia 5 més la beguda. Gremi Boters, 5 Son Castelló. Reservau taula al 971 432 028

CAFETERIA BON VI. Plat del dia, 8 euróns beguda inclosa. Plats combinats, tapes, entrepans. Santa Maria del Camí, 3 Port de Sóller. Reser-

vau al 971 632 057

RESTAURANT CAN MIQUEL. Avinguda de les Dàlies, 31 (davant l'Església) Palmanyola. Reservau al 971 617 727

RESTAURANT CAN JERONI. Menú a 7 €. Els caps de setmana al vespre a la carta. Carrer de Mossèn Alcover, 11. Son Carrió

CELLER LA PARRA. Cuina típica mallorquina. Paella vegetal, porcella, paella mixta, tumbet... Joan XIII, 84 vora la benzina. Port de Pollença. Reservau al 971 865 041

ES RECÓ DEN BLAI. Menú a 8'25, cafè inclòs. Joan Carles I, 62 de Muro. Reservau al 971 861 050

RESTAURANT CAS BEATO. Menús a 12 €, festius a 20€. Servei a la carta. Carrer Tanqueta, 1 Randa. Reservau al 971 120 300

BAR BARA. Berenars, menú a 6 €, carta. Ctra. Manacor, km 4'8 Reservau al 971 427 780 Son Ferriol.

RESTAURANT CAN TITO. Peix i marisc fresc. Cuina mallorquina. Passeig del Born des Molinar, 2 Reservau al 971 271 016 cantito2001@terra.es

CAFETERIA CLUB NAUTIC CALAGAMBA. Menú Del dia a 8 €. Tapes variades, paelles i fideuades. Menjars per encàrrec. Passeig Cala Gamba s/n. Tel. 971 262 372

RESTAURANT ES CRUCE. Cuina mallorquina a la carta: porcella, rap a la marinera, caragols, me i picada. Gran varietat de plats per endur-se'n. Carretera Ciutat a Manacor km.41 Vilafranca. Reservau al 971 560 073

CELLER RESTAURANT SA TRAVESSA. Cuina mallorquina. L'amo és el cuiner. Menú a 9'50. Carrer Murta, 16 Inca. Reservau al 971 500 049

"LA POULE TOQUÉE. Restaurant. Menú a 13'90. La Rambla. Ciutat de Mallorca. Reserva al 971 713 596

SACREU. Restaurant & catering. Extensa carta. Menú a 8 euróns. Carretera Petra - Santa Margalida Km. 1 Tel. 971830246

RESTAURANT SES FORQUES. Menú dies feiners, 7 euróns, dissabtes 8 €, diumenges i festius, 13€. Menjar per endur-se'n. Avinguda Nicolau Oliver Fullana, 23 Campos. 971 651 080

SERVEIS PROFESSIONALS

TOT EN SERVEI DOMÈSTIC. Atenció a persones majors i servei domèstic. www.centrodeseleccio.com 971 754 916

LLENYES. Pere Morro. Carretera de Lluc, 10, Selva. Ventes 649 607 595

COPYDISSENY. Copisteria, impremta, retolació, encuadernació. Garcia Orell, 14 Ciutat. 971 462 900

ADMINISTRACIONS ANDRATX. Menéndez Pelayo, 18 A Andratx 971 236 101

DOMESTIC SERVEI MALLORCA. Internes, externes, matrimonis, caps de setmana, cuiners, tenir cura d'ancians, assistència hospitals. Carne, 3-A Ciutat. 971 723 988

MIQUEL RIERA. Fabricació de maquinària agrícola. Homologació i matriculació de remolcs. Toros homologats. Ctra. De Felanitx (antiga farinera) Vilafranca. 971 560 314

DESIMPER. Productes de neteja. Ollers, 109 local, 4 Polígon de Marratxí. 607 938 491

MUDANCES MEDITERRANIANI. Cada setmana a Alemanya, Suïssa, Mallorca, Eivissa, Menorca, Costa Blanca. www.mudanzas-mediterraneo.com 971 434 155

FILATÈLIA. Vols una valoració dels teus segells... T'interessa comprar o vendre? Vols colleccionar i no saps la millor manera de fer-ho? Posa't en contacte amb el Grup Filatèlic Gent Cardessana. Clavells, 5 07530 Sant Llorenç. 971 569 377

AUTOESCOLA Lluís Ferrer. Llicència de ciclomotor, permís C (de Camió), Cursos BIP (taxi, ambulància, policia...) Major, 27 Sant Llorenç www.autoescolalluisferrer.com . 971 838 406

MARTA MIMO & TOMEU REINÈS. Complements de sac i roba. Antoni Maura, 4 Sóller. 661 021 075

CLUB GIMNÀSTIC. S'Arenal Platja de Palma. Camí de ca na Gabriela. Dilluns i dimarts gimnàstica rítmica. 971 120 089

FORCAT Neteges forestals, poda de pins i de palmeres. 637 792 192

ASSESSORIA PORTO Colom. Assessorament fiscal, contable, laboral. Carrer Cristòfor Colom, 38 Porto Colom. Tel. 971 826 181 aeportocolom@telefonica.net

RENTADURIA TINTORERIA JOAN. Cortines, cobertors, catifes, nòrdics... Passeig Colom, 55 Can Picafort. Tel. 971 850 037

LLEÓ VERD. Floristeria, perruqueria canina, animallets. Carrer d'Avall, 12 Sineu. Tel. 971 520 789

FUTUR CLIMA. Venda i reparació d'aire condicionat. Maquinària d'hostaleria i alimentació. Mòbil 678 547 937 s'Illet.

INTERNET I SISTEMES POLLENTIA. La Gola, 11 baixos. Port de Pollença. 971 867 796 info@nchinformati-

ca.com

PUBLICITAT ÀNCORA. Brodats, serigrafia, reclams publicitaris. Margalida Monlau, 48 Son Ferriol. Mòbil 661 711 656

FUTURQUIMIA. Fabricam desinfectants per a piscines, per rentar roba de l'hostaleria, per a rentar vaixelles... Carrer Asipo, nau, 2 Tel. 971 759 259 Can Valero

BALL DE SALÓ SOCIAL STYL. Piano Bar. Donam classes de ball. Els caps de setmana ball per tothom. Carrer de Manacor, 2 Campos. Mòbil 661 565 119

PARQUET I ARMARIS MIQUEL COLINA. Parquet, armaris, tarimes, portes, cuines... Marbella, 15 local, 3 can Pastilla. Tel. 971 263 657

CAS FERRER-ARTESANIA EN FERRO. Serralleria, forja artística, metal·listeria, reparació de molins. Carrer Blatera, 2 Son Ferriol. 971 429 579

U.K. IMPORTS. Distribuïm cerveses britàniques. Guinnes, Heiniker, Tetley, Cruz Campo... La Creu, 21 Llubí. Tel. 971 522 280

PERFORACIONS AIGÜES MALLORCA. Sondejos d'aigua garantida. Tel 620 632 714

RESIDENCIA GENT GRAN CALA ESTÀNCIA. Miquel Massutí, 22. Can Pastilla

PISCINES SÓLLER. Construcció de piscines i aljubs. Camí de sa Figuera, 27 Sóller. Tel. 656 951 382

METALISTERIA MARTINEZ. Treballam el ferro. L'acer i l'alumini. Gremi Tintorers, 16 Son Castelló. Tel. 971 430 156

SEGONA MA. Mobles i articles de segona ma. Salvador Joan, 53 Manacor. 622 466 581

MEDIFORT. Prepara't per ser funcionari. Bomber, policia local i nacional, guàrdia civil, auxiliar administratiu, celador... 971 456 272.

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom

Adreça

C.P. Població

C.I.F. Tel

M'interessa una subscripció

C/c o llibreta núm.

Codi Entitat	Codi Agència	D.C.	Número de Compte

Signatura:

Se subscriu **L'ESTEL** per un any prorrogable si no hi ha ordre en contra i per un import de 40 € anuals

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Carrer Bellavista, 44
07240 Sant Joan (Mallorca)

L'ESTEL

No publica ofertes de comerç sexual